

Riaona

**Kakorakaan te
Mweenga ao te Utu,
iteraniba. 4, 16, 20, 22**

**Aia Marooro Kairake ni Ikawai
ibukin te Itiaki, iteraniba. 42**

**Aua Booki aika tabu Aika
a Buokiira, iteraniba. 54**

**Mwaing Nako man te Buraimwari,
iteraniba. 58**

*Kristo i Amerika,
mairoun Jeffrey Hein*

*Ngke e uti Kristo ao e
kawariia Nibwaite i Amerika,
“e anaia ataei ake a uarereke,
temanna imwiin temanna,
ao e kakabwaiaia, ao E tataro
nakon te Tama ibukitia.*

*“Ao ngke e a tia ni karaoa
aio e a manga tang riki;*

*“Ao e taetae nakoia aomata
ake a uanao, ma n taku
nakoia: Nooria ami ataei”
(3 Nibwaai 17:21–23).*

Riaona, Okitobwa 2012

TAIAN RONGORONGO

4 Te Rongorongo man te Moan Beretitenti: Teuana te Kiing nakon te Utu ae Kakukurei
Iroun Beretitenti Dieter F. Uchtdorf

8 Te Rongorongo ni Kaakawari n Reirei: Karinean Ara Berita aika A Tabu

TE RONGORONGO AE ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

22 Buokiiia Kairake ni Karekean te maiu n Tamnei
Iroun Melissa Merrill
Nimaua kawai ake ko karekei ake ko rinanona are a kairiko nakon te rairaki.

28 Ana Boki Aramwa: Reirei ibukin te Bong aei
Iroun Unimwaane Paul B. Pieper
Teniua reirei mairouia Nibwaite e kona ni buokira ni kaitarai kangaanga n ara tai.

34 Ti na kanga ni Maiu n Abaia ara Kairiribai
Mairoun Beretitenti Boyd K. Packer
Kunea iroum bwa e kanga te Tamnei ae Raoiroi n riki bwa te tia kairiiri ao ni kamanomano.

TAABO NI MWAKURI

9 Ibukin Kakorakoraia Kairake: Kunnikai ma Tarakiia

10 Te Boki ibukin te Maungatabu n Okitobwa: Kaitiakan Ara Karenta ibukin te Maungatabu
Iroun Cheryl Burr

11 Beeku n te Ekaretia: Taian Kaeka n te Reirei n Taabati
Iroun Emma Addams

12 Tera Ae Ti Kakoaua: Maiu n Ebiebi e Katauraaira ibukin Taai aika ana Roko

14 Uarereke ao Aki Kaangaanga Bwaai

16 Mweengara, Ara utu: Reiakina te Itiaki ao te Tamaroa
Iroun Matthew O. Richardson

20 Reirein te Euangkerio: Reiaikin baika a Raoiroi n te Mweenga
Iroun Unimwaane Delbert L. Stapley

38 Bwanaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira

74 Rongorongon te Ekaretia

79 Iango Ibukin Bootakin te Utu n te Tairiki

80 Ni Karokoa Ae Ti A Manga Kaitiboaki: Bwaai aika Tamaroa a Roko n Taainako
Iroun Caitlin A. Rush

IAON TINANIKUNA
Kamataata n te tamnei iroun Cody Bell.

42

42 Te Itiaki n te Aonaaba ae Baareka

Waniman kairake n ikawai a maroroakinna bwa a na kanga n teimatoa n Itiaki n te aonaaba ae e aki kawakina te itiaki.

Taraia ngkana ko kona ni kunea te Riaona ae karabaaki n te beeba aei. Iango: E kabongana te Riaona Noah?

46 Titiraki ma Kaekaaia

Tera ae nanonaki ni karinean mwakan te Atua?

48 Iango raoi ao Riki bwa te Rao

Iroun Unimwane Robert D. Hales Rao aika a tamaroa a karika bebeten kawakinan tua.

51 Kunnikai ibukin te Taenti

Iroun Crystal Martin I kaririaki bwa nna kunnikai-nai n te kunnikai ae aki rabuna tabon angau, ma I uringa au kakabwaia mairoun te tamanuea.

52 Ibukin Kakorakoraia Kairake: Kunnikai ma Tarakiia — “E anga ana kairiri te Tamnei”

Iroun Mary N. Cook

54 Kakorakoraki man te Taeka

Aman te roro ae tebwitabun te ririki a taekin taai ngke e roko nakon aia iango booki aika tabu are a buokaki iai.

57 Te Boutita: E Ineti man Iariki te Kawai

51

58 Mwaing man te Buraimwari

Aikai tabeua taneiai ake ko kona n tarai irouia Kairake n Ataenimwaane ke Kairake n Ataenaine.

60 Nakon Amiga

Iroun Maribel Te reta nakon te rao ae nakon-nano ni kitanan te Buraimari

61 Butimwaeen te Tiition ae Boou n te Maiu

Iroun Marissa Widdison Noah, Dylan, Patrick, ao Ben a tauraoi ni karekea te nakoanibonga.

62 Te Katangitang: Nakomai, te Uea

63 Te Tia Kakoaua ae Onoti: Bukin tera E Kakawaki Bwa N na Ira Iesu Kristo Ma te Kakaonimaki, N Aki Tabu Bwa I Mena Ia?

Iroun Unimwaane Dallin H. Oaks

64 Karokoan te Buraimwari n te Mweenga: Kakabwaia n te Nakoanibonga A Tauraoi nakoira Nikabane

66 Kakabwaia aika Uatai

Iroun Richard M. Romney Katibo ma Sophie ao Elodie, bwebwee aika 10-aia ririki mai Madagascar.

68 I Aki Kona ni Bwabetito Naba?

Iroun Hilary Watkins Lemon Paulo ae onoua ana ririki e rangin kukurei n riki bwa te membwa n te Ekaretia.

70 Ibukiia Ataei Aika A Uarereke

81 Tamnei aika Tabu ibukin ana Boki Moomon

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiaa Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beretitenti: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Eteta: Craig A. Cardon

Taan Ibuobuuki: Shayne M. Bowen, Bradley D. Foster, Christoffel Golden Jr., Anthony D. Perkins

Manatia n Tarekita: David T. Warner

Tarekita n Etetorio: Vincent A. Vaughn

Tarekita n Ware: Allan R. Loyborg

Manatia ni Bitiniti: Garff Cannon

Manatia n Eteta: R. Val Johnson

Bonomwi ni Manatia n Eteta: LaRene Porter Gaunt

Tia ibuobuuki ni Boreeti: Melissa Zenteno

Koroboki ao te Tiim n Tiribure: Susan Barrett, Ryan Carr, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman, Hikari Loftus, Lia McClanahan, Michael R. Morris, Richard M. Romney, Paul VanDenBergh, Julia Woodbury

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen

Tarekita ni Korobanna: Tadd R. Peterson

Tiim ni Korobanna: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Thomas Child, Kerry Lynn C. Herrin, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy, Brad Teare

Intellectual Property Coordinator: Collette Nebeker Aune

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Tiim ni Karaobwai: Connie Bowthorpe Bridge, Howard G.

Brown, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Kathleen Howard, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Ty Pilcher, Gayle Tate Rafferty

Imwaain te Marooro: Jeff L. Martin

Tarekita ni Boreeti: Craig K. Sedgwick

Tarekita n Tibwatibwa: Evan Larsen

Ibukin kabwakamwane ao boon taian Maekatiin i tinanikun Amerika ao Kanata, taraa te kabanea ni iteraniba n ana tabo te rongorongongo ke kawara ana tabo n tibwatibwa am Ekaretia i aon abam. Ma tiaki ti ngaia ma ibukin titiraki ni kaeti ma Boon te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ke koroboki nakon Biromina Toromon Tareboon (Tarawa) (686) 21-602 Baekiti (Fax): (686) 22-462, Atureeti: P.O. Box 278 Bikenibeu, Tarawa, Kiribati. Te mwane ae e na kakabwakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tianti n (teuana te kaobi).

Kanakoi bwaai aika a na boretiaki ao titiraki nakon aonrain n te liahona.lds.org; ni meerinna nakon te Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeri nakon: liahona@ldschurch.org.

Te *Riaona* (nanon te taeka aei n ana Boki Moomon te "kambwati" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maekatiin n te Aonaaba n te taetae n Aitian, Aitirantika, Angkare, Armenia, Arobania, Baorokaeria, Biiti, Binran, Bislama, Booran, Botukare, Buranti, Engiran, Etitonia, Greek, Intonitia, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotian, Kuebuano, Malagasy, Matiare, Mongolian, Naetaraen, Noueei, Rativia, Rituana, Roumania, Rutia, Taai, Takaroko, Tamoa, Tenimwake, Tiabaan, Tiaina, Tiaman, Tibeen, Tiekio, Tirowenia (Slovenia), Tiwiten, Tonga, Ukureinia, Urdu, ao Vietemaem. (A kakaokoro tain taian taetae nako.)

© 2012 man Intellectual Reserve Inc., A kawakinaki inaomata ni Kabane Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiaa Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

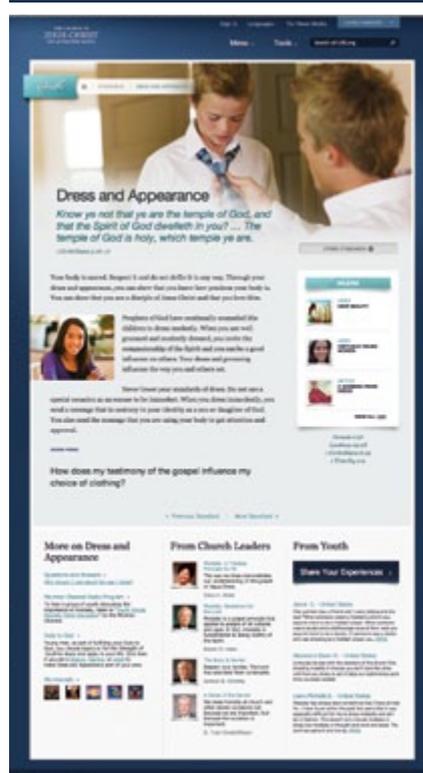
Koroboki ao tamnei nako te *Riaona* a kona ni karaoaki katootoia ibukin bootaki aika uarekere, kabonganaaki ibukin te aki karekemwane n te ekaretia ke te mweenga. Korotamnei n aki katootogangi ngkana iai tuua ake a kaotaki n aron taekan te korobanna. Titiraki a riai ni koreaki nakon Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

October 2012 Vol. 15 No. 4 (USPS 311-480) LIAHONA Kiribati, (ISSN 1096-5130), is published four times a year (January, April, July, and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

A Mwaiti Riki n te Aon-Rain Liahona.lds.org

IBUKIIA IKAWAI

Imwiin warekan te rongorongongo iaon te kabwarabure man te Moan Beretitenti (iteranibwa 4), ko tangiria naba ni kan wareka ana reirei Beretitenti James E. Faust n te maungatabu ae nako, "Te Mwaaka ni Kabwarabure" (Eberi 2007), n conference.lds.org.

IBUKIIA KAIRAKE

Te iteraniba 52, Mary N. Cook e kabwarabwara aron te karinerine ae ti namakinna ibukin te tembora ni buokiara n arora ni kunikainiira. At youth.lds.org, ko kona n noora rongorongonga riki "Kunnikai ma Tarakia" ao kainibaire tabeua ake a roko ma iai *Ibukin Kakorakoraia Kairake*.

IBUKIIA ATAEI

Ko kona ni wareka rongorongonga bwebwee aika Elodie ao Sophie mai Madagascar n te "Kakabwaia aika Uatai" (iteraniba 66) ao noori riki tamneia aika kakateke n te liahona.lds.org.

N OIN AM TAETAETAE

Te *Riaona* ao tabeua bokin te Ekaretia a kona ni karekeaki n taetae aika bati man languages.lds.org.

OIN IANGO N TE MAEKATIIN AEI

Nambwa a tei ibukin te moan iteraniba n te beeba ni kaongora.

- Akoi, 28**
- Ana Boki Moomon, 28, 81**
- Anga reirei, 16, 20, 22**
- Berita aika Tabu, 8**
- Burabeti, 28**
- Bwbabetito, 68**
- Iesu Kristo, 62, 63**
- Itiaki, 16, 42**
- Kabwarabure, 4**
- Kairake n Ataeinaine, 58, 60**
- Kairake n Ataeinimwaane, 58, 61**

- Kamatebwaian booki aika a tabu, 11, 54**
- Katauraoi, 12**
- Kunnikai, 9, 51, 52**
- Maiu n toronibwai, 12**
- Maungatabu ni kabuta, 10**
- Mwakuri, 12**
- Mwakuri n Ibuobuuki, 20, 39**
- Ongotaeka, 40, 57**
- Rairaki, 39**
- Rao, 48**
- Tataro, 38**

- Te Ataibwai, 48**
- Te Kaaitara, 28**
- Te Katotoo, 40**
- Tembora, 8, 52**
- Te Nakoanibonga, 46, 64**
- te Nako ni karo, 14, 16**
- Te Onimaki, 39, 80**
- Te Taabati, 40**
- Rongorongon te Ekaretia, 14**
- Te Utu, 4, 16, 20, 22, 38, 66**
- Waaki ni Kairiiri, 20**

**Iroun Beretitenti
Dieter F. Uchtdorf**

Te Kauoman ni
Kauntira n te
Moan Beretitentii

TEUANA TE KIING NAKON TE Utu ae Kakukurei

Te tia koro rongorongō ae Leo Tolstoy e moana ana karaki *Anna Karenina* ma taeka aikai: “Te utu ae kakukurei bon ti te arona tarakiia; ni kabane utu aika a nanokawaki a bon nanokawaki n aron oin ana kawai.”¹ I aki karekea koauan are iroun Tolstoy bwa te utu ae kakukurei bon ti te arona, I karekea te kukune teuana bwa utu iai te bwai ae a ti tebo iai: iai aroia ni kai kabwarabure ao ni kai manuokinii aro aika aki kororaoui irouia tabeman ao n tarai baika a tamaroa.

Ake a maeka inaon te utu ae aki kukurei, n taraana teuana, a aki toki ni kunei kairua, ngurengure, ao n aki mwanuokini aroia n taai ake a tia n nako are e a kakarika te un.

“Eng, ma . . .” ni moanaki iroun are e aki kukukurei. “Eng, ma ko aki ataia bwa neienne mwaitira ae e a tia n rangin kammarakai iai,” e taku temanna. “Eng, ma ko aki ataia bwa teuane e a rangin urarake riki,” e taku are temanna.

Tao a uaia n eti; ke a kairua.

A mwaiti aekan taian kaiangatoa. A mwaiti aekan taian kammaraki. Ma te bwai ae I nooria n tabetai iai bukin unra ma e kabebeteaki ara iango man taekinakin karaki ibukia tabemaan ake a kabarekai aia mwakuri man aki kona ni kabwaraaki ao n aki iangoia ake irarikiia, ao n te tai anne, ara mwakuri e itiaki ao n aki kairua.

Ana Kamea te Nati Uea Te Mwaane.

N rongorongon ngkoa ni kawai Welsh man te ka 13th ni bubua n ririki ngke e okirikaaki te nati uea temwaane

nakon mweengana ao e kunea bwa a na kamea e on-rake n te raara ni karokoa ubuna. Te mwaane aei e ieni-kuri n rinako nakon ana auti, ma te maaku ae korakora n nooria bwa akea natina te mwaane ao e ranga nako n nena are mamatu inanona. Inanon unna te natinuea te mwaane e buuta ana kabaang ao n tiringa te kamea. N te tai ae e aki maan, e ongo tangin natina—e maiu te tei! Irarikin te tei ao ni mate te kameanti. Ni bon taraana, te kamea e a tia, ni kamaiua natin te uea ma iroun te kameanti are e tiritiri.

E ngae ngke e bon katekenano te karaki aei, ma e kabwarabwara te bwai ae iai nanona. E kauka te kantaninga te karaki bwa ti taekinna ibon iroua tera bukina tabeman a karaoui kateia ae e aki boraoui ma te koaua—are n tabetai naba ti aki tangiria ni kan ongo te koaua. Ti tangiria riki bwa ti na tiku n ara iango are ti eti ao ti teimatoa n nanobuaka ma ni kairiribai. N tabetai nanobuaka aikai a kona n reitinako inanon namwakaina ke ririki. N tabetai a kona n teimatoa inanon maiura.

Maenakon te Utu

Te karo temanna e aki kabwara ana bure natina te mwaane man kitanakin te kawai are e reireinna. Te ataeninmwaane iai raoraona are e aki kariaia te karo, ao e karaoui bwaai aika a mwaiti ake e kaitarai ana kantaninga te karo ibukin bwaai ake e na karaoui. Aio are e karika te maenako imarenan te karo ma te nati, n te tai ae waekoa te teinimwaane, e kitana mweengana

ANGA REIREI MAN TE RONGORONGO AEI

“Ngkai ko katauraoa am reirei, titirakiniko bwa e kanga te reirei n riki bwa te bwai ae rinanona te utu inanon maiuia.” (*Teaching, No Greater Call* [1999], 171). langoia bwa ko kaoia utu bwa a na tibwaua te bwai are a rinanona ke are a noria n te kabwarabure. Maroroakin baika a rinanona aikai, kaoti kakabwaia man te kabwarabure. Kainiko man tibwauaan am koaua iaon kakawakin te kabwarabure i marenara.

ao n aki manga okiria. E aki manga reke aia tai n taetae.

E namakina te rau te karo? Tao eng.

E namakina te rau te nati? Tao eng.

Ae I ataia bwa te utu aei a maenako ao aki kukurei ibukina bwa tao te karo ke te nati te mwaane a aki kan ikabwara bure. Aki kona n tarai riki irarikin uringakin taai ake tia ni mmaraki iai. A kaoni nanoia n te nano n riribai ao tiaki n te tangira ma te ikabwara bure. A kabua reken te tai ni bitii maiuia i bon irouia nakon ae raoiroi. Te maenako imarenaia e riki bwa te bwai ae nano man rababa are e a karikiia bwa buure iaon abaia n oin aia namakin.

Ma te kakabwaia, bwa Tamara are i Karawa ae akea Tokina n tangira ao wana-wana e katauraoa te anga are ti na tokanikai iaon te maranga n te kamoamo aei. Te mwakuri ni Kamaiu ae korakora aei bon te kabanea n rietata ni mwakuri iaon te kabwara bure ao raoiakinan bwaai. Rietana e riaon otau, ma I kakoaua ma nanou ni koaua ma tamneiu aron teina ma aron korakoran mwaakana. E a tia n anga ngaia bwa boon ara bure. Mairouna ti karekea kabwaran ara bure.

Akea te Utu ae Kororaoui

Bon akea mai iroura ae akea ana bure. Ngaira ni kabane ti karaoa te kairua, ni ikotaki ngai ao ngkoe. Ti a bane n tia ni ikoaki. Ti a tia ni bane ni kaikoakia tabemwang.

Rinanon ana anga karea te Tia Kamaiu ti kona ni karekea te kamaiuaki ao te maiu ae akea tokina. Ngkai ti kariaia kawaina ao n tokanikai iaon ara kamoamo man karoiroan nanora, ti kona ni uota te raoi ao te kabwarabure nakoia ara utu ao maiura. Te Atua e buokira bwa ti kakabwarabure, ao man tangiria n nakonako te kauoua ni maire, ni moan riki bwa te tia kabwarabure e ngaengkana ti ara kairua, ni katannakoi iango ni kairibai ngkekei ao n aki manga karikirakei. Ti karabwarabwa nakon te Atua, ngkai e

anga Ana Rikitemanna, natin te Atua are e anga maiuna ibukira.

Ti kona n namakina ana tangira te Atua nakoira ni katoa bong. Ti aki kona n anga ae uarereke are mai iroura nakoia raora n aron are reiakinaki n te boki n anene (Bukina Ngkai I Anganaki ae Mwaiti)?² Te Uea e kaku te mataroa nakoira bwa a na kabwaraki ara bure. E na bon riari ngkana ti katikui ara tinanikubeka ao te kainikatonga ao ni waaki ni kauka mataroan te kabwarabure nakoia naake are ti teimatoa n riribaia—ai moararariki nakoia oin ara utu?

N tokina, te kukurei e aki roko man te kororaoui ma man irakin reirei aika tamaroa, e moa man mwaneka aika uarereke. Te moan Beretititii ao te Koroom n Abotoro n te Tengaun ma Uoman a taekinna: “Te Kukurei n te utu e na kona ni kakoroaki nanona ngkana a kateaki iaan ana reirei Iesu Kristo. Te iein ae nakoroai ao te utu a kateaki ao ni kateimatoaki iaon reirein te onimaki, te tataro, te rairannano, *te kabwarabure*, te karinerine, te tangira, te mwamwannano, te mwakuri, ao takakaro ni kakukurei.”³

Te kabwarabure e kateaki i nukan raoi koaua aikai, ake a kuneaki n ana Kainibaie ae kakukurei Tamara are i Karawa. Bukina bwa te kabwarabure e reitaki ma te reirei, e reitiia aomata. Bon te king, e kauki mataroa aika a inn, ao bon moan waakin mwananga ni kawain te kokoaua, ao ngaia bon teuana naba te kantaninga nakon karekean te utu ae kakukurei.

E na buokira te Atua bwa ti na kakabwara bure inanon ara utu, ni kakabwarabure imarenara, ao tao ngkana ti bon kabwarai ara bure ibon iroura. I tataro bwa ti na rinanon te kakabwara n aron kawaina aika a tamaroa n ai aron are a karekea utu aika a kukurei. ■

BWAAI AIKA A NA TARAANKI

1. Leo Tolstoy, *Anna Karenina*, trans. Constance Garnett (2008), 2.
2. (Bukina Ngkai I Anganaki Ae Mwaiti), *Hymns*, no. 219.
3. “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” *Riaona*, Nobembwa 2010, 129; kairan katuruturuana.

Te Tataro ao te Rau

Iroun Lauren W.

Nte tairiki teuana I kauntaeka ma tinau ao n namakina te bwai ae aki tamaroa. Ngaia are I a iangoia bwa n N na tataro. E ngae ngke I a bon nano buaka ao n aki tangira te maiu n "tamnei," I ataia bwa te tataro e na kona ni buokai n namakina te kukurei ao ni kauarerekea te kauntaeka. Imwiin kitanan te ruu iroun tinau, I wakina au tataro. "Tamau are i Karawa, I nakoim n te tairiki aei ibukina . . ." Tiaki. I kaurea matau ao I aki booti baiu; e aki tangira-raoi anne. I kataia riki. "Tamau are i Karawa, I kainnanao . . ." Anne naba kanga e tangi buaka. I namakina Tatan bwa e kaumakai bwa e na bwara nanou n au tataro ni bubutia Tamau are i Karawa n ana ibuobuoki.

N te tai ae waetata I kairaki bwa n na taekina ko rabwa! Ao I karaoia, ao iango a waki n otinako man au iango bwaai aika a mwaiti ake I kona ni karabwa Tamau are I Karawa ibukina. Ngke e bane au karabwarabwa Nakoina, I maroroakina te kanga are irou.

Imwiin anne I namakina te rau ae tamaroa irou, ana namakin te tamnei ae raoiroi are I ataia bwa Tamara are I Karawa ao au karo a tangirai ao ngai natin te Atua. I kona ni kabwara au bure nakon tinau ao ni butimaea ana kabwara bure

Te Kabwarabure e uota te Kakukurei

Ereirei Beretitenti Uchtdorf bwa ti riai ni kabwarai aia bure kain ara utu. Taara aron ana rinerine lotebwa ao Anna n rota aia utu.

lotebwa ao mwanena ae uarereke, Anna, a uaia n takakaro. Anna e ana ana bwai n takakaro lotebwa mairouna. Tera ae riai ni karaoia lotebwa?

lotebwa e un iroun Anna. E tang Anna. Tinan lotebwa e katuaea ngkai e un nakon mwanena. lotebwa e nanokawaki ngkai e karaoa te rinerine ae aki tau.

lotebwa e kabwara ana bure Anna ao e kakaia ana bwai n takakaro teuana. A kaai n takakaro ma te kukurei. E kukurei tinaia bwa lotebwa e karaoa ae tamaroa nakon mwanena ao ni kawakina te rau n te utu. lotebwa e namakina te kukurei ibukin rinean te kabwarabure.

Imwiina, lotebwa ao Anna a tangiria ni buoka tinaia ni katauraoa te katairiki. lotebwa e aki ibuobuoki. Tera ae riai ni karaoia Anna?

Anna e ngurengure nakon tinana. Anna e kauntaeka ngkai e karaoa te mwakuri n ti ngaia. N tain te katairiki aki kukurei ni kabane ibukin te kauntaeka.

Anna e kabwara ana bure lotebwa ao e buoka te katairiki. Tinaia e nang karabwarabwa ibukin ana ibuobuoki Anna. Te utu a kukurei n amwarake ni kabane. Anna e namakina ae tamaroa bwa e rinea te kabwarabure.

E kanga *am* rinerine ni kabwarabure n rota kukurein am utu?

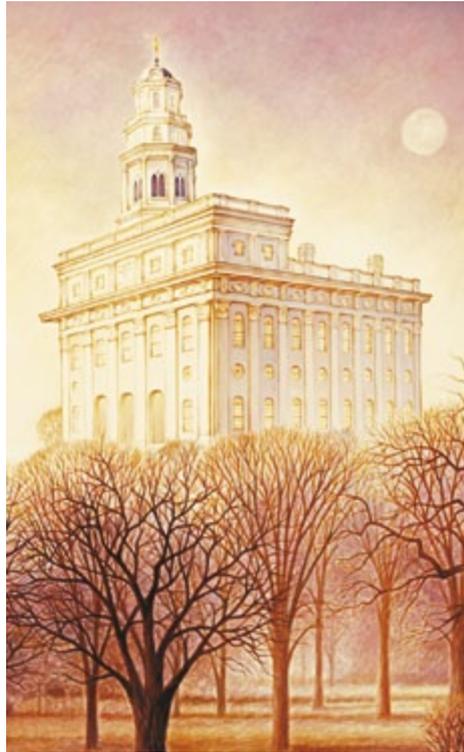
Tataro mwaaka ni kamatebwaia te bwai n reirei aei, n ae riari, maroroakinna ma aine ake ko kawariia. Kabonganai titiraki bwa a na buokiko ni kakorakoraia aine ao ni karaoa te Bootaki n Aine bwa iteran maium ae kakawaki.

Karinean Ara Berita aika A Tabu

Te kakawari n reirei bon kabwarabwaraara ngaira taan iriria ao te kawai ni kaota karinean ara berita aika a tabu ngkai ti beku ao ni kamatoa temanna ma temanna. Te berita ae tabu e kateimatoa te reitaki imarenan te Atua ma natina. “Ngkana ti ataia bwa ngaira natii ni berita, ti ataia bwa antai ngaira ao tera ae kantaningaia te Atua mai iroura,” e kaeka Unimwaane Russell M. Nelson man aia koorom Abotoro n teTengaun ma Uoman “Ana tua a bane ni koreaki inanora. Ngaia bon Atuara ao ngaira Natina.”¹

Ngkai ngaira taan kakawari n reirei ti kona ni kakorakoraia naake ti kawaria bwa a na kawakin aia berita aika a tabu. Man karaoan aei, ti buokia ni katauraia nakon karekean kakabwaia ake akea tokia. “Ni kabane taari aine n te Ekaretia ake a karaoi berita ma te Uea iai kariaia-kaia mai karawa ni kamaiuaia tamnei, ni kairia aine n te aonaaba, ni kamatoan mweengan Tion, ao ni kataea uean te Atua”² e taku Unimwaane M. Russell Ballard man aia Koroom Abotoro ake tengaun ma Uoman.

Ngkai ti karaoi ao man kawakin berita aika tabu, ti riki ngaira bwa ana taboni-bwai te Uea. Ti kona ni karikirakea ara onimaki ao ni kamatoa ara onimaki n tatabemanira nako iroun Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo.

Man Koroboki aika a tabu

1 Nibwaa 14:14; Motiaea 5:5–7; 18:8–13;
Doctrine ao Covenants 42:78; 84:106

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Russell M. Nelson, “Berita aika a Tabu,” *Riaona*, Nobembwa 2011, 88.
2. M. Russell Ballard, “Women of Righteousness,” *Riaona*, Ritembwa 2002, 39.
3. *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society* (2011), 133.

Tera ae I Kona ni Karaoia?

1. E na kanga au berita ni kakorakoraai?
2. N na kanga ni buokia tariu aine ake I tararuia bwa a na kawakina aia berita?

Onimaki, Utu,
Buoka

Man Ara Rongorongo ni Kawai

Te tembora bon te tabo ni karabwarabwa ibukiia aomata aika a itiaki,” te Uea e kaokia nakon te Burabeti lotebwa n te 1833. Bon te “tabo n reirei nakoia te koraki ake a weteaki nakon kabutan aia mwakuri nako ao aobitina nako, n te aro bwa a na karokoraia n aia atatai n aia mwakuri, n te rabwakau, taian reirei, ao tua, ni bwaai ni kabane ake a kaineti ma uean te Atua iaon te aba (taraa D&C 97:13–14).

Tari aine n te Botaaki n Aine i Nauvoo, Illinois, n te 1840 a ibuobuoki imarenaia ni katauraia ibukin karekean otenanti n te tembora. N te otenanti n nakoanibonga ae rietata a karekea Aomata aika Itiaki n te Nauvoo Tembora, te mwaka n atua [e] kaokaki (taraa D&C 84:20). “Ngkai a teimato ni kawakin aia berita Aomata aika Itiaki, te mwaka aei e kakorakoraia ao e kamatoaia rinanon aia kangaa-nga ni bong ma ririki aika imwaaia.”³

N te Ekaretia n taai aikai, aine aika a kakakonimaki ao mwaane ni kabuta te aonaaba a beku n te tembora ao n reitinako ni kakaia te korakora iaon kakabwaia are a kona ni karekea n tii man rinanon berita man te tembora.

KUNNIKAI MA TARAKIIA

Nte aonaaba ni bong aikai, angiina a aki mataata ke a e kaota memeren karinean kakawakin tein rabwatara, Aomata ni Boong Aika Kaitira a rianako ni kunnikainiia n te kawai are e kaotia bwa ti ata iai aron kakawakin rabwatara (tara *Kakorakoraia Kairake* [booklet, 2011], 6–8). N te iteranibwa iaon te itera aei, Mary N. Cook, te moan kauntira n te Beretitenti irouia Kairake n Ataainaine, maroroakina te kainibaire aio:

“Ngkai e kateaki te tembora, tararua aika a korakora a karaoaki bwa e na kakoaua bwa e kamanoaki ao ni karauaki ni katamaroaki, inanona ao i tinanikuna. King ibukin te tembora bon te ota bwa te tembora *e tei bukin* te Uea-bon Ana auti. Ti *karinei* tembora kateitei aika a tabu are ti naake a itiaki a kona n rin iai. Ti *karinei* tembora ibukina bwa otenanti aika a tabu ao berita ake ti bane ni karaoi e anganira bwaai nako bwa ti kona ni manga okira Tamara are i Karawa.

“Rabwatam e kakawaki riki nakon te tembora ae kabanenea n tamaroa n te aonaaba. Ngkoe bon natin te Atua te mwaane ao te aine! Aikai reirei aika ti tebo—katotongaia, kateia, ao karineia—irii ao riki n tararui ko ni kawakina rabwatam.”

Kakairi tabeua aikai ake a na kona ni buokiko n reireinia natim reirei aika a eti ibukin kunnikaia ao tarakiia. Uringnga naba bwa am katotoo n tein kunikaim e reiakinia natim aron kakaawakin tein kunnikaim.

lango ibukin Reiakinaia Kairake

- Wareware ma am ataei ae tebwita-bun ana ririki n te mwakoro iaon te kunnikai ma taraiia inanon *Ibukin Kakorakoraia Kairake*. Karaoan aei e anganiko am tai ni kabwarabwara taian tua, kakabwaia, ao taian kauring ma katei ao ni kaekai titiraki mairoun natim te mwaane ao te aine.
- Iangoia bwa ko karaoa am botaki ni utu iaon kakaawakin kunnikai ma tarakiia. Ko kona n titirakinia am utu, ngkana aron bwa a mena ma te Uea n te taromauri e kanga aron tein oneam? E kanga arom ae ko tangiria ni kaotiko nakoina? Ko kona ni maroakina bwa ko na kanga n kunikainiko n ae riai ibukin taai riki tabeua, n aron te reirei, te mwakuri, ke tain bobotaki.

lango ibukin Reiakinaia Kairake

- Kunikaira e tei bwa te bwai ae kaka-waki nakoiria. Ni kaota bannan te reirei aei, iangoia bwa aongkoa ko karaoa te botaki n utu ike a bane ni kunikainiia kaaina n aroia mitinare ke ni kunnikainiia n aia bwai n taromauri.
- E ngae ngke e uarereke, ataei a kona ni kunnikainiia n ae tamaroa. Rinanona ma am ataei te tua iaon te iteraniba 7 of *Ibukin Kakorakoraia Kairake* ao katauraoi kunnikai ake a irekereke ma taian tua akanne. ■

BOOKI AIKA A TABU IAON KUNNIKAI MA TARAKIIA

Karikanibwaai 1:27;
1 Korinto 6:19;
Aramwa 1:27

Maungatabu n Okitobwa Te Boki

Tera are I a tia n taekinna Ngai te Uea, ao I bon taekinna, . . . e ngae ngkana boni man bwanaau ke man bwanaaia Au toro, bon tii te arona (taraa D&C 1:38).

Kaitiakan Ara Karenta ibukin te Maungatabu

Iroun Cheryl Burr

Ngkai ara tai e aki mangao ma botaki ni kukurei aika a raka, ti kona n namakina te Tamnei riki ngkai ti ongoraa ni maungatabu ni kabuta.

Ririki aika a nako, ngke a uarereke natira ake onoman, ti iangoia bwa ti karekea te maungatabu bwa te bwai ae na nang kakawaki nakoira. Ti maroroakina kakawakin matakuanan te maungatabu ma te iango ae e itiaki ao te rabwata ae motirawa raoi. Te maungatabu te tai ae kakawaki ibukin karekean reirei mairouia ara burabeti aika ngkai. Ngaia are e kawenei ara kouru n aki karaoi riki bwaai tabeua imwaain te maungatabu ke n te motirawa n te maungatabu. Ti na tuki boong akanne iaon ara karenta, ao ngaira n tatabemanira ti na motinnanoia bwa ti na aki karaoi riki waki ni kakukurei inanon boong akanne.

Ngkana ko rineia bwa ko na karaoa te waki ae titebo ma anne, e na bon onoti arona nakoia am utu ao am kanganga, ma ara utu e kabwarabwara “waki riki ni kakukurei” n aron iran ana waki ni kakukurei te reirei, tao n rokoia ataein rarikira, ni karaoi bwaai ma raroia n raroa man te auti, karaon te bobotaki ke te katairiki ke kain te utu, karaon mwakuri aika bubura ke te mwakuri irarikin te auti imarenan ke n tain te maungatabu, katukan bwaai n reirei nakon te kabanean tai, ao kariaiakan karaon mwakuri riki n te tai ni mwakuri.

Inanon te wiki imwaain rokon te maungatabu, n tabetai e kanganga n taekinaki bwa e tau karaon botaki ni kakukurei aikai, ma angin ara tai kain ara utu a kaungaira bwa ti na karaoa te rinerine ae tamaroa ni karokoira n ara kouru. Ti kunea bwa ara ataei ake a uarereke a tangiria ni kan riki bwa ngaia naba kain te maungatabu ni kabuta. I angoia bwa bukina ngkai ti maroro iaon

kakawakin te maungatabu n taainako rinanon te wikente mai mwaaina.

I kukurei n ribotinna bwa kawakinan ara tai n ae bebete imwaain ao n tain te maungatabu e kona ni bita aron ara namakin n ara te utu. Nanora ao ara iango a na tauraoi imwaain te maungatabu. Ara tai e na aki mangao ma botaki riki ni kakukurei tabeua, n te aro bwa ti na kona n namakina te Tamnei ngkai ti tekateka ao n ongora nakon taekan n reirei mai irouia ara taan kairiri.

Ti reitinako ni kakoroa ara kouru man te maungatabu teuana nakon teuana ibukina bwa e kaona mweengara n te rau. E ngae ngke tabeman ara ataei aikoa manga mena ni mweengara, ti kaungaia bwa riai n teimatoa ni kaitiaka aia karenta tabeua te bong imwaain te maungatabu, ngkai ti karaoia ni mweengara. Ti kataia naba ni katauraoa ara tai ni matakun tetetere ni kabaneia ara utu. Au kantaninga bwa ngkana a mare ara ataei ao ni karekei bon oin natiia, a na bon reitinako ni kaota aron kakawakin kateimatoan te namakin are a karekea man kaitiakan aia karenta. ■

KARIKA TE MAUNGATABU BWA TE MOANIBWAI

“Iangoia ngkai ni karekea te mangatabu bwa te moanibwai ni maium. Iangoia bwa kona kakauongo raoi n iri taian reirei ake ko anganaki.”

Unimwaane Paul V. Johnson man te Itingaun, “Taian Kakabwaia man te Maungatbu ni Kabuta,” *Riaona*, Nobembwa 2005, 52.

TAIAN KAEKA N TE REIREI N TAABATI

Iroun Emma Addams

I ai te nano ae korakora ni kan noori kaekaan nako au kanganga—man bubutian te Uea ni buokai ni kakaea te bwai teuana are e karaoi bwaai ni kabane. I reiakinna bwa te kawai ni kaniaki aei e karaoi riki bwaai bwa a na kanganga nakon are mai mwaaina.

Ngke I reirei te Gospel Doctrine n au uoote, E reke au iango bwa n na titirakinia titiraki aika a nano are e kantaninga te iango ao taian kaeaka aika a tamaroa. Are nanona, I tangiria bwa n na katoka taekinan te reke ae a maan “Taian Kaeka n te Reirei n Taabati” are aki toki n anga membwa ni katoa wiiki.

Ngke I kakae n au katauraoi n te Nutetemanti, I rotaki ni kamaneanaan te taeka *maeka*, are aki toki ni kaoti ni katoa tai. N aron te katootoo, Ioane 15:10 e taekinaki, “Ngkana kam kawakin au tua, ao kam na *maeka* n tangirau; n ai arou ngkai I kawakin ana tua Tamau, ao I *maeka* n tangirana” (kairan katuruturuana).

N Ana tataro, te Tia Kamaiu e tataro bwa Ana reirei “ana katiteuanaaki; ngkai ko mena inanou, Tamau, ao ngai inanom, bwa a na mena naba inanora” ao “ngai inanoia, ngkoe inanou, bwa na riki ni katiteuanaaki” (Ioane 17:21, 23).

Mwaitin are I kakae iaona ngaia ae I kona ni kaniaki iai nakon te Uea ni *maeka* n ana tangira, ao ni kanga, n aron tokina, I kona ni karikirakea te—nanorinano are I rangi ni kainnanaoia bwa e na bitii ake I reiakin man bwaai ake anganai te kua nakon baika a kamaiua au iango ao man kaitiakai.

Tekeraoina; bwa ngke I kakae ibukin te kan ota n te taeka aei *maeka* ao kaekaan nako taian kanganga ake I kaitarai ni katoa tai, I waekoa ni kairaki rikaki nakon kaeka man te Reirei n Taabati ake I a tia ni kataia n totokoi. I kunei taian kaeka nakon au kanganga man warekan booki aika a tabu, te tataro ni katoatai, te beku ibukia au utu ao tabeman, kakae te tembora ao irakin au Bowi ni katoa Taabati. I reiakinna bwa man bwaai aika a bebete aikai a kona ni karika te kaokoro imarenan te teimatoa ao n teimatoa raoi ma te nanorinano.

Taian Kaeka man te Reirei n Taabati ngaia kaeka aika a Tamaroa. ■

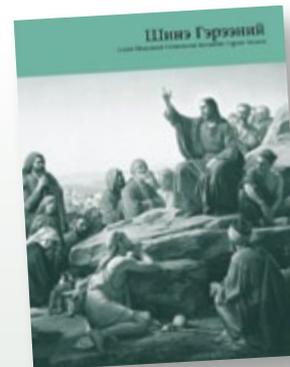
KAMAIUAN ARA ONIMAKI

“Te beku, te kamatebwai, te tataro, ao te nebonebo ngaia aua moan te kataroaroa ‘are ngaia are e mamara n [ara] onimaki.’

(1 Tetarorinike. 3:10.) Ngkana ti kamamara kamarurungan ara onimaki mai ibuakon kawai ake aua, ti na bon mamara. . . .

“N te aonaaba ae onrake n te buakaka, te Uea e kona n urua aron ara atatai ni kamaneanaan ‘ana kabaang te Tamnei, are ana taeka te Atua.’ (I-Ebeto 6:17; Taara naba Tiarom 1:12.) E ngae n anne, te ongora e riai ‘n ikotaki ma te onimaki’ (Ebera 4:2) ao te mwakuri ni Kiritian, are ti aki toki n ongongo ni katoa tai.”

Unimwaane Neal A. Maxwell (1926–2004) man te Koorom n Abotoro ae Tengaun ma Uoman, “Lest Ye Be Wearied and Faint in Your Minds,” *Ensign*, Meei 1991, 88.

KAMANENAN BWAAI N REIREI AKE E A TIA NI KARIAIA TE EKARETIA

“Taan reirei ao taan kairiri a kamanenai booki aika a tabu, aia reirei burabeti ni boong aika kaitira, ao bwaai n reirei ake a tia ni kariaiaki n reirei ao n taekin tuan te euangkerio. Bwain Reirei ake a Tia ni Kariaiakaki ibukin reirei nako ma taian koorom ake a koreaki inanon boki ni *Kaetieti ibukin te Karikiram*. Ae kainnanaoaki, bwain reirei n te karikiram ibukia taan reirei ao taan kairiri ma maekatiin n te Ekaretia, ai moararariki mwiin te maungatabu ni kabuta ake n te *Ensign* ao *Riaona*.”

Aeniboki 2: Babairean Aron Kairan te Ekaretia (2010), 5.5.4.

Maiu n Ebiebi

E KATAURAOIRA IBUKIN TAAI AIKA A NA ROKO

Aomata aika a Itiaki ni Boong Aika Kaitira a kakoaua te katauraoi ao te maiu n toronibwai. Ti kakoaua te katauraoi n te reirei ibukin te kareke mwakuri, te katauraoi ibukin bong ni kakarau, ao ni katauraoi nakon taian angibuaka ke taian kataaki. Ma ae kakawaki riki, ti kakoaua te katauraoi n te maiu n tamnei ibukin Kauaokin Iesu Kristo ao ni maeka ma Tamara are I Karawa. E kaniira aei nakon te katauraoi are aranaki bwa te maiu n ebiebi.

Aron te maiu n ebiebi e karekerekea aron maiura n te maiu are akea tokina: Ti na riari “ni mwakuri [ibukira] ao n aki kamwakuraki ibukina” (2 Nibwaai 2:26). E tangira te Uea bwa ti na katabeaki ao man kainaomataki (taara D&C 78:14). E tangirira bwa ti na maiuakin reirei ibukina bwa ngaia are e na kona ni katauraoi nakon wakin: katabeam, te akoi, ikawai raoui, te tangira. Bwa man ikawaira raoui, ngaia are ti kona ni buokia ara utu ao tabemwaang. Ti na kanga ni kamwarakeia aika a baki ngkana ngaira ti bon baki moa? Ti na kanga n tibwa te atatai ngkana ngaira e memere ara atatai? Ti na kanga ni karikirakea aia onimaki tabemwaang ngkana ngaira e memere ara onimaki?

Reirei ibukin te maiu n ebiebi n ikotaki ma aikai:

- Katauraoi. “Katauraoi ko ngkoe bwa e a kan roko, e a kan ana bong te Uea” (taara D&C 1:12).
- Tabo ni Karaobwai “Ko na aki taningaroti” (taara D&C 42:42).
- Ukoukora te rabakau, n te kamwatebwai ao n te onimaki naba (taara D&C 88:118).

Ngkana membwa n te Ekaretia a karaoa are a kona ni karaoia ni katauraoi ibukia ma a bon aki kona ni karekea are a kainnanaoia, a riari n tanrikaki moa nakoia aia utu ibukin te ibuobuoki. Ngkana e aki tau, te Ekaretia e kona ni ibuobuoki. Bitiobi ao Beretitenti n te mwaanga a kona ni kamaneena te buoka man “Ana auti ni kaikobwai te Uea” ni buokia membwa (taara D&C 82:18–19). Buoka man te Ekaretia e katauraoi ni buokia membwa bwa a na buokia irouia ao ni kaungaia bwa a na mwakuri ni maiuia. ■

Ibukin riki rongorongona, taara Karikanibwai 41; D&C 38:30.

“Ngaira aikai ti katabeaki bwa ti na katauraoi bwaai ake ti kainanoi ao ara utu ibukin maiura n rabwata ao kawai n te maiu n tamnei. Ni katauraoi raoui waki aikai, ti riari ni maiuakin taian reirei ni kaineti ma te maiu n ebiebi: ni kukurei ni maiu n are ti bon karekea, man kukurei ma are iroua, ni katoka ara tarau ae riari, ao ni wakinako ni kaiko ao ni katauraoi nakon taian ni kakarau aika a karina.”

Elder Robert D. Hales man te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman, “Becoming Provident Providers Temporally and Spiritually,” *Liahona*, Meei 2009, 8.

Ti kona ni mwakuri bwa ti na maiu n toronibwai iaon bwaaii aikai:

Kakorakoran te maiu n Tamnei: Onimakina te Uea; ongotaeka nakon ana tua; tataro ao kamatebwai booki aika tabu ni katoa bong; beeku ibukiia tabemwaang.

Te Marurung n Rabwata: Ongotaeka nakon Tuan te Mauri; Kamarurung; karekea te motirawa ae tau; karaoa tuan te itiaki ao tuan te aitiin.

Te Reirei: Riki bwa te tia wareware; karekei rabakau ni mwakuri; kamatebwaian "booki aika a tamaroa" (D&C 88:118).

Te Mwakuri: Mwakuri ni katauraoa kainnanom ao kainnanoia am utu.

Am kaikobwai ni mweengam: Kawakina te ran ae itiaki ao karaoi amwarake aika kangkang n taainako ni katoa boong ao amwarake ake a kawakinaki n aron taian kurein ao biin.

Te mwane: Kabwaka am kabuanibwai ao taian angabwai; totokoa te tarau ae aki riai; karaoa am kaikomwaane.

KAEKAAAN TITIRAKI

Tabeman a na titiraki bwa aera Aomata ni Boong aika Kaitira a kawakina te amwarake. Ni koauana, ti kawakina te amwarake ao te ran ni katauraoi nakon te tai are te amwarake ao te ran ae itiaki e a karako ke tiaki kona ni karekei ke ngkana ana kataumwane te utu e a rang kataumwaneaki. N tain kanganga aika a karina, naake a kawakin amwarake a namakina te mano ao ni kona ni buokia aia utu ao kaain rarikia n tain te kangaanga.

Uarereke & Aki Kaangaanga Bwaai

*“Bwa a riki bwaai aika a korakora man bwaai
aika a uarereke man aki kaangaanga”
(Aramwa 37:6).*

URINGAKI MAIU AIKA A KAKANNATO

Newel K. Whitney (1795–1850)

*Inano, iaon
te maing:
Korobannan
Newel K. Whitney.
Inano, iaon te atai:
Te ru ieta ana titoa
Newel K. Whitney
i Kirtland, Ohio,
n ana Reirei te
Burabeti ao boota-
kin te Ekaretia ake
a karaoaki. Inano:
Te Whitney titoa.*

Newel Kimball Whitney e bungiaiki i Vermont, USA, ni Beberuare 5, 1795. Bon te mwaane ae tarena n te bitineti ao e moan wakina ana iraora ao toana ni bitineti Sidney Gilbert. I nanon aia moan ririki ni bitineti, a aki toki ni mwamwananga. I nanon teuana mwanangaia aikai, Newel e kaitibo ma Elizabeth Ann Smith i Kirtland, Ohio. Newel ao Ann a kakaitibo inanon teniua te ririki ao a mareaki n 1823.

A uaia Newel ao Ann ni kakaea te koaua, ao n te taina a ira ana iwawaaki te Campbellite, are a kan kaoka te aro ni Kiritian ake iai ngkoa. N te tairiki teuana Newel

ao Ann a tataro “n ataia mai iroun te Uea a kanga [ngaia] ni kona ni kare-kea ana bwaintituaraoi te Tamnei ae Raoiroi.” Ann e kabwarabwara te mii are a karekea ni kaekaan aia tataro: “E ruo te Tamnei iaora ao te nang e rabuna te auti. . . Imwiina ti ongo te bwanaa man te nang, ae kangai: ‘Katauraoi ni karekea ana taeka te Uea, bwa e a roko.’”¹

N te tai ae uarereke imwiin te kaeka nakon ara tataro, inanon Okitobwa 1830, mitinare ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a roko i Kirtland. N Nobembwa, Newel ao Ann a bwabetitoaki. Tabewa namwakaina imwiina, Iotebwa ao Emma Timiti a roko

ni karebwerebwe iaon ana m-
taroa Whitney. Ngke e kamaura
Newel Iotebwa n arana, Newel
e aki kona n taekinna bwa e
ataa aran te Burabeti, ngaia are e
kaeka Iotebwa, “Ngai Iotebwa te
Burabeti, ko a tia n tataro ibukiua
bwa N na roko ikai, ngkai tera
ae ko tangiria mai irou?”² Ana
utu imwiina a kamaeka ana utu
Timiti inanon tabewa te wiiki ao
a katauraoa te mweenga ibukiia
n Tebetembwa 1832.

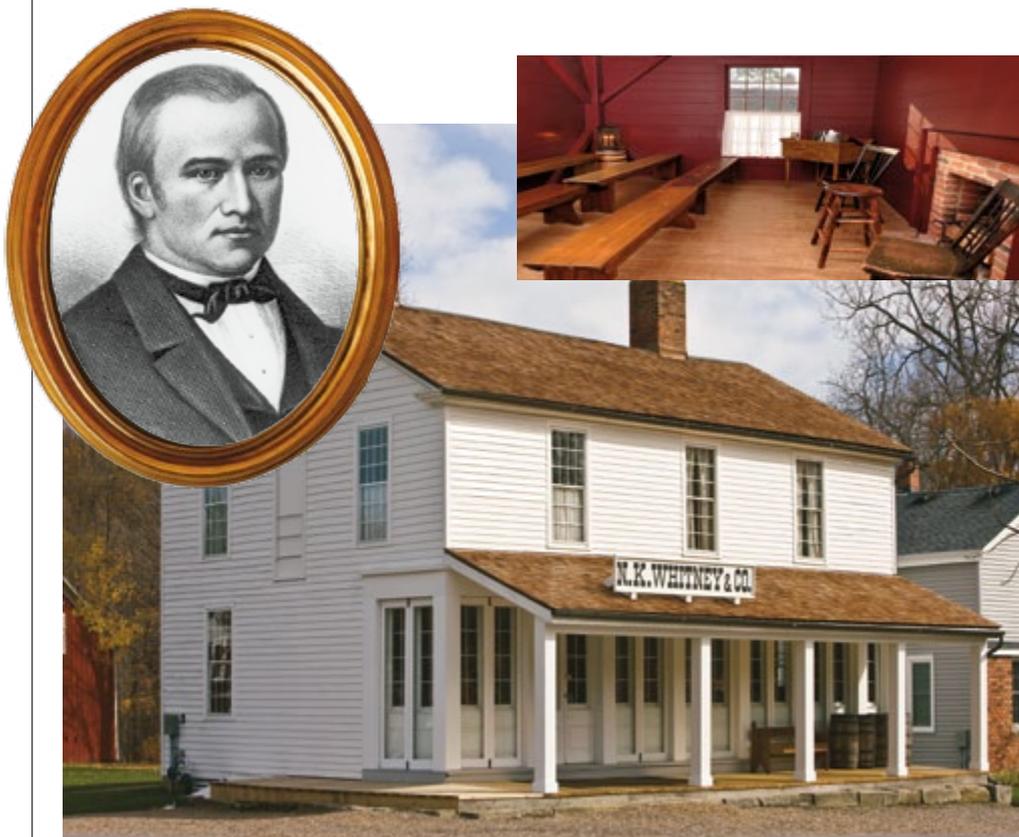
N reitaki ma katauraoran aia tabo
n tiku te Timiti, Newel e angan te
Ekaretia kabonganaan te tabo are
ieta i nanon ana titoa. N ana titoa
Witney, taan kairiiri n te Ekaretia
a karaoa bobootaki ao te Reirei n
ana reirei te Burabeti.

N Ritembwa 1831, Newel e
rineaki bwa te kauoman ni bitiobi
n te Ekaretia ao imwiina e riki bwa
te manatia n ana waaki te Ekaretia,
ni buoka te Ekaretia ni kawakina
ana mwane ao ni kamaunai taarau.
N tain bwakan baanikai n 1838,
te utu ae Witney a mwaing nako
Maeao, ike e a manga weteaki iai
Newel bwa te bitiobi, ao 10 te ririki
imwiina, ngaia ma ana utu a mwa-
nanga n rinukan te aba ae aorai
nako n te kaawa ae Salt Lake, ike
e a riki iai bwa te Bitiobi ae Tararua
n te Ekaretia.

Newel e mate n Tebetembwa 24,
1850, i Salt Lake City man aorakin
mamaana.

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. Elizabeth Ann Whitney, quoted in Edward Tullidge, *The Women of Mormondom* (1877), 41–42.
2. Joseph Smith, quoted in Elizabeth Ann Whitney, “A Leaf from an Autobiography,” *Woman’s Exponent*, Aokati 15, 1878, 51.

Dan Jones (1810–62)

Eraka iaon te mirion mitinare ake a weteaki n tain moan kateakin te Ekaretia, ma Dan Jones e rianako riki nakon teuana te mirion. Man te Welsh mitinare, Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e taekinna, “N taraakin te mwaiti ake a tia n rairaki, ao e a tia ni ikotaki iai iteran ake a rairaki ke kakoauaki rianakon ana beku iai Dan Jones n rongorongon te Ekaretia ngkoa”¹

Imwaain are e mitinare, Dan e mwananga mai Wales nakon te United States ao man mwakuri iaon te Mississippi River bwa te kabene te booti ae buti man te kabuebue ae aranaki bwa te *Maid mai Iowa*, are e uotia mwaitia Aomata aika Itiaki nako Nauvoo, Illinois. E kaina te Ekaretia n te 1843 ao e riki bwa raoraon te Burabeti ae Iotebwa Timiti ae ringin kina.

Ana mwakuri ni mitinare Dan e kakoroa ana kabanea n taetae ni burabeti Iotebwa Timiti are e koreaki. Te tairiki imwain tiringan te Burabeti Iotebwa Timiti, e ongo rebwen kaati itinanikun winton te umwa ni kaikain ae te Carthage Jail, ngaia are e a rinea bwa e na wene iaon te timanti. Irarikina bon Dan Jones. E titiraki te Burabeti nakon Dan ngkana e maaka te mate. E kaeka, “E na roko te tai anne, n am iango? Ni kabaeaki ni bwai aika a reke I aki iangoia bwa te mate e na kamwaita te maku.” E a manga taetae ni burabeti Iotebwa Timiti, “Ko na nora Wales,

ao ni kakoroa te mwakuri are ko a tia n anganaki imwain matem.”²

Ana berita te burabeti e koro bukina n te 1845, ngke Dan ao buna, Jane, a weteaki bwa ana karaoa aia mwakuri ni mitinare i Wales. Dan e kamanena ana tarena n taetae man reirei te euangkerio ma nanona ni koaua. E raoiroi ana taetae ni Welsh ao ni Imatang, ao ni kakoauai bwai ake a koreaki ake e taekin man kakaongora are e a taua nanoia ana taan ongora n taetae inanon aua aika a mwaiti.

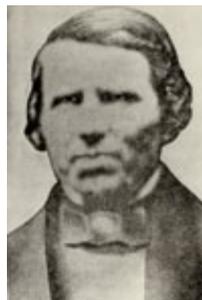
N tikuna i Wales, Dan e a tia ni boretiia booki ibukia Aomata Aika Itiaki, anene ao boki n taetae ni Welsh. Iaan ana kairiri Dan Jones, mitinare i Wales a katea 29 mwanga ao ni bwabetitoia e kaan 1,000 aomata n te ririki n ana moan mwakuri ni mitinare. E a manga weteaki nakon ana kauoua ni mition nako Wales n te 1852, ao irarikin kangaa ma bwainikirinaki n te Ekaretia,

iai te mwaiti ae 2,000 aomata aika a bwabetitoaki inanon aua te ririki.

N okina nako i Utah, Dan e a tia ni kaokia kain Welsh aika mwaiti ake a tia n rairaki nako Utah. Ngke e mate n ana ririki ae 51, e a tia ni buokia ni uotia aomata ae katautauaki n te mwaiti ae 5,000 nako maeao n te United States.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Gordon B. Hinckley, “The Thing of Most Worth,” *Tambuli*, Maati. 1994, 8; *Ensign*, Tebetembwa. 1993, 7.
2. Iotebwa Timiti, n *History of the Church*, 6:500.

Man te maing: Korobanna ae tamnein te mitinare ae Dan Jones mai Welsh. Te booti ae buti man te kabuebue, n aron teuana are e kairia Dan Jones, ni uakaan n uarakea te aba ae Nauvoo, Illinois. Dan Jones e buokia taan mwamwananga mai Welsh.

Reiakina

TE ITIAKI AO TE TAMAROA

Iroun Matthew O. Richardson

Kauoman ni Kauntira n te Reirei n Taabati n te Beretitentii ni Kabuta.

*Kaaro a kona
ni kabonganai
kawai aika
onoua n
reireiniia
natiia taekan
te karekenano
imarenan te
mwaane ao
te aine.*

Ea tia n reke au tai ni kaitibo ma te roronirikake ao kairake n ikawai man nakoau nako ao man te aonaaba ni kabuta. N te tai teuana I taetae ma te kurubu irouia te roro ae tebwitabun ae kakukurei n taekan te tamaroa, te itiaki, maiuakinan te riai. Imwiin tuangakiia bwa kukureira Ngai irouia n aia maroro, onimakinaia, taraakiia, ao anuaia, I titiraki, “Ko na kanga n rangi n ataia, koaia raio n am kaeka, ao ni mweengaraio n te maroroo ae kai roota te namakin n te maroroo aei?” E kaeka temanna te aine n aki tautaua, “Au karo a reireinai.” Ake tabeman a katoutoui atuuiia n iranna. Te bwai ae a rinanona aei e rangi ni beebete ao e kamimii e kabwarabwara aroia kaaro n rooti maiuia natiia—riki n nakoia n reirei n te tamaroa, te itiaki, karekenano, ao te reitaki ae riai.

I nanokawaki n taekinna, bwa a mwaii kaaro aika a aki reireiniia natiia taekan te tabeaianga iaon te reitaki n aroia ni mwaane ke n aine n aron ae a kona ni karaioia. Te katotoo, n te kakae e raka iaon 200 kairake aika a tuai iein aika a kakaonimaki Aomata aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira, I kunea bwa tii 15 te betienti ae a iangoia bwa aia karo bon oin reken ataakin rongorongo ni kaineti ma taekan aroia ni mwaane ke n aine. Membwa aika kairake aikai a taku bwa a reiakin maroroo aika a kakaawaki aikai mai irouia raraioia ke roroia, te Intanete, taabo ni kareke rongorongo, tamnei,

bokinreirei, aia koraki, ke aia taan kairiiri n te Ekaretia.

E koaua, bon tiaki te maroroo ae beebete reiakinana. Ma I kakoaua kaaro bon taan reirei aika a tamaroa riki n taekin reirei aika a tabu n aron aikai. Kawai aika imwiina e na buokiko ni karikirakea ni kabebetea, ni kakorakora, ao reirei aika akea tokiaa ao waaki akea boutoka reirei ae nakoraio ao te angareirei iaona—ai moararariki n reiakinana am ataei aron maiuakinan te tamaroa ao te itiaki.

Te angareirei ao reiakinana e riai ni waaki ni moantaai. Kaaro aika a reireiniia raio natiia n taekan maroroo n ataa aron kaka-wakinrabwataia ao aron raio karaon te reitakin n taanga a riai n oota bwa mwaiiia ataei a kaitibo ma aekaki ni maroroo n roroia n ataei nakon are ngaaia ke aia karo a kantaningaiia ke a kan karekea. Mwaitiia ataei a kakai ataa aron te reitaki n taanga mai iaon te Intanete n roroia ae 11 te ririki ao tabeman a uarereke riki. Taabo n tamnei, taai n takakaro, n te katanooata, ke bon taabo ni kanako rongorongo nakoia te botanaomata a rikirake ni kaonaki ma tamnei ni kabwakabwaka ao aika aki tau.

Tabeman kaaro a titiraki n ae eti, “N na waaki nningai ni maroroakina te tabeaianga iaon kakawakin te rabwata ni karaon te reitaki n taanga ae riai?” E na irekereke ma te ririki ao aron taun te ataei ao bwaai aika a onoti. Te kairiiri n te tamnei e na roko ngkai kaaro a tataromwaaka ao n taratara raio ni kamatebwaia aroia natiia, n taua ma nanoia ni kakauongo nakoia natiia, ao ni kabanea aia tai n iangoia ao n ataia bwa nningai ao tera are a reiakinna. Te katotoo, I uringa natiu te mwaane ngke e titirakinai taekan tein te rabwata ngke ai tibwa nimaua ana ririki. Ngkai e bon taraa ni kamwengabuaka taekinana, e bon mataata bwa aio raio te tai ni maroooo. E ngae n anne, ngke I iangoia bwa tera aron au kaeka, e taraa ni maatata bwa bon *tiaki* te tai ae riai ibukiu ni maroroo ma natiu te mwaane n taekan te reitaki n rabwata.

Te angareirei ao reiakinana e riai n riki

n taainako. Reiakinana bon te waaki ae rei-tinakonakon are bon ti teuana te tai. Ngkana e a roko n tain reiakinaia ataei n taekan te karekenano imarenan te mwaane ao te aine ao bwaai riki tabeua aika irekereke, aomata n angin te tai a kainetia bwa “te maroro” Ngkana e baireaki ke ae aki, te taeka aei e kaotia bwa kaaro a angareirei iaon te taobiki aei bwa te maroro ae onoti. Aio te kawai ae aki nakoraai ibukin te ataei bwa e na reiakinna. Te Tia Kamaiu e reireiniira bwa ti reiakina “te-utana imwiin teutana, te reirei teuana imwiin teuana (2 Nibwaa 28:30). Ti na mwaatai riki n angareirei ngkana ti a manga kaoka ri te taobiki ma ara ataei ngkana a ikawai ao a tau. Kaaro aika a oota n te reirei aei a tauraai riki n aia iango, namakin, ao ni maiuia n tamnei n reireiniia natiia taekan ataakin kakawakin rabwataia ao aron karaoan te reitaki n taanga n te aro ae eti inanon uarerekeia natiia ao ngkana a roko n te roro ae tebwitabun te ririki.

Te reirei ae nakoraai ao te anga reirei e boboto iaon te reitaki imarenan te tia reirei ao te tia reiakinaki. Ngkana e a roko

n reiakinaia ataei n taekan itera ake irekereke ma taobiki ake taekan rabwatara, angiaa kaaro a raraoma riki n te *bwai* are a riai n taekinna. Ngkai e bon kakaawaki, te angareirei ae nakoraai ao reiakinana e nakoraai riki nakon te maroro ao taekin kanoana. Ni koauana, te *kawai* are kaaro a reiakinia iai natiia e kona ni kakaawaki riki nakon are a na kona n taekinna. Te kakaae a boutoka te kantaninga are kaaro ake a kairiia natiia riki ngkana e na rinanon bwaai n aron taekin te reitaki n taekan rabwatara bon naake a maatata aron aia reitaki, kaota aia tangira ao tabeaiangaia, ao a kabaeaki n taainako ni maiuia natiia.¹

Maroroo man au kakaae ae aki matoa iaioia kairake ibukiaa aika Itiaki ni Boong aika Kaitira e okioki ni boboto iaon iangoaia aia karo bwa a na taturaoike ni kan maroro iaon itera ake a irekereke ma taekan rabwataia. Kairake n ikawai aikai a kaotia bwa aki tii tangiriia aia karo bwa a na irekereke inanon karaoana, ma a tangiriia naba aia karo bwa a na “maroroo *ma* ngaiia nakon te taetae *nako* ia.” A ingainga ni kan maroroo n are a “taneiai iai,” “kakaraoia,”

Kaaro ake a anai na-noia natiia riki ngkana a katabeia ma tabeia-nga iaon te aro n reitaki n taanga bon naake a katangaina te reitaki, kaota aia tangira ao aia tabeaianga, ao kabaeaki n taainako n bwaai ake a riki ni maiuia natiia.

“kamwengaraoi,” ao n aki “kamaamaa.” Aio are e na kaungaia kaaro bwa a na mwakuri korakora riki nakon are a na kawaraki, tauraoui iai, kakaraoia, ao n rau man te taobiki, bwaai akea riki, ke bon te tai. Ngkana iai te kanuanga ae e na bwaka ibukiia kaaro bwa e na nakoraoui aia angareirei nakoia natiia iaon bwaai ake a kainnanoaki riki, bon ibukiia kaaro bwa a na karaoia n te aro are e na buokiia natiia n namakina te mweengaraoui ao te kamanoaki ni maroroakinan bwaai ni kabane—riki ake a bon kaineti nakon te aomata.

Reireian ao reiakinana a rangi n nakoraoui ngkana te bwai are e bon kaineti raoui nakon te bwai ae maroroakinaki ao e bon riki. Ni kaineti ma aron ara waaki, te angareirei n taekan te karekenano e kona ni karika te namakin ni kamwengabuaka, aki koaua raoui, ae akea nanona, ke aki raoui. Te kiing nakon te tokanikai bon ataakina bwa mwaitin te titiraki ao te tabeaianga irouia ataei bon kaeka nakon bwaai aika bon riki n maiuia ao noorakiia. Ngkai ti kamwataua ara iango nakon, te kakauongo nakoia, ao n tarataraiia natira, ti na kona n ataa te bwai ae ti kainnanoia n reirei iaona.

Te katotoo, tamnei, tein kunnikai, iango aika a kinaaki, burokuraem n terewition, katanoata, ke raereke ni katangitang a karekei taai aika a mwaiti ni maroro n taekan kainibaire n aaro aika a riari. Tibwanga tabeua a roko ngkai ti taratarai aia reitaki ao irekerekeia natira ma tabeman, aron tein kunnikaia ma aia roro, te taetae are a kabongana, aron inaomataia are a namakinna iroun te mwaane ke te aine are a kaokoro ma ngaia, n aron naba kakaokoron te raitaeka n te itiaki ao kainibaire aika a riari n te kaawa. A rangi ni mwaiti anga n te maiu ae riki ae e na maroroakinaki ma ataei n taekan maiuakinan ae riari ao te tamaroa.

Tao te itera ae moan te kakaawaki n te reirei n te maiu e na karaoaki ngkai kaaro a katei banna ni katotoo ni maiuakinan te itiaki, aika raroai, ao te tamaroa ni bon oin maiuiia. Ataei a na bon tauraoui riki n ongora ao n irii aia reirei aia karo ngkana te reirei e boboto iaon aia banna ni katotoo aia karo.

Te kaitara e bon koaua naba. Ngkai Unimwaane Robert D. Hales man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma uoman e taku: “N aro aika a mwaiti, ara mwakuri a korakora riki n rooti aomata tabeman nakon are ara taeka.

*Ngkana ti
katokai matara,
n ongora
nakon, ao n
tarataraiia
natira, ti na
kona n ataa
te bwai are ti
kainnanoia n
reiakinna.*

Beretitenti Brigham Young (1801–77) e reirei: “Ti riari ni katei nakoia [natira] banna ni katotoo are ti tangiria bwa a na katotoonga. Ti ataa aio? Tao okiokira ae ti nooriia kaaro ni kairoroa te ongotaeka, aro aika a raroai, taeka n akoi, taratarai aika raroai, bwanaa aika a karewe ao tokatokaan maata mai iroun te ataei ke ataei ngkana ngaiia a onrake n te un ao te kakauntaeka! Ko noora te kauntaba ao aki taun aio! Natira a na kinaa te kauntaba inanora ao tao ni kunea te kabwarabwara ni karaoan te kawai ae ai aron aei.”²

Taan reiakinaki a reiakinna raoui riki ngkana a oota n te bwai are a reirei iaona taan anga reirei. Te roronrikirake aika a rangi ni mwaiti ao kairake n ikawai a kaota aki kukureia irouia aia karo ao bon taan kairiiri n te Ekaretia ake a kabonganai “taeka aika a aki

oota nanoia” ao n aki kamataata raoui te rongorongoro are e na karika riki te titiraki ae bati nakon taian kaeka ao te roraoma riki nakon are ko na rauaki raoui iai. Aio e koaua riki ngkana e a roko iaon temaroro iaon te reitaki n rabwata n te maiu n taanga.

Ngke I beku bwa te bitioi n aia uoote kairake aika tuai n iein, I aki toki n titiraki bwa tera nanon “kumekumean rabwatan te aomata (ni kairoi iango ni kaibwabwaru)”. Au membwa n au uoote aika a kakaonimaki a tia n reireinaki bwa a riari n aki irekereke ma kumekumean rabwatan te aomata, ma a bon tuai n reireinaki bwa tera ae kananoaaki raoui n taeka ae kumekumean rabwatan te aomata. E bon kanganga irouia bwa ana kawakina te kaetieti ae a aki oota raoui iai.

Beretitenti Marion G. Romney (1897–1988), Moan Kauntira n te Moan Beretitenti, e kabwarabwara bwa e bon aki tau te angareirei n te kawai ae aki oota raoui iai tabeman, ma ti riari naba n angareirei n te kawai are akea temanna ae e na aki oota iai.³ Nakon te taetae n ae aki oota nanona ke tao n taeka ni karariki, ti na tokanika riki ngkana ti kabonganai teem aika eti ao a riari. Aio are e na karikirakea te oota ao ni kabwebwerakea te karinerine.

Iangoia bwa e kanga Unimwaane Richard G. Scott man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman n reireiniira reirei iaon aroaro ao kainibaire. E taku: “Karekenano imarenan te mwaane ao te aine i tinanikun te kabaeaki n te mare—I kananonaa te reitaki ae nanonaki ma taabo

aika tabu, n iteran rabwatan temanna, ma te kunnikai ke ma ae akea te kunnikai—bon te bure ao e katabuaki iroun te Atua. Bon te bure naba ni kauta am namakin n rabwatam n oin nanom.”⁴

N angareirei n ae nakoraoui, ti riai ni ka-koaua bwa naake ti reireiniia a oota n te rongorongu. Titiraki aika a beebete n aron “Aio e kaeka am titiraki?” ke “I kabwarabwaraa raoi anne?” ke “Iai riki ami titiraki?” a rangi n ibuobuoki.

A rairaki taan reiakinaki ngkana te tia reirei e reita te rongorongu ma reirei ao kainibaire aika akea tokiiia. Nakon are e tii boboto naba iaon “koaua n te maiu,” kaetieti aika a nakoraoui n te euangerio a riki ngkana ti tomai koaua akanne ma te “koaua n te maiu ae akea tokina.” Ngkana ti maroroo n taekan rabwatara, te katotoo, ti kona n taekina aron te Tama i Karawa n tangira ni karikii rabwatara ao aron ae ti riai ni kaitarai Ana kariki-bwai ma te karinerine ao ni kaineti ma Ana kantaninga.

Ngkai te aonaaba e iinako inanon aaro aika a aki riai, bon iai te kantaninga ibukiia

te roro n taai aika a na roko. Te kantaninga aei e boboto iaomia kaaro ni kabanei nanoia n aia kabanea ni kona n reireiniia te roro ae tabe n rikirake bwa a na tamaroa ao ni maiuakina te itiaki. Kaaro aika reireiniia natiia bwa a na maiuna te tamaroa ao tuan te itiaki a kataia ni karikirakea aia atatai ao ni katamaroai aia konabwai n angareirei. Ni karaoan aei, a kona n ataia bwa “te Uea e na karakai riki aroia ngkai a reirei n te kawai are E a tia n anga.” Imwiina ni kabane, aio “bon te mwakuri n tangira—te anga n ibuobuoki nakoia tabeman ni karaoa aia rinerine n te aro ae eti, n oki nakon Kristo, ao ni karekei kakabwaia n te maiu ae akea tokina.”⁵ ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Taraa Bonita F. Stanton ao James Burns, “Sustaining and Broadening Intervention Effect: Social Norms, Core Values, and Parents,” in *Reducing Adolescent Risk: Toward an Integrated Approach*, ed. Daniel Romer (2003), 193–200.
2. Robert D. Hales, “Our Parental Duty to God and to the Rising Generation,” *Riaona*, Aokati 2010, 74.
3. Taraa Jacob de Jager, “Let There Be No Misunderstanding,” *Ensign*, Nobembwa 1978, 67.
4. Richard G. Scott, “Serious Questions, Serious Answers,” *Riaona*, Tebetembwa 1997, 31.
5. *Teaching, No Greater Call* (1999), 4.

Tao te bwai ae e rang kakaawaki ni waakin te maiu ae koaua n reiakinana e karaoaki ngkai kaaro a katei banna n te itiaki, aki kamoamo, ao te tamaroa inanon maiuia.

Reiakina

TE RAOIROI N TE MWEENGA

Bon te tibwanga ao te kakabwaiia irouia kaaro n reireiniia ao ni kataneiaia natiia ni maiuakina te raoiroi.

**Iroun Unimwaane
Delbert L. Stapley
(1896–1978)**

Man te Kooram n
Abotoro n te Tengaun
ma Uoman

Delbert L. Stapley e bungiaiki n Ritembwa 11, 1896, i Arizona, USA. E katabuaki bwa te membwa n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman n Okitobwa 5, 1950, ao e beku n te kooram ni karokoa e mate n Aokati 19, 1978. Te maroroo aei n te bootaki n e taekinaki n te Brigham Young University ni Beberuare 1, 1977. Korobokian te maroroo aei n te taetae n Imatang e kona n reke n speeches.byu.edu.

Kaaro iai tibwangaia n reirei ao ni katei bannaia natiia aika uarereke imwaain ae e roko mwaakan Taatan ni kariiriia ao imwaain ae a roko n te ririki ae tebwi ma waniua, n riki ni bukintaeka imwiina imatan te Atua. . . . Te Uea e a tia n anganiia kaaro ririki aika a kakaawaki, n aia moan ririki ni maiuia ataei ngke a tuai ni bukintaeka ibukin bwaai ake a taekini ao ni karaoi. Bon tibwangan ao kakabwaiia kaaro bwa a na reirei ao ni kataneiaia natiia ni maiuakina te raoiroi.

Te kawai ae moan te tamaroa n reiakina te raoiroi ao te aro n te mweenga bon man te banna ni katotoo. Te kantaninga, kaaro a

na kawakin oin maiuia ni maiuakina te raoiroi ao ae itiaki bwa e na kona ni uaana ni kabonganaaki bwa te katotoo inanon maiuia n reiakiniia ao ni kataneiaia oin natiia. [Beretitenti David O. McKay (1873–1970) e reireiniira:] “Ngkana ko na reiakina te onimaki iroun te Atua, kaota onimakinana i bon iroum, ngkana ko na reiakina te tataro, tataro i bon iroum, . . . ngkana ko tangiriia bwa a na rau, ngkanne bon mairoum kona kararoako man te kakauntaeka; ngkana ko kan karaeia natim ni maiuakina te raoiroi, n am tiatianiko i bon iroum, n tamaroan rongorongom, ngkanne katea nakoina te banna ni katotoo ae tau ibukin bwaai aikai ni kabane.”¹ Ni karaoan anne e na karikii reirei aikai bwa a na rangi ni kakukurei nakoia natim, ao a na, reke kairaiia akanne mai irouia kaaro, a kona ni kakorakoraia ni kaitara ana karirii Taatan, are a na kouru bwa e na kamaunai mauia ngkana a roko n te ririki ni bukinaki. Kaaro iai tibwangaia ni kariiriia natiia bwa a na rikirake inanona ni kaineti ma te momoa aomata, nanoanga, taubaang, ao n ninikoria ni karaoi bwaai aika a eti n taainako. Te banna ni katotoo e rangi ni korakora riki nakon te reirei.

Te maiu n te mweenga ni katoabong e riai ni bootau ma reirein ara Ekaretia ao ara kainibaire. Arora n reitaki a riai ni bootau ma ara aro. Ataei a waekoa ni kinai aaro aika aki koaua. John Milton e taku bwa te aro ni kakaraoa ae buakaka bon tii te bure are e aiwa n aki ataaki ma tii te Atua ae ataiia. Ataei, e ngae n anne, a rangi ni kakai namakin nakon bwaai aika a bure, ao a aki tangirii aaro aika a kairua ao a riribai aro ni kewe ao taan kewe. Ti ataiia bwa ataei a kairaki riki man te reirei are ti maiuakin nakon are ti tataekini. Kaaro a riai n taainako ni kokoaua ma natiia, ni kawakin berita ake a karaoi nakoia n aki toki n tataekina te koaua. Bon kaaro ake a

teimatoa ake a karekea te onimakinaki mai iroun natiia. Ngkana e namakinna te ataei bwa ko karinea ana onimaki ao ni manga kaokia, e na bon aki urua, ke ni kabaereka-reka aram. . . .

Kaaro a bon riai n aki kauntaeka imataia natiia. N tabetai e riki te kauntaeka man katan bwaai ke ni boaakin te ataei. Temanna te karo e tiribure; are temanna e kaaitara. Ao te namakin ni katiteuanaaki n te mweenga, n aron are e rootaki iai te ataei, e a maunako. Kaaro a kainnanao bwa a na katiteuanaaki n ataa aron te kawai are a tangira iai te ataei bwa e na nako iai; bwa n tokina, e kona ni karaoi ana rinerine aika a bure are a riki mai mwiin anne. Richard L. Evans e taku: “Te marena imarenaia kaaro e bon aki raoiroi ao e kaminonano ao e kamemerea aan te utu. Naake e riai n taraa te ataei ibukin kairakina a riai ni katiteuanaaki n te kairiiri are a anga.”² Ti ataiia bwa ataei a rangi ni kainamakinmwaaka nakon taian aroaro n te utu ao namakin, a kona n namakina te un ao te kakaokoroaki are a kona n oota iai ao ni kabwaranakoi. . . .

Iai inaomatan te ataei n namakinna bwa inanon mweengana ao iai ana tabo ni katan-tan, te tabo ni katanaki man te kangaanga ao buakaka ake itinanikun te aonaaba. Te katiteuanaaki n te utu ao te etieti a kakaawaki bwa

e na tauraoi nakon te kainnanao anne. Bon akea riki te tabo teuana nakon te mweenga are e reke iai te koaua ao te kukurei ae aki toki ae kona ni kuneaki n te maiu aei. E kona ni karaoaki te mweenga bwa aekakin karawa; ni koauana, I katamneia karawa bwa e na reitinako n riki bwa te mweenga ae tamaroa n te maiu ikai iaon te aba.³ . . .

Te euangkerio are ti reirei iaona e bon koaua. E maiu Kristo, e maiu te Atua, ao mweengara ae mimitong a katauraaki i eta ibukiiia natina ni kabane ake a kakaonimaki. Bairea ngkai te aekaki ni mweenga ao n utu are ko tangiria ao aron karekan kainnanaoia ataei ni kawakiniia iaon te kawai are eti are e na kairiia nakon te utu nakon te maiu are akea tokina n te mweenga ae te Tiretio. Te Atua e na kakabwaii ngkami ni kabane, tariu ao mwaneu. I taku bwa ko kona n oota n ae mwaii n te bwai are e a tia n taekinaki nakoim. Ao ni bairean ao ni uotakirakean mweengam n te katei ae e tabu e bon rangi ni kakaawaki nakoia aomata aika kairake ake a roko ni kakabwaii maium. ■

Kabuburan ao tibwatibwaakin manin te koroboki a baireaki.

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. David O. McKay, *Secrets of a Happy Life*, comp. Llewelyn R. McKay (1967), 11.
2. *Richard Evans' Quote Book* (1975), 23.
3. Taraa David O. McKay, *Gospel Ideals* (1953), 490.

Iai inaomatan te ataei n namakinna bwa inanon mweengana ao iai ana tabo ni katan-tan, te tabo ni katanaki man te kangaanga ao buakaka ake i itinanikun te aonnaba. Te katiteuanaaki n te utu ao te etieti a kakaawaki bwa e na tauraoi nakon te kainnanao anne.

BUOKAKIIA KAIRAKE N RINANON TE MAIU N TAMNEI

Akea ae e kona ni kairoroia rororirikirake bwa a na karekea te maiu n tamnei, ma n aroia kaaro aikai ao taan kairiiri a kunea, bwa a mwaiti kawai ni kaungai aaro ake a kairiri nakon te rairaki.

Ngke Vyacheslav ao Zoya Gulko mai Ukraine a waaki ni kakaae iaon te Ekaretia, natiia te aine ae 13 ana ririki, Kira, e aki kukurei. E rawa n iri aia reirei mitinare ake a karaoia, ao ngkana e ataia bwa a na roko ni mwengaia mitinare, e “kaina mata-roan ana ruu,” e uringnga tinana.

Tari ao Titita Gulko, ake a bairea ni kaaina te Ekaretia, a iangoia bwa ngkana kona ni karekea te tai ibukin Kira n namakin te Tamnei, e na bae n riingaki nanona. Ibukina bwa ana koaua Titita Gulko e reke ngke e ira ana bwabetiito temanna, e tuanga Kira bwa e na roko nakon *ana* bwabetiito—n tii buokia n oneia ni karin oneana ake a mwau imwiina. Ni miimiin Titita Gulko, e kariaia Kira.

“E bon riki!” Titita Gulko e uringnga. “Te Tama are i Karawa e mwakuri ni kawai aika a kakai.” Kira e namakina te Tamnei, ao te

wiiki imwiin aia bwabetiito ana karo, e kariaia ni kaitiboaki ma mitinare. E waaki ni wareka ana Boki Moomon. Tabeua te wiiki imwiina, Titita Gulko e noora te mwakoro ni beebwa n tine i etan ana teetike Kira, ni koreaki iaon ana taeka 2 Nibwaa 2:25. Uoua ao te iteran te namwakaina imwiin ana bwabetito, ana utu Gulko a ira ana bwabetiito natiia te aine. Ngkai, 20 te ririki imwiina, e a mareaki Kira. Ngaia ma kainnabana, Dave, a tia ni kabaeaki n te tembora ao a kaikawaia natiia uoman n te euangkerio. E a tia ni kakaonimaki ni karaoi nakoia aika a kakaokoro ao e tiku ni kakaonimaki n te Ekaretia.

Rinanon te bwai ae riki anne, Zoya e taekinna bwa e reiakina te reirei ae moan te kakaawaki are e kaineti nakoia kaaro ake a kariariaia membwa n te Ekaretia n arona ngaia ao buuna bwa membwa aika a boou: kaaro ao taan kairiiri aki kona ni kairoroia ataei inanon te euangkerio, ma a *kona* ni kaoia nakon taabo ao ni karekei namakin are kairake a kona ni karekei iai maiuia n tamnei i bon iro-ua. Namakin akanne a kona, ni bitaki, kairiri nakon te rairaki.

Ma ti tera te kawai ae te kabanea n tamaroa ni karekean aekaki n namakin aikai? Kaaro ao taan kairiiri ni kabuta te aonaaba a tibwaa te bwai are a tia ni mwakuri iro-ua.

Kairekerekea te banna ni katotoo ni boong aikai nakon ana taeka te Atua ao nakon maiuia kairake.

Anganiia Kairake Aia Tai ni Beku

Te Granja Viana Uoote n te São Paulo Brazil Cotia Titeiki a karekea aia reite n waaki ni kakukurei ae rietata irouia ana kairake n ataeinimwaane. Ma aia tia kairiiri e nooria bwa tabeman mai ibuakoia a kaitarai kanganga ni maiuia ao iai aia kanganga ni karaoan nakoia n te nakoanibonga.

Imwiin ana reirei ma ngaiia te bitio-buriki ao taan kairiiri irouia Kairake n Ataeinimwaane, a baireia bwa a na kabanea riki aia tai iaon aia waaki ni kakukurei iaon te mwakuri n ibuobuoki ao n aki kamwaitia iaon te kamataku ke te kaungaunga. Aio e ikotaki ma kawarakiia membwa n te kooram ake aki bati ni kakaonimaki, irakin te mwamwananga ma mitinare aika a bwanin aia tai, ao tibwatibwaakin te toa nakon mweengaia kaain te uoote. Waaki aikai a anganiia kairake n ataeinimwaane ni mwakuri iaon reirei ake a reiakina n te tieminarii ao ni katoa Taabati (taraa 2 Nibwaai 2:26).

N tokina, “waaki ni kakukurei iaon te tamnei aikai a karika mwiina ae tamaroa ae

rangin korakora,” e riibooti temanna te tia kairiiri n te nakoanibonga.

“Ti bon miimii ngke n te Taabati n aki matam teuana, ni kabane ara kairake n ataeinimwaane a kaoti aia koaua,” e taku. “Ngke a karaoia, a mwaiti ibuakoia ae a kauringnga ma raanimataia man uaan te tamnei ae raoiroi ake a tia n namakinna n taai akanne. Temanna te kairake e tibwa ana namakin ni kabutan te toa nakoia membwa ake a kaara n ara uoote ake a wene n aia kainiwene inanon teniua te ririki. Kainnabana, te titita ae kakaonimaki, e butimwaea te kairake n ataeinimwaane ma te kukurei ao te kantaninga. Imwiin te otenanti, e tibwaa nakoia kukureireina are e namakinna ni maiuna ibukin te euangkerio ni katinanikui kanganga aika mwaiti ao kakaewenako ake e kaitarai. A namakina te Tamnei ao n ataa te bitaki are e karekea te euangkerio inanon maiuia aomata. Te namakin aei e rangi ni korakora n te aro are a ururingnga inanon ririki aika imwaira—tao inanon bongin maiuia.”

E kabwarabwara bwa e tuai man noonora te aekaki ni kaeka anne man te “takakaro n te butibooro ke ana tairiki te Miutuo ae kamaunga.” Ma, e taekinna, te namakin e reireinna kakawakin karikirakean te aekaki n namakin are a na kona n namakina iai te Tamnei te roronrikirake.

“Waaki ni kakukurei ni bootaki a kakaawaki,” e reitia. “Ma namakin n te tamnei a rangi ni kakaawaki ni buokakia te roronrikirake ni karikirakei oin aia kakoaua.”

Ni katoa Taabati n te Rennes Uoote, Angers France Titeiki, Titita Delphine Letort, ae te Beretitenti irouia Kairake n Ataeinnaine, e katauraao te kaati ni katoaia kairake n ataeinnaine ake a roko ao n tuangiia bwa a na rinea aia roro ae aki roko n taromaui ao ni koroboki nakoina. Te kairake n ataeinnaine e korea taekan te reirei n te wiiki anne—tera are a reiakina ke tera are a kaungaaki iai—ai aron naba te waaki n iraorao, n te koroboki ae e onoti. Imwiina Titita Letort ke temanna ana kauntira e kanakoa te kaati n te meeri nakoia ake a aki taromaui.

Reirei ni kabonganai aia taeka burabeti aika a maiu n aroia naba burabeti ake n taai akekei.

Te waaki aei e beebete ma e rangi n ibuobuoki, e taekinna neienne, tiaki tii te kawai nakoia naake a aki iri n atai bwa a uringaki ma nakoia naba naake a koro taekana ni kauringaki n ururingia riki i bon imarenaia.

“Bwa a riki bwaai aika a korakora man bwaai aika a uareke man aki kaangaanga,” e taku (taraa Aramwa 37:6). “Ti a tia n nooria ni kamataaaki. Kairake n ataeinae a tia ni kaungaaki, ao te namakin aei e a karekea rikiraken aia koaua.”

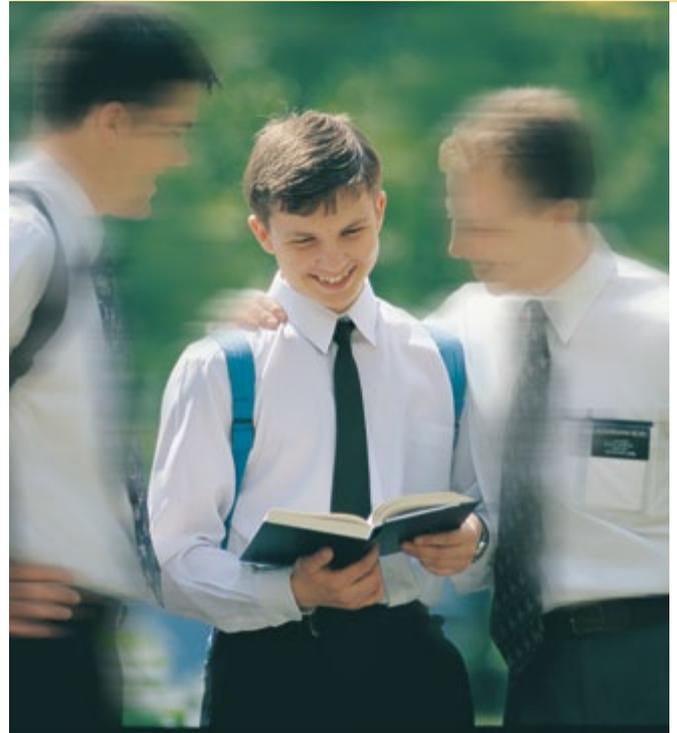
Reitia Ronrikirake ma Ana Taeka te Atua

Aramwa e reirei bwa tataekinan ana taeka te Atua iai mwiina ae korakora (taraa Aramwa 31:5). David Elmer, te tia kairiiri iroia Kairake n Ataeinimwaane i Texas, USA, e ataa aio ao e tangiria ni kairiia kairake n ataeinimwaane te atatai ae rietta n te mwananga n Tikauti n rinanon te namakin ae nano are e na kona ni buokiia nakon taai aika a na roko.

Tari Elmer e tataromwaaka ni iangoia bwa tera are e na kona n tibwaia ao ae e namakinna ni kairaki nakon te maroro mairoun Neil L. Andersen man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman. N te mwananga, Tari Elmer e reirei man te maroro anne, n ikotaki ma te karaki are e tibwaia Unimwaane Andersen iroun Sidney Going, te titaa n te urakibii mai New Zealand are e katuka nakoana n te takakaro ibukin ana mwakuri ni mitinare. “Am mition bon te tibwanga ae e tabu n uotia tabeman nakon Kristo ao ni ibuobuoki ni kataurai ibukin manga okin te Tia Kamaii,” e taku Unimwaane Andersen.¹

Te namakin e bon korakora, e taku te Tari Elmer, ibukina bwa e reirei man ana taeka te burabeti ae maiu. Ni banen te bootaki n taromauri, ni kabane kairake n ataeinimwaane ao taan kairiiri a tiainai araia iaon te booro n urakibii bwa te bwai n anganano ao n nako ni mitinare n ana kauring are a tia n reiakinna ao n namakinna. Mwaitia kaaro ao taan kairiiri a aki mamatu n te tairiki anne n maroro ma kairake n ataeinimwaane bwa e kanga aia mition n ibitii maiuia.

“Arora bon ana bwai te Atua; E atai aroia Ana ronrikirake,” e taku te Tari Elmer. “E atai aron maiuia ao aia kangaanga n te bwai are e riki nakoia ataei akanne. Ko bon aki kona n atai bwa e kanga ni mwakuri inanon maiuia. Ngaia are ngaira aika taan kairiiri ti na kataurai ao ni karekea te tabo teuana ibukiia bwa a na namakina te Tamnei. Ko kona ni karaoa anne rinanon koroboki aika a tabu ao rinanon aia taeka burabeti, ma bon te Uea, tiaki ngaira, are e mwakuri inanoia.

Karaoia n Taainako

Tari Elmer e taekinna e tangiria kairake n ataeinimwaane bwa a na uringa te bwai riki teuana n te mwananga: aia kamatebwai n te euangkerio a karaoia n taainako.

“I namakinna bwa iteran tibwangu bwa n na anganiia te namakin n namakina te Tamnei, ao ngkana I tangira anne bwa e na riki, I riai ni karaoa au itera ni baire ibukina. E taku “Unimwaane David A. Bednar e atia n reirei taekan karekean baeten n te tamnei inanon maiua, baeten n aron kamatebwaian koroboki aika a tabu ao kainutu n te tairiki.² Ao ngke ti nako n te wiiki anne, ti kateimatoai ara baeten ni maiura n tamnei. Ti tataro n ara kurubu. Ti katabeia kairake n ataeinimwaane bwa a na tibwai namakin n te tamnei n te moaningabong ibukin 10 te miniti, aia taan kairiiri ao kaaro a kataurai ibukin te tairiki.

“Te iango aei are e ngae ngke ti raroa man mweengara ao ara waaki a kaokoro man are ti taneiai ni karaoi, ara baeten ni maiu n tamnei aki uruanaki. Te kairake n ataeinimwaane e kona ke e aki kona n uringa te reirei teuana, ma au kantaninga bwa a na uringa te baeten are ti kateimatoa ni karaoan te taromauri ao te tataro ao te kamatebwai ni booki aika a tabu.”

Kuneakin taai n reirei aika a tau ni waaki ni kakukurei ni katoabong.

Myra Bocobo Garcia mai Philippines e ata naba bonganan te waaki ae reitinako, ao e ata reiakinana e waaki man te mweengana. Titita Garcia ma kainnabana, Edwin, iai teniman natiia mwaane ao onoman natiia aine aika a moa aia ririki man 8 nakon 22, n tatabemaniia a kakaraoi waaki aika tamaroa. Ngkai anne e nanonna bwa a mwaiti aomata aika a nako ni kawai aika mwaiti aika kakao-koro, te utu e mwakuri korakora ni kateima-toa te amarake ni katairiki n ikotaki.

“Ni kuuka ao ni kukurei ni katauraoi amwarake ao n ikotaki n amwarake bon teuana te kawai ae tamaroa are ti ikotiia iai natira,” e taku Titita Garcia. E kabwarabwaraa bwa te tai n amwarake bon te tai ni kakukurei, reitaki ibon imarenara, ao ni kakaitau ibukin ana kakabwaia te Uea.

Rinnako inanon Taai aika Mwaawa n Reirei ao n Ongora

Jocelyn Fielden mai Nova Scotia, Canada, e taekinna bwa te reirei ae moan te kaawaki are e reiakinna man kaikawaakiia

natina aika onoman, ake a rinan aia ririki man 20 nakon 30, e aki ti irekereke ma te reirei ae kaineti ma e rekereke naba ma “karekean te eniwaromenta are ataei a kona n reiakina te koaua ibon irouia.”

“Tai waeteta ni karaoi aia rinerine ke ni kaekai ni kabane aia titiraki,” e taku. N onean mwiina, e katuruturua bwa kairakiia ataei “nana-kona koroboki aika a tabu ke reirei mai irouia ara burabeti ibukin kairiiri ao kaeka.” E reitia, “Ao tauraai ni maroroakin bwaai ake a kunei.” N reitia, ngkana e karekei titiraki mai irouia natina, n tabetai e kaekai man anganna moa titiraki ibon irouna: “Tera ae ko iangoia bwa ko riai ni karoia?”

“Kakoaua bwa a na bon karaoi rinerine aika eti,” e taku. “Ngkana ti buokiiia natira n reiakinna n ata te Tamnei inanon maiuia inanon tain reirei aika a mwaiti are ti karaoi ni katoabong ma ngaia ao ngkana a ataia bwa aekakira namakinan te Tamnei, e na riki bwa kawai ibukiiia n ukoukorii namakin riki n te tamnei, ao e na kakorakorai aia koaua ni koauan Tamara are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo. E na karekea butin te bitaki: korakoran namakina te ota ao ana karaunano te Tamnei are e uotia, mwaitin are a na kan karekea ao ni kataia ni karaoi bwaai are e na karekea riki te Tamnei ae mwaiti inanon maiuia.”

E rangi ni waekoa ni kotei reirei ake a nakoraoi ni maiun te utu ibukin bon ake a toki n kaokioki taan kairiiri n te Ekaretia. Te katooto, E taekinna bwa ngkai tabeua reirei a kona n reke n tain te marooro ae kinaaki n aron ake a riki n te kainutu n te tairiki, kamatebwai n koroboki aika a tabu, ao tataro n utu, kaaro akona ni kairaki iroun te Tamnei n tarai taai ibukin te anga reirei.³

“Te nako n rianna, buti ni kaei waaki ni kakukurei, karin booro [te bwatiketibooro], aia tai n amwarake te utu, te mwakuri n ikotaki, anene, ao buokakiiia tabeman bon tabeua waake ake e kona ni karaoa iai te angareirei n te euangkerio inanon ara utu,” e taku neiei. “Taekinan taobiki n te euangkerio

Arou n Tiku ni Matoatoa n te Euangkerio

Iroun Tua Rogers

I bwabetitoaki ngke 12 au ririki, ao inanon ririki aika a mwaiti ao bon tii ngai te membwa n te Ekaretia n au utu. Anne e aki beebete n taainako, ma I tekeraoi ni kakabwaiiaki ma au tia kairiiri aika a raraoi ake a buokai inanon mwanangau n reiakina te reirei n te euangkerio ao ni kabongana reirei akanne ni kakorakora ao ni karikirakea maiu. Ibukin au rinerine n tiku ni koaua nakon are I kakoaua, I a tia n noori kakabwaiiaki kora-kora n roko inanon maiu ao imwiina riki, inanon maiuia kaain au utu naba.

Aikai tabeua bwaai aika a buokai n tiku ni matoatoa:

- Kaaniko nakon te Tamara are i Karawa rinanon waaki ni kakukurei n aron te tataro ao te kamatebwai n koroboki aika a tabu. E atai bwaai ake ti kaitarai. Kaaniau Nakoina e buokai ni kauringai bwa antai ngai.
- Irii aia reirei taan kairiiri n te Ekaretia. I a tia n nooria oin ni maiu koauan te reirei mairouia burabeti ao taian abotoro.
- Ataia bwa maiuakinan te euangkerio e karekea te maiu ae tamaroa riki ngkai ao n aki toki. Aio e a tia ni buokai ni

kateimatoa au kainibaire ao te onimaki. Taan kairiiri a kungai n ira te tembora, are e buokai ni katamneia te maiu are akea tokina.

- Otabwaniniiko ma raoraom aika a raraoi ake a tibwauaam kainibaire ma ngaiia. I kakabwaiiaki ma raao aika a tamaroa ake a kabebetea karoan rinerine aika a raraoi ao ni kawakina au onimaki.
- Kaaniko ma am utu. I tangira au utu ao n tangiria ni katea te reitaki ae korakora ma ngaiia.
- Maiuakina ae raoiroi. Ira ana kainibaire ao ana burokuraem te Ekaretia. A na buokiko ni kaota te onimaki ao ni karaoi rinerine aika a raoiroi. Rinerine aika a raraoi a kabeetea te maiu n taai tabetai, ao ni karika te maiu ae kakukurei n tainako.

n tainako bon te bae e ririki ngkana ti kabaeaki ni waaki ni kakukurei tabeua.”

Ikotaki ni Mwakuri nakon te Kouru ae Tabangaki.

Imwiin ana angabeebwa man te Brigham Young University–Hawaii, KaYan Danise Mok e okira mweengana i Hong Kong ao e karekea nakoana bwa te Beretitenti irouia Kairake n Ataeinnaine. Ngke e tabe ni kataneia ni mweengana, ni waakina ana mwakuri, ao n reita ana kamatebwai n reita reireina, e tataro ma nanona ae korakora ibukin te kairiiri ni buokiia kairake n ataeinnaine are e mwakuri ma ngaiia ao ni karikirakea aia koaua ni katauraomia ibukin taai aika a na roko.

N te Taabati teuana ngke e reirei taekan aro ae akea tokina, Titita Mok e namakina te wirikiriki bwa e na wareka ana Boki Moomon ma te kairake n ataeinnaine temanna, are e riki bwa tii ngai n te taromauri n te bong anne.

“Ngai ma au kauntira ti waekoa ni kaeka ni katea te kouru ni kabanea ana Boki Moomon n te tiim ma kairake n ataeinnaine.” Titita Mok e taku. “E butimwaea te kakaewenako n aki rawa ngkai ti na katia te kouru ni bootaki.”

Man te tai anne, Titita Mok, ana kauntira, ao te kairake

n ataeinnaine aei a katea aia “titem n iraorao” iaon te Beitiboki ao ni kanakoi koroboki n rongorongoni kauringia imarenaia n te wareware ao n tibwaii imarenaia te bwai are a reiakinna.

Titita Mok e taekinna bwa e noora te bwai ni kakoaua n te bitaki ae korakora ni maiun te kairake n ataeinnaine aei man kamatebwaian koroboki aika a tabu. Ao ngke e wareka te boki ae tabu Titita Mok ni katoabong iaon mwana n te turein, ngaia naba e kunei kakabwaii ibukina. “I namakina naba te Tamnei ao ni karekei kaekaan au tataro ngke I waakinako inanon maiu.” E taku.

“N au namakin, tabeman kairake a raroama ao n namakina te aki koaua n ataia bwa a kona ni karekea te kakoaua ao ni karekea te namakin n te tamnei n aroia tabeman,” e reitia. “Man te bootaki ni mwakuri ti kona ni kakoaua nakoia n ara mwakuri bwa aio e mwakuri ao ti mena ikekei ni boutokaia ni katoai mwanekan kawaia.” ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Neil L. Andersen, “Preparing the World for the Second Coming,” *Riaona*, Meei 2011, 50.
2. David A. Bednar, “More Diligent and Concerned at Home,” *Riaona*, Nobembwa 2009, 20.
3. Tarama, ibukin te katooto, Robert D. Hales, “Our Duty to God: The Mission of Parents and Leaders to the Rising Generation,” *Riaona*, Meei 2010, 95–98; David A. Bednar, “More Diligent and Concerned at Home,” *Riaona*, Nobembwa 2009, 17–20.

Iroun Unimwaane
Paul B. Pieper
Man te Itingaun

ANA BOKI ARAMWA: REIREI IBUKIN TE BONG AEI

Nibwaite a kakaonimaki ni kakatai n aia bong ao bon taan kakoaua bwa te Uea e na karekei kakabwaiakiia ao kamanoakiia ake ti kainanoi n tokanikai ni kaaitarai kakaewenako n ara bong.

Ntokin ana tautaeka, te uea Motiaea e katautaua bwa te tautaeka are iai ueana e na oneaki ma te tititem are taan moti a rineaki irouia aomata. Te tititem are e katautauaki e na kabotoaki ma ana tua te Atua ake a tararuaaki irouia taani moti ake a na rineaki irouia aomata.

Te reirei iaon te inaomata n rinerine bon aan te tititem are e katautauaki—aomata n tatabemaniia nako, nakon are te uea, e na butimwaea te mwioko ao te bukintaeka ni mwakuri ma te tua. Ibukina “e burenbwai bwa e na kaokoro are e tangiraki ni bwanaan te botanaomata ma ae te eti” (Motiaea 29:26), te tititem aio e na karekea te kamanoaki ae korakora riki nakon inaomataia aomata ao tamaroan bootakia te botanaomata.

Ni kaekan ana katautau Motiaea, aomata “e rikirake irouia kantaningan reken boraoia aomata iaon te aba ni kabuta; eng, ao aomata ni kabane a kaota tauraoia ni bukinaki ibukin oin aia bure” (Motiaea 29:38).

Ana boki Aramwa e kakanoa n rongo-rongoia ngkoa aomata n tain te 40 n ririki imwiin te tititem are e bwainaki irouia aomata. Ni kabanean taian mwakoro n ana rekooti Aramwa, mwakoro 43 nakon 62, e karakina tain te kakaewenako ao te kataaki aika korakora. Inanon tain te 19 n ririki ae uarereke aio, aomata a kaitaraaki ma kakaewenako n te tautaeka inanoa, kakamwaaku mai itinaniku, ao te itabaraara ae teimatoa.

Uoua te tai te tititem n te tautaeka e kaka-maakaki mai nanoaa irouia mwaane ake a tangiria n riki bwa uea ao man aki anganiia aomata inaomataia n rinei aia taan kairiiri ao man taromaui n inaomata. N te tai ae ti teuana, aomata a riai ni kamanoia man ekinakoaia mai itinaniku aika mwaiti irouia Reimwanaite ake a taku bwa a na kamaunaa ana tautaeka Nibwaite ao n tauia Nibwaite nakon te tautoronaki.

Ana kamangao taian kakawenako aikai nakon te kaubwai, e ngae ngke a aki kaotaki raoi, bon ngaia te kakaewenako ae

Rinanon ni kabane aia kakawenako, Nibwaite aika raoiroi a kona ni karekea korakoraia man te koaua are a bon mwakuri ma te iango ae riai. "Oin aia katinga bwa" ana kamanoia, ma aia utu, ao aia tabo, abaia, inamataia, ao aia ekaretia.

kakaawaki ibukiiia aomata. Moomon, inanon bobotakin rekooti aika tabu, e rootaki n te namakin ni katauraoa te rongorongō ae mataata ibukin te tai aio. Ni koauana, ngke arona bwa e katauraoa te rongorongō ae mataata n aiaron aei ibukin nikiran te 1,000-ririki n rongorongōia ngkoa Nibwaite, ana Boki Moomon e na kona n raka baana iaon 2,500!

Beretitenti Ezra Taft Benson (1899–1994) e anga reirei:

Ana Boki Moomon . . . e koreaki ibukin ara bong. Nibwaite bon akea aia boki; aiaroia naba Reimwanaite n taai ake ngkoa. E bon nanonaki ibukira. . . . Iaan ana kairiiri te Atua, are e noori bwaai ni kabane mai moana, [Moomon] e kauarerekei rekootin tienture, n rinei karaki, taetae, ao bwaai ake a riki ake a na rangi n ibuobuoki nakoira. . . .

“Ti riai n aki totoki n titirakiniira, ‘Bukin tera te Uea e kaira Moomon (ke Moronai ke Aramwa) ni karina anne inanon ana rekooti? Tera te reirei ae I kona n reireinai man anne bwa e na buokai ni maiu n te bong ao te tai aei?’”¹

N te bong aei Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ni kabuta te aonaaba a kunea bwa a kaaitarai kakaawenako aika bati aika titearona ma ake a kaitarai Nibwaite inanon te tai aio n rongorongōia ngkoa, n ikotaki ma mwakuri ni kakeaa inaomataia membwa n tataro ao n taetae iaon bwaai ake a kakaawaki nakon te botanaomata are a maeka iai. Tabeman Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a tia n namakina te kakamaakaki man ekinakoakiiia mai itinaniku ao kauntaba ma mwaaka ake a kabaeaki ibukin uruakan abaia ma inaomataia.

A tekeraoi, Nibwaite a kona n tokanikai iaon aia kakaewenako man aia kekeiaki aika korakora, angakarea, ao te buoka mai iroun te Uea. Tabewa reirei ibukin ae a kangaa n tokanikai iaon aia kakaewenako e na kona n anganiira te kairiiri ao te ninikoria ni kaaitarai ara kakaewenako n te bong aei.

1. Kateimatoa te tangira ao te iango aika riai.

Rinanon nikabane aia kakaewenako, Nibwaite aika tamaroa a kona ni karekea korakoraia man te koaua are a bon mwakuri ma te iango ae riai. Boton aia kantani-nga bwa “a na kamaoia i bon irouia, ao aia utu, ma aia tabo, ma abaia, ma inaomataia, ma aia aro” (Aramwa 43:47). Are a tangiria bon kateimatoan inaomataia n rinerine—te inaomata ni mwakuri inanon te tamaroa ao ni kaeka ibukin oin aia mwakuri—nakon are n iai aia uea n tuangiia aroia. Bukin karaoana bon kateimatoan te kaboraoaki iaan te tua, ni kaineti riki ma inaomataia

n taromauiia te Atua ao ni kateimatoa aia ekaretia (taraa Aramwa 43:9, 45).

Bon iai ao n taainako e na iai mwaaka inanon te botanaomata ake a na kona ni iai aia mwakuri iaon ana iango te botanaomata ni karekean te mwaaka ibon ibukiiia. Bon iai te kaririiaki ni kamanenai aia iango ao ni bita te kauntaba nakon uneakinan te mwaaka. Ana kawai te Uea n taainako e mwakuri ni kabotoa tii iaon te tangira ao te iango ae itiaki, n aiaroia Nibwaite. Karaoakiiia e kariaia ni kairiia iaon mwaakan karawa ni konai aia kakaewenako “ni korakoran te Uea” (Aramwa 46:20; taraa naba Aramwa 60:16; 61:18).

Ti te arona, inanon ara mwakuri ni kaaitarai kakaewenako ake ti kaaitarai n te bong aio, ti riai n teimatoa n tuoi nanora ni kakoaua bwa ake ti tangirii ao ni iangoi a itiaki ao n tei iaon ana reirei ana euangkerio Iesu Kristo. Ngkana ti mwakuri (ke ni karaoia tabeman bwa a na mwakuri) ae riki man bwatautina, ibukina ibon irouna, ke ni kamangoriia tabeman, ti na aki karekea te buoka are ti kainanoia mai karawa ni kaaitara ara kakaewenako.

2. Bwaina te akoi ao te tangira nakoia ake a uarereke tekeraoia.

Ngke aia kairiribwai ake mai imwaaina, aomata ake kaain Aentaai Nibwaai-Riaai, a kakamaakaki bwa a na kamaunaaki, Nibwaite a kaoti nanoia ni baia n anganiia aia tabo ni maeka ao ni karaoi maiuia aika boou ao ni katauraoa te kamaoaki ibukiiia (taraa Aramwa 27:21–22; 43:11–12). Ibukina bwa Aentaai Nibwaai-Riaai a tia ni karaoa aia berita bwa a na aki manga katuka aia bwai ni buaka riki, n onea mwiina a anga “mwakoron kaubwaia ae bubura bwa aia boutoka” (Aramwa 43:13) nakon aia taanga ni buaka Nibwaite inanon taai aika kamamate aikai. E ngae n anne, bon akea te rekooti bwa Nibwaite a karaoia nakoia taan roko aikai nakon are bon tii te karineaki ao te tangira, e ngae ngke a na riai n riki bwa taakete aika a beebete ibukiiia te koraki ake a tangiria ni kateirakea te kamangao.

Te akoi are a karaoia Nibwaite nakoia ana botanaomata Amon, n aron are a riki n aranaki iai, e bon kaokaki ao n aki maan imwiina e a buoka katean teuana te taanga ni buaka ae rangi ni kaira te nano n te rongorongō ngkoa are e rekootinaki—taani buaka aika 2,000 te roronrikirake. Kamimiina, aia mwakuri ataenimwaane aikai e kona n riki bwa te kiing ibukin kateimatoan ana botanaomata Nibwaite man kamaunaana ngkoa.

*Te tauraoi n akoi
ao n tituaraoi
nakoia kainnano
bon te bwai ae
kakaawaki ni
kateimatoaan
ana botanao-
mata Nibwaite
ao ni karikiia
Nibwaite nakon
kakabwaia mai
karawa n tain
aia kangaanga.
Aroia n akoi
Nibwaite nakon
ana botanaomata
Amon e kaokaki
n te akoi ao ni
karaurau ni
karekea karikaia
taani buaka aika
ataeinimwaane
aika 2,000.*

Inanon taai ni mangao inanoa, te buaka mai tina- niku, ao te kakaewenako n te kaubwai, bon iai te kan riki n aki tamaroa nakoia te koraki ake “tiaki aekakira.” E rikirake ni beebete n riki bwa n tiribureia ao ni karaoi motikitaeka. Temanna e kona n titiraki aia kakaonimaki ao bonganaia inanon te botanaomata ao aroia nakon ka- ubwaira. Mwakuri aika a aki raoiroi aikai aki boraoui ma ana mwioko te Tia Kamaiu n tangiriia raora n ai aron ta- ngirara ibon iroura, ao a karika te maenako, kauntaeka, ao te kaokoroaki. Ngke ana botanaomata Amon a aki butimwaeaki nakon ana botanaomata Nibwaite, e kona tao ni karekea te un nakon te kakaaitau inanon te roro ae rikirake. N onea mwiina karikaia 2,000 taani buaka aika kakaonimaki, te roro ae rikirake e kona n tia n riki ni kamaenakoaki ao ni manga reitii ma Reimwanaite.

Te tauraoi n riki n akoi ao ni kukurei n anga nakon te kainnanao bon te bwai ae kakaawaki inanon kateimatoan ana aomata Nibwaite ao e a karikiia Nibwaite bwa a na karekea te kakabwaia mai karawa inanon aia tai ni kai- nnano. Ana botanaomata te Atua a kainnanao te aeka ni kakabwaia anne n te bong aei.

3. Kakaungo nakon ao iriia taan kairiiri aika kairaki.

Te Uea e atai kakaewenako ake a na kaaitarai Nibwaite, ao e kateirakeia taani kairiiri aika kairaki ni buokiia ni kaaitarai kakaewenako aikanne. Kaben Moronai bon te tia buaka ma e bon kairaki bwa e na katauraoui otangan te bwabwaa, otangan te bai, otangan te atu, ao te kunni- kai ae matenten ni kamanoia ana aomata (taraa Aramwa 43:19). N tokina, Nibwaite a waaki n te aro ae raoiroi riki n te buaka nakoia Reimwanaite (taraa Aramwa 43:37–38). Imwiina, Moronai e tuangiia aomata bwa a na kenikena te tano n otabwaninia aia kaawa ao i taubukin taian bwariko n tano ao e karekea te anga bwa a na kateaki kaai ao ra- bwatan kaai aika kakang (taraa Aramwa 50:1–3). Katauraoui aika a kairaki aikai e buokiia Nibwaite ni kateimatoaia man kamaunakiia.

Ngke e katauraouia Moronai ibukin te buaka, Eremam ma tarina a bon tataekina ana taeka te Atua ao ni kaumakiia aomata nakon te tamaroa bwa e aonga Tamnein te Uea ni kona ni kairiia ao ni kawakiniia. Man aia kakaungo nakon aia kairiiri aia mataniwi n te rabwata ao te tamnei, Nibwaite a kateimatoaki. Tii ngkana kauntaeka a riki ina- noia ao aomata a rawa n ongo kauring aika kairaki ngaia ae e na kona n riki iai te konaki ao te rawawata.

Ti a kakabwaiaaki ni maiu n te bong ngke te Uea e a tia

ni weteia burabeti aika maiu, taan mamata, ao taan kaoti- oti ni kauringiira ao ni kairiira nakon katauraouakira ibu- kin kakaewenako n te bong aio. Inanon 1998, Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e anga kaetieti aika kairaki ao kauring nakoia membwa n te Ekaretia:

“E a tia n roko te tai ni kaeta taekan ara auti.

“E rangi ni mwaiti ara aomata aika a maiu iaon tokin aia karekemwane. Ni koauana, tabeman a maiu iaon tangomwane. . . .

“Te kaubwai bon te bwai ae kai uruaki. . . . Bon iai te kanikina ibukin tauan kanoan te bong ae imwaira are ti riai n iira nanona.”²

N te tai ae e aki maan n nako I taetae ma temanna te mwaane are e ongo ana taeka Beretitenti Hinckley ao ana wirikiriki te Tamnei. Ngaia ao buuna a baireia ni kaina aia karikirake, ni kabwaka boon mweengaia, ao man akea aia taarau.

N te bong aio te mwaane anne e a bon tei iaon waena i bon irouna. Bwakan te kaubwai are riki imwiina tii te- utana namakinana iaon ana utu. Ni koauana, teina iaon waena i bon irouna e a karekea aia tai ngaia ma buuna ni karaoa aia mwakuri ni mitinare.

Beretitenti Thomas S. Monson e a tia ni kaikawaaki ibukin oin ara tai. Maiuna ao ana anga reirei bon ana rongorongon te Atua are e a tia ni kanakoa ni kamanoira ao ni kakabwaiaira n te bong aei. N te taina ngke a rawata aika raraoma ibukin are akea irouia, Beretitenti Monson e anga reirei nakoira bwa ti na kakaaitau ibukin kakabwaia aika bati are e a tia n anganiira te Uea. Ao n te taina ngke a rawata aika a tarai oin aia kangaanga, Beretitenti Monson e kaumakiira bwa ti na taakina nako baira ao ni kamaiu, ni mwaninga taekara inanon kakabwaiakiia tabeman. Ongom n ana kairiiri Beretitenti Monson e na karekea te kamanoaki nakon ara utu man te tamnei ao kakabwaia aika kainnanaoaki inanon ara bong.

I bon kakaitau ni maiu inanon te bong are e a tia ni kaokaki iai te euangkerio. I bon kakaitau bwa te Uea e katauraoua ana Boki Moomon ibukin ara bong. Nibwaite a kakaonimaki n teimatoa n rinanon te kakatain aia bong ao bon taan kakoaua bwa te Uea e na karekei kakabwaia ao kamanomano ake ti kainnanoi n tokanikai ni kaaitarai kakaewenako n ara bong. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Ezra Taft Benson, “The Book of Mormon—Keystone of Our Religion,” *Ensign*, Nobembwa 1986, 6.
2. Gordon B. Hinckley, “To the Boys and to the Men,” *Ensign*, Nobembwa 1998, 53.

*Man te kaka-
uongo nakon
ana kairiiri te
rabwata ao te
tamnei irouia
taan kairiiri n
aroria Moronai,
Nibwaite a katei-
matoaaki. ma ti
ngkana e roko te
kaiangatoa ina-
noia ao aomata
a rawa n ongo
kauring ake a
tia ni kateaki ma
taian kangaanga
ake iriana.*

TI NA KANGA NI

MAIU

N ABAIA KAIRIRIBAI

**Mairoun Beretitenti
Boyd K. Packer**

Beretitenti n te Kooram n
Abotoro n te Tengaun
ma Uoman

Ti kauringa ana 100 n ririki te tieminari n te Ekaretia. I taua te karai are e oki rikaaki nakon ana bong ngkoa ngke kaubwaina a bon rangi ni karako.

Man moanakina ae mangori, iai ngkai ara ataei n te reirei n te tieminari ae 375,008 inanon kiraati n aaba aika 143 man raka iaon 38,000 taan ibuobuoki ao taan reirei aika bwanin aia tai ni kabuta te aonaaba. Ti kakoauaa bwa e na bati bonganana nakoia ara roronrikirake. Ti ata bonganami ao ami konabwai.

Te Atatai E na Buokiko ni Buakana te Kairiribai

I taetae bwa temanna are e a tia n noora te tai ae e a tia n nako ao ni katauraioiko ibukin te tai ae na roko.

Ko a ikawai rake inanon abaia kairiribai. Ngkana ko a ikawai n te maiu n tamnei, ko na oota bwa e kanga teuare e buakaka n niniia te aonaaba are e katobibiiko. E mena inanon mweenga, n te bwai ni kakaakibotu, te bwai ni kanakobwanaa, te taeka—ni kabane taabo ni

katomimiiko. N angiin te tai, rokona e aki namakinaki.

I tangiria n tuangingkama bwa tera ae rangi ni manena ao man rangi n tangiraki. Booki aika tabu a taku, “Te bwai ae moan te raoiroi te rabakau; ma ngaia are karekea te rabakau” ao ngai N na reitia, “ma ni kabane [am] bwai kata-uraoiko [naako!]” Taeka n Rabakau 4:7 Akea au tai ae N na kabanebuaka ao ai arom naba. Ai ngaia are kakauongo!

Te tai are I baireia bwa N na riki bwa te tia reirei e rangi ni mataata inanou. N tain te kauoua ni Buaka n te Aonaaba, I bon mena inanon moan au ka 20 n ririki ao te bwairati ngai n te Air Force. I bon mwakuri iaon te aba ae uarereke ae Ie Shima. Te aba aio, e uarereke, ni kamaroaa ao kanga buburan te titambwa n te reta, ni bon tionako n tabon meangin Okinawa.

Teuana te tairiki n te tiamwa, I tekateka iaon te tabuki n tara taai ngke e nang bung. I bon iangoia raoi bwa tera ae N na karaoia ma maiu imwiin te buaka, ngkana I bon tekeraoi ni maiu. Tera ae I tangiria n riki nako iai? Bon te tairiki anne are I a baireia bwa I tangiria n riki bwa te tia reirei. I iangoia bwa taan reirei a aki toki n reirei. Te reirei bon aan raoi te maiu.

I moan anga reirei n te tieminari n te 1949 i Brigham City. I a tia n riki bwa ataein te reirei n te tieminari inanon au tai n te reirei ae rietaata.

Iai teniua kooti ake a moan anga reirei iai n te tieminari: te O Tetemanti, te Nu Tetemanti, ao Rongorongon ngkoa te Ekaretia. Bon te kariaiakaki nakoiu n ikota te kiraati n te moaningabong iaon ana Boki Moomon. I a tia n okirikaaki man te buaka ma te kakoaua man ana Boki Moomon ao te ota bwa e kangaa ana bwai n tituaraoi te Tamnei ae Raoiroi ni mwakuri.

Ana Bwai n tituaraoi te Tamnei ae Raoiroi E na Kaawakiniko inanon Abaia Kairiribai

Ko a tia n anga reireiaki ni kabanea maium ibukin ana bwaintituaraoi te Tamnei ae Raoiroi, ma te anga reirei e kona n tii uotiko ni kararoako. Ko kona ao, ni koauana, ko riai n toua nako nikiran te kawai n ti ngkoe ni kunea inanom bwa e kangaa te Tamnei ae Raoiroi n riki bwa e na kairiko ao ni kawakiniko.

Ibukii ataeinimwaane ao ataeinaine, te mwakuri bon titebo. Kakaean bwa e kangaa te Tamnei ae Raoiroi ni mwakuri inanon maium bon te mwakuri ae ko na kaka ni maium. N te tai are ko a tia ni karekea te kakaee anne ibon iroum, ko kona ni maeka inanon abaia kairiribai ao ko aki kona ni mwamwanaaki ke ni kamaunaaki. Akea te membwa n te Ekaretia aei—ao nanon anne n

tatabemaningkami nako—ae e na manga karekea te kaairua ae korakora n akea moa te kauring man ana wirikiriki te Tamnei ae Raoiroi.

N tabetai ngkana ko a tia ni karaoa te kaairua, ko kona n taekinna imwiina, “I atai bwa I aki riai n tia ni karaoa anne. E aki tamaroa namakinana,” ke tao, “I atai I *riai* n tia ni karaoa anne. Bon akea irou te ninikoria ni karaoia!” Namakin aikai bon ana kakatai te Tamnei ae Raoiroi ni kairiko nakon te tamaroa ke n tuangko ni kararoako man te ikoaki.

Iai bwai aika koaua ae ko riai n aki karaoi ngkana te rain ibukin te itoman a na tiku n uuki. Ko aki kona ni kewe ke ni mwamwanaa te aba ke ni kimoa ke ni mwakuri ni bure ao ni karekei kawai akanne n teimatoo ni mwaawa man te kangaanga. Tai nako n taabo are e na totokoa te reitaki iai ma te maiu n tamnei.

Ko riai n reireiniko ni kakaaea te mwaaka ao te kawai are e reke iroum, ao ngkanne iira te kooti anne n aki tabe bwa tera.

Te moan iaon te bwai are “ko na karaoi”, katuka te taeka *tataro*. Angiin te tai, am tataro a na aki karongoaa. Ko kona n iangoa te tataro.

Ko kona n taainako ni karekea te rain n itoman ma Tamam are i Karawa. Tai kariaia teuare e buakaka n tuangko bwa akea ae kakauongo n te itera are teuana. Am tataro a ongoraeaki n taainako. Ko aki kona n tiku n ti ngkoe!

Kawakin rabwatami. Kam na itiaki. “Kam aki atai ngkama bwa mwaneaban te Atua ngkama, ao e maeka Tamnein te Atua i nanomi?” 1 I-Korinto 3:16

Warekii raoi berita ake a kuneaki inanon mwakoro 89 man te Doctrine ao Covenants. Tuan te Mauri e aki beritani marurungira ni kororoa ma te tia namakin n tamnei inanom e kona ni kakorakorako.

Kararoako man taitai ao bwaai aika ti te arona are a na kabuakakaa rabwatam. Rabwatam e karikaki ni katotongan te Atua.

Taeka n Reirei ni Burabeti e Reirei Bwa Terana te Koaua

I tangiria n taetae ngkai ni bannan te taetae ae eeti ibukin te bwai teuana.

Ti atai bwa te mwaine e karaoaki inanon te aonaaba are imwaain te aonaaba aei.¹ Te tamnei ao te rabwata bon tamnein te aomata (D&C 88:15). Te bwai ae te mwaine bon te bwai ae korakora iangoana nakoia Taari, n ai aron bwaai ni kabane n te aroaro ae riai.

Tabeman mai buakomi a tia n namakina ke n tia n

tuangaki bwa ko bungiki ma namakin aika aroaro ao ko aki bure ngkana ko mwakuri iaon karirii akanne. N te reirei ti ataia bwa ngkana a koaua akanne, inaomatam n rinerine e na tia ni kamaunaaki, ao anne e aki kona n riki. Ko na karekea n taainako te rinerine n iira ana wirikiriki te Tamnei ae Raioiroi ao ni maiuakina te maiu ae itiaki ao n akea kairuana, teuana ae onrake ma te tamaroa.

Beretitenti Gordon B. Hinckley e katanoata ae imwiina inanon te maungatabu ni kabuta: “Aomata a titiraki ibukin nnera irouia te koraki ake a iangoia bwa . . . keei ao retibian. Au kaeka bwa ti bon tangiriia n aron natin te Atua aika mwaane ao aine. A kona n iai aroia aika teretere aika korakora ao aika a kangaanga ni baireaki. Angiia aomata iai [kairiiri] man te aekaki teuana ke teuana n taai aika kakaokoro. Ngkana a aki mwakuri iaon tangirakin bwaai aikai, ngkanne a kona ni waaki n ai aroia membwa ni kabane n te Ekaretia. Ngkana a uruaka te tua ibukin te itiaki ao te kainibaaire ibukin te maiu ae tamaroa n te Ekaretia, ngkanne a na riki bwa taan reirei n te Ekaretia, n ai aroia ake tabeman.

“Ti tangiria ni ibuobuoki . . . ni kakorakoraia, ni buokiia ma aia kainnanao ao ni buokiia n aia kangaanga. Ma ti aki kona n tei n aki kakammwakuri ngkana a karaoi mwakuri aika aki raioiroi, ngkana a kataia ni kateimatoa ao ni kamanoa ao ni maiu n te aro are e aranaki bwa te mare are titebo aroia n aia mwaine. Ni kariaia te aekaki anne e na karekea te ota n aan te bwai ae rangi kakamaaku ao n tabu man te mare are e katabua te Atua ao nanona ni koaua, karikaia utu.”²

Beretitenti Hinckley e bon taetae ibukin te Ekaretia.

Kabongana Inaomatam n rinerine ni Kawakina ke Ni manga Karekea te Tabo ni Kamaiu

Te moan bwaintituaraoi are Atam ao Eva a karekea bon inaomataia n rinerine: “Ko kona n rinerine ibon bukim, ibukina bwa ko bon anganaki” (taraa Moses 3:17).

Bon iai iroum te inaomata n rinerine anne ae titebo. Kamanena n te wanawana ni kakeaa te mwakuri iaon iango ake aki raioiroi ke karirii aika aki tabu ake a na kona n roko inanon am iango. Tii tai nako ikekei, ao ngkana ko a kaman n roko ikekei, oki rikaaki n otinako mai iai. “Kakeai mai iroumi bwaai ni kabane aika tiaki aron Atua” (Moronai 10:32).

Tai kumei mwaaka ni karikibwai ibukin te maiu inanon rabwatam n ti ngkoe ke ma kaain mwaine ake uoua. Anne ana kainibaire te Ekaretia, ao e na aki bitaki. Ngkai ko a ikawai, bon iai te karirii ae ko na kakatai ke ni ukoukori mwakuri aika aki raioiroi. Tai karaoa anne!

Te taeka ae kakawaki bon *reirei*—reirei ibon iroum. Te taeka *reirei* e roko man te taeka *ana reirei ke te tia iria*. Riki bwa ana reireiae te tia ira te Tia Kamaiu, ao ko na kamaiuaki.

Temanna ke uoman mai buakomii a na kona n iangoia, “I a kaman kaairua n aei ke n te bure ae korakora anne. E a rangi n rimwi ibukiu.” E bon aki kona n rangi n iremwe.

Ko a tia n reireiaki ni mweengam ao n te tieminari ibukin ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo. Te Mwakuri ni Kamaiu titebo ma te bwai ni kamauna. E kona ni kamauna te bure ao mwiina ae tao terana are e na karikiko bwa kona namakina te bure.

Te bure bon te maraki n tamnei. Tai karawawatako man te maraki ae korakora. Kanakoa. Kitanna. Raira nanom, ao, ngkana e riai, rairananom riki ao riki ao riki ao riki ni karokoa ngkoe—tiaki te kairiribai—ko a bon taua taekam.

Te Rau ae Maan e Roko man te Rairannano n Taainako

Te maiu e riki bwa te kakatai ao te kaairua aika ai reiti. Karina “rairannano n taainako” nakon bwaai ake ko na karaoi. Aio are e na karokoko n te rau ae maan are e aki kona ni kabooaki n te boo n te aonaaba aio. Ataakin te Mwakuri ni Kamaiu e kona n riki bwa teuana te koaua ae rangi ni kakaawaki are ko kona n reiakinna inanon kairakem.

Ngkana ko reitaki ma tabeman ake a katikiko rikaaki n onea mwiin are ni karikiko rake, teei ao bita raom. Ko na kona n ti ngkoe ao ni maroaa n taai tabetai. Te titiraki ae kakaawaki ae kona titiraki imwiina, “Ngkana ti ngkoe, ko mena ma te rao ae tamaroa?”

Kabwaranakoan te aro are ko a tia ni kariaia ni kamaangaoko e kona ni matoatoa. Ma te mwaaka ane inanom. Tai bwarannano. Te Burabeti Iotebwa Timiti e anga reirei bwa “ni kabane aomata ake iai rabwataia iai mwaakaia iaioia ake akea rabwataia.”³ Ko kona n totokoa te kairirii!

E aki taraa n ae e aki kona n ae e na manga reke te kaitibo ma teure e buakaka; e aki kona ni kaotia n te kawai anne. Ma e ngae ngkana e bon roko n rabwatana nakoim ni kataiko ao ni kaririiko, iai iroum te angaraoi. Ko kona ni kamatoa inaomatam n rinerine, ao e na kitaniko n ti ngkoe.

Taua Raioiroin taian Kakabwaia man te Tieminari

Ngkoe tiaki aekakiia aomata. Ngkoe ko bon rangi n onoti. Ngkoe e bon raka tamaroam. I kanga n ata anne? I ata anne ibukina bwa ko bungiki n te tai ao n te tabo

are ana euangkerio Iesu Kristo e kona n roko nako nanon maium rinanon te anga reirei ao mwakuri ni kakukurei n te mweenga ao n ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E bon, n aron are e a tia te Uea ni boni Ngaia n taku, “te ekaretia ae tii ngaia ae koaua ao ni maiu iaon te aonaaba ni kabuta” (D&C 1:30).

Iai bwaai tabeua are ti kona n ikotia nakon te bwai are ti na karaoia, ma ko ataia bwa tera ae ko riai ao ae ko aki riai ni karaoia inanon maium. Ko ata ae eti ao ae e bure ao ko aki kainnanao ae ko na tuangaki ni bwaai ni kabane.

Tai kataonabai ririki aikai ibukin kaetieti man te tieminari. Tauga te tekeraoi man kakabwaia aika korakora are ko na reiakina reirein te Ekaretia ao ai anga reirei burabeti. Reiakina are moan te kakaawaki. E na kakabwaiako ao kanoam ibukin rooro aika a bati aika a na roko.

A na aki bati ririki aika a na nako ni karokoa ae ko na mareaki ao ni karekeia natim, te mare are e na kabaeaki n te tembora. Ara tataro bwa ko na kuneiko, n te tai ae e aki maan, n tekateka n te rau inanon te utu n te uoote ke te mwaanga.

Waaki Nako ma te Kantananga ao te Onimaki

Tai maaka te tai ae na roko. Waaki nako ma te kantananga ao te onimaki. Uringa ana bwaintituaraoi te Tamnei ae Raoiroi mai i karawa. Reirei n anga reirei mai iai. Reirei ni kakaaea. Reirei ni maiuakinna. Reirei n tataro n taainako n aran Iesu Kristo (taraa 3 Nibwaa 18:19–20). Tamnein te Uea e na kawariko, ao ko na kakabwaiiaki.

Iai iroura te onimaki ae nano ao ni korakora.

I kaota au kakoaua nakoimi—te koaua are e roko irou inanon kairakeu. Ao ko bon aki kaokoro mai irouia tabeman n ai arou. Iai iroum naba te inaomata nakon te kakoaua anne ao te koaua n aroia tabeman. E na roko iroum ngkana ko karekea. I bubuti ana kakabwaia te Uea iaomi—ana kakabwaia te koaua anne bwa e na tiku inanon maium, ni kairiko ngkai ko a karekea te kukurei nakon taai aika ana roko. ■

Man te kanakobwanaa n ana katebubua n ririki te tieminari are e kanakoaki n Tianuare 22, 2012.

BWAAI AIKA A NA TARAARI

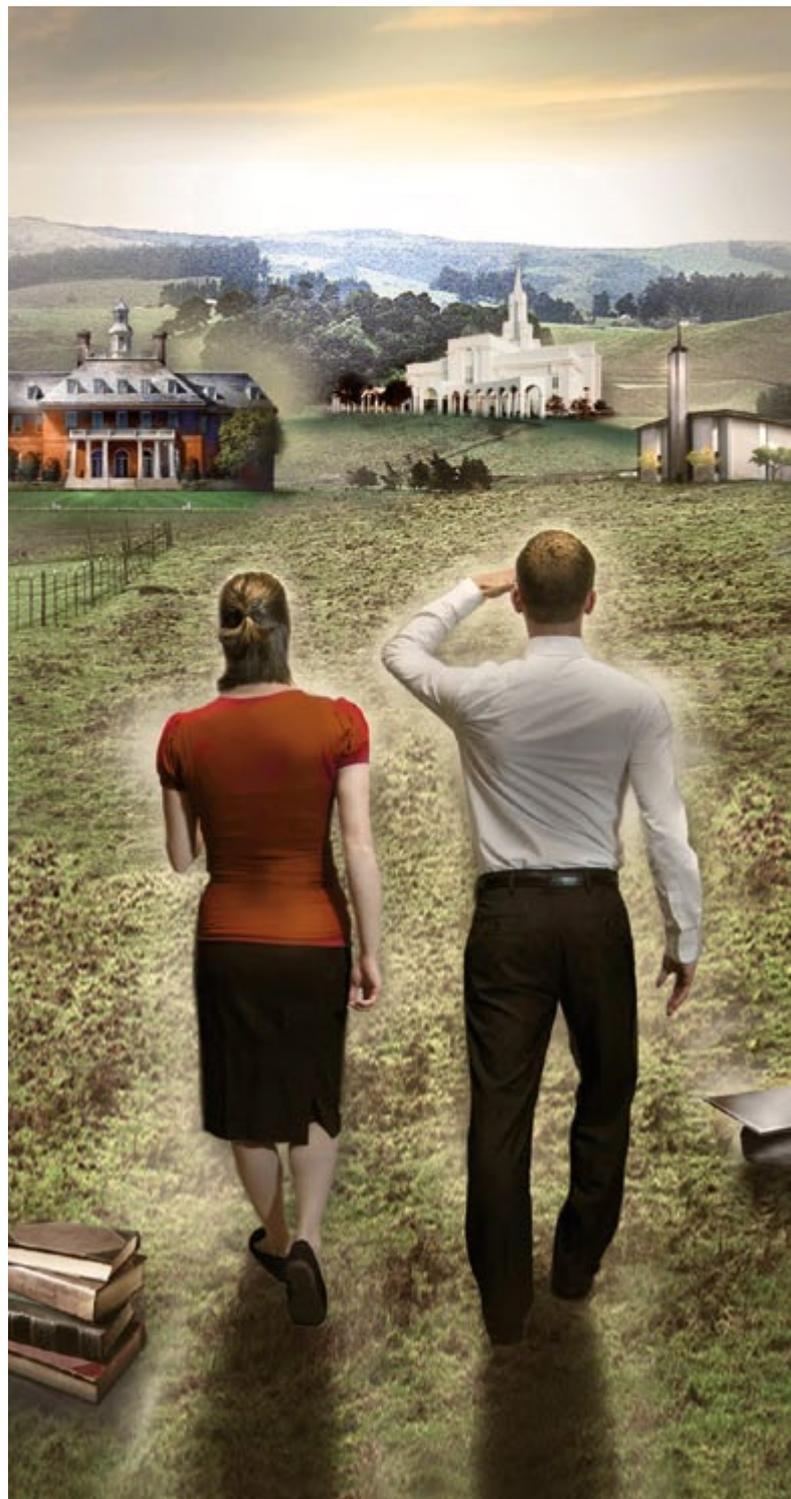
1. Taraa “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” *Riaona*, Nobembwa 2010, 129; taraa naba Moses 3:5; Abraham 3:22–23.
2. Gordon B. Hinckley, “What Are People Asking about Us?” *Ensign*, Nobembwa 1998, 71.
3. *Reirei mairouia Beretitenti n te Ekaretia: Iotebua Timiti* (2007), 211.

Taraa te Atureti ae Bwanin

Taraia ke kakauongo nakon ni kabane ana taetae Beretitenti Packer n te seminary.lds.org/history/centennial.

Tai kataonabai ririki aikai ibukin kaetieti man te tieminari. Tauga te tekeraoi man kakabwaia aika korakora are ko na reiakina reirein te Ekaretia ao ai anga reirei burabeti. Reiakina are moan te kakaawaki.

I TATARO IBUKIN TE NINIKORIA

Au karo bon kaain te Ekaretia, ma a aki rangi ni kakaonimaki. Aio n tabetai e karekea te untaba ibukina a kakoaua bwa tain te utu e riai n roko imwaaain bwaai ni kabane—imwaaain nakom nakon te taromaui, kakorakorai au wewete n te Ekaretia, ao karao-akin waaki ni kakukurei tabeua.

Ibukina bwa ngai te tia kairiiri n te Moanrinan ao te membwa n ana ku-aea te uoote, au bootaki n te Ekaretia n tabetai e mangao ma tabeu n te utu. Teuana te bong ngke I katauraaoi ni kaea te kanakobwanaa ni maunga-tabu ni kabuta n ara auti ni bootaki i Antananarivo, au karo a kauringai bwa iai ara iruwa inanon mweengara.

“Ko na karaoa te rinerine imare-nan am utu ao te Ekaretia,” e tuangai tinau. “Tao ko na tiku ikai ma ngaira ao n aki iira te maungatabu, ke ko na nako nakon te maungatabu ao ni kaitara te katuaeaki.”

I baireia bwa N na aki kauntaeka ma tinau. N onea mwiina, I karekea au tai ni butiia te Tama are i Karawa n anganai te ninikoria ao te korakora. I butiia naba Ngaia ni buokai n ata ae N na karaoia. I riai n tiku n te mwee-nga ke n nako nakon te taromaui ao n ongo bwanaan te burabeti?

N te tai naba are e bane au tataro, I kona n namakina te Tamnei ae Raoiroi. I kona n namakina te Tamnei ni kakorakoraai n tuanga tinau bwa kakawakira ibukiu n nako ao n

ongora nakon te burabeti. I namaki-nna bwa N na riai n tuangnga bwa N na karekei reirei aika wanawana tiaki tii ibukin maiu n te bong aei ma ibukin naba au bong aika a na roko.

Te Atua e kona ni karaoi bwaai aika kamimii, ao E kamarau nanoia au karo n te aro are a kariaia nakou nakon te maungatabu ni kabuta n akea te katuaeaki. Aio bon te mwa-kuri ae kamimii inanon maiu. E kamatoa nakoitu koauan te boki ae tabu are e taku, “Ma ni mwaakan te

N te tai naba are e bane au tataro, I kona n namakina te Tamnei ae Raoiroi. I kona n namakina te Tamnei ni kakorakoraai n tuanga tinau bwa kakawakira ibukiu n nako ao n ongora nakon te burabeti.

Tamnei are e Raoiroi ao [ti] na kona n atai koauan bwaai ni kabane” (Moronai 10:5).

I atايا bwa ngkana ti kabotoa ara mwakuri iaon reirei man te eu-angkerio ao ni kakauongo nakon te Tamnei, ti na kona n taainako ni kukurei ma ara rinerine. Te taneiai aio e kakorakora au kakoaua bwa te Atua iai ikekei ibukira ao bwa te Tamnei are e Raoiroi e na buokiira inanon maiura. ■

Fy Tianarivelo, Madagascar

IKE N NA TIKU IAI

Imwaain are I kaaina te Ekaretia, maiu e onrake n te aki kukurei. Imwiin raureia au karo ngke ai itua au ririki, tamau e a kabureaki. Tinau bon te tia manging ao e kabuai bwaai ni kabane ake a kakawaki nakoina. I a kanakoaki ni maeka ma te utu ae e na tararuai.

Ibukin bwaai aikai, I a ikawai rake n te aro ae birimwaaka riki nakoia mwaitiia au karinan. I aki kona n namakinna raoi bwa N na kona ni kunea au tabo, ao ibukin aio ao n taainako I aki toki ni kakaaitara. Ngke I bon rangi ni uarereke, I a moana mokou ao ni karaoi bwaai tabeua ake I atai ngkai a kaitarai Tuan te Mauri. I bon koaua bwa ai bon tekeu bwa N na kabwaka n te maiu aei.

Teuana te bwai are I a kunea te kukurei inanona bon buokaia aomata—tao te kaitiaki ma ngaia ke n ongora nakon karakinan maiuia. I rangi n tangiriia aomata bwa a na ataia bwa a na kona n onimakinai. Teuana te ririki ao I nako ni motirawa ao ni kaitibo ma te aine ae e a bon kara ao I baireia bwa N na karaoa au mwakuri n ibuobuoki man ongorau nakoina. Bon te Kiritian ao e moanna n taetae nakoio ibukin te aro.

I tuai ni kakoaua raoi te Atua. N taai tabetai, ngke I a tia n iangoia bwa *tao* iai Ngaia, I bukinna ibukin bwaai ake a tia n riki nakoio. Ma ngke te aine aio e kabwarabwaraa kakawakin te onimaki iroun te Atua, I a kuneai bwa I a kan ongora. I mwaain ae I nako, e taekina te bwai teuana ae bon katekea nanou: “Moomon a iira ana tua te Atua.”

I tuai man ongo taekaia Moomon, ai ngaia are I a nakon mweengau, toka iaonrain, ao ni kakaae. I roko

n Mormon.org ao n otana te kaobi ae akea boona n ana Boki Moomon. Mitinare a nikiria tabeua te bong imwiina.

I aki rangi ni koaua bwa I kona ni moanna kakoauaan te Atua, ma mitinare a buokai ni kunea bwa I kona n aki tii kakoaua i Rouna ma riki n ataia Ngaia naba. Ngke I moanna n tataro ao ni kamatebwaia ana Boki Moomon, I a kuneai n toua te mananga ae tikiraioi ni kakaeen te kukurei. I katoka te moko. I katoka bukinakin te Atua ao ni moanna ni karabwa ibukin bwaai aika tamaroa inanon maiu. I a ataia bwa Natina e a tia ni korakai ibukin au bure ao ibukin te maraki ni kabane are I a tia n namakinna. N Okitobwa 28, 2007, I a bwabetitoaki nakon Ana Ekaretia.

Ngke I tuai n namakinna ibon iroun te bitaki man te aki koaua nakon te kukurei, N na bon aki kakoaua bwa e

na riki. N te bong aio I tangira nakoau n te Moanrinan ao ni kakaitau ibukin te tai ae angaraioi ni buoka katauraoran te mwakuri n ibuobuoki ae baireaki karaoana n aia maungatabu kairake aika tuai n iein i Poland. Ni kona n tabetai ni buokiia tabeman rinanon ana mwakuri n ibuobuoki te Ekaretia e a tia n ikotia nakon te kukurei are I a tia ni kunea n ana euangerio Iesu Kristo. Ni kabane bwaai ake I karaoi ngkai, I karaoi ma te tangira ae itaki ibukin Iesu Kristo. I kakoaua bwa te maiu e bon tikiraioi ao bwa ngkana iai kakaewenakoara, ngkana ti iira te Tia Kamaiu, ti na aki bua.

Te aine are I kaitibo ma ngaia e bon eti: reken te onimaki iroun te Atua e kakawaki. Ti aki kona ni kunea ara tabo n te aonaaba aei ngkana ti aki Ataia. I kakaitau ni kunea te tabo are I ataia bwa N na tiku iai. ■ Dorota Musiał, Poland

E taekina te bwai teuana ae bon katekea nanou: “Moomon a iira ana tua te Atua.”

TUANGIIRA TAEKAN AM EKARETIA

Iaon kawaii ni kawara mwaaneu, I bon tekateka ibukin te wanikiba n te tabo are e tekateka iai te atentanti n te kiba. Karinan ni kaintekateka ake uoua n te tabo anne a kaaitara.

I a kabwarabwaraai nakoia aomata ake a tekateka ni katobibiai ao imwiina I atonga are N na nako Brigham Young University. Te mwaane are e tekateka ni kaaitaraai e taku bwa natina te aine iai raoraona ae tamaroa ae e a tibwa mwananga nakon ana mwakuri ni mitinare ae bwanin ana tai iai. Natina te aine e ata ae uarereke ibukin te Ekaretia, ma ngaia bon akea ae e ataia. Te atentanti n te kiba e waekoa ni katanoota bwa e aki tangiria ni kaaina “te ekaretia anne” ibukina bwa a kaaitaraia aine. Te mwaane e taku e a tia n ongo ae titebo—bwa aine aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a iangoaki bwa a aki kakaawaki nakoia mwaane, bwa a aki kona n taua te nakoanibonga ke ni kairi bootaki, ao bwa te Ekaretia e tauaki taekana irouia mwaane.

Ngkanne, e rairaki nakoiau, e titiraki, “E kangaara *ngkoe* am namakin ibukin anne?” Ni kabane itiman te aomata a rairaki nakoiau ao n tataninga.

E a moanna ni bukibuki manawau. Ngke te ataei ngai I a tia ni kamatenanoa raoi Taekan te Onimaki ibukin tii te aekaki aio, ao ngke tebwi tabun au ririki ao te kairake n ikawai ngai I a tia ni kataneiaai ni kaoti au kakooua ibukin miin ni burabeti Iotebwa Timiti ao ana Boki Moomon. Ma bon akea au iango ae e rangi ni uarereke bwa N na kangaa ni kaeka ana titiraki te mwaane arei. I tataro n akea bwanaau ibukin te Tama are i Karawa bwa e na kairai.

Ngkanne I a taekina te moan taeka

are e roko nakon au iango: “Kam bon aki ata taekan aia Bootaki Aine.” Taraan moaia a kaotia bwa a aki ataia.

“Te nakoanibonga e mwakuri n reitaki ma taian aine, ngaia ni kabane bon kaain te Bootaki n Aine,” I kabwarabwaraa. “Iai te aine ae te beretenti n aia Bootaki Aine are e kaira aia mwakuri aine n te Ekaretia ni kabuta te aonaaba. Tabeia aine bwa a na karokoa te akoi ao te tangira ae itiaki nakon maiuia membwa ao ai moarara riki nakon maiuia aia utu.”

Aomata ake a katobibiai a kakauongoro raoi.

“Ti maiu inanon te tai ae kamimii ngke tabeman aine a tangiraa aine ni mwakuri ao n iango n aroia mwaane. Ma ti kakooua bwa te Atua e tibwatiwbwai mwakuri. Ti kantaningaia aine

n riki bwa taan kairiiri ibuakoaia aine ao ni uaia ni kairiiri inanon mweengaa. Mwaane a rangi n onimakiniira ibukin taeka n reirei n taabo aikai. Bon te baeranti ae tamaroa. E karika ara bootaki n te Ekaretia ao mweengara n nakoraoui. Ao ti kakooua raoui bwa te mwaane akea ngkana akea te aine, ma akea naba te aine ngkana akea te mwaane, inanon te Uea (taraa 1 I Korinto 11:11). Ti kakooua bwa tiaki bwanin n akea ngaira. Ti aki kakooua ae ti karikaki bwa ti na kabo imarenara ma ti na ibuobuoki imarenara.”

I namakina kakabwaiakiu ngke I a tia. I ataia bwa taeka ake I a tia n taekin bon mai iroun te Tamnei. Ni kabaneia aomata a taraa n rauaki ma au kabwarabwara. Imwiina te

I a taekina te moan taeka are e roko nakon au iango: “Kam bon aki ata taekan aia Bootaki Aine.”

mwaane e taku, “Taekinna nakoiria riki rongorongon am ekaretia.”

Imwiina, ibukin uoua te aoa are imwiina, I a tia ni karekea te tai ae kakukurei n taekina taekan Kaokan bwaai, kaekai titiraki, ao ni kaota au kakoaua n te euangkerio are I tangiria. ■

Shauna Moore, Virginia, USA

I RIAI N RINEA TE MWAKURI KE TE EKARETIA?

Imareaki ma kainnabau te aine n 1981 n te Tokyo Tiabaan Tembora. E aki rangin bebete aron maiura n taanga n te moantai. I kakaitau n reken au mwakuri, ma iai ara kangaa-nga ni kaitaraakin ara kabanemwane. Ti bubutia te Tama are i Karawa ibukin Ana buoka ao ni karaoa ara kabane ni konna ni kaaitarai kainnanora ao ni kabwaka ara kabwianibwai. Ti ataia bwa ngkana ti onimakina te Uea, E na katauraoui bwaai ibukira.

Teuana te wiiki kainnabau te aine ma raoraou a uota nakoiu te rongorongo ae titebo man te nutibeeba. Bon te katanoata ibukin te tia reirei n te Ingiriti ae bwanin ana tai.

I kanakoa au retiumee nakon te kabwana ao mani butiaki n roko ibukin te intawiu. N tokin te intawiu, e taku te tia karaoa te intawiu, “Inanon am retiumee ko

koreia bwa ko a tia n ira buakon te mwakuri n anganano n aron te mwakuri ni mitinare ibukin Ana Ekaetia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. Are nanona bwa ko nanako n taromaui n te Taabati, ko aki? Ngkana ko baireia bwa ngkana ko na nako n taromaui ke ni mwakuri n te Taabati, e a ngaara ae kona rineia?”

Bon te titiraki ae matoatoa ibukina bwa I kainnanao te mwakuri ae tamaroa. Ma imwiin iangoakina raoi, I kaeka, “N na nako n taromaui.”

Ma te moangare ae aki mataataraoi, e taku te tia karaoa te intawiu, “O, I nooria” Imwiina ea kainaomataai ma te berita bwa te kambwana e na karaoa ana babaire n te tairiki anne ao bwa I riai n tareboon n ongongora mwiin te bwii. Ngke I kitana te ruu, I taku bwa I aki bwaati.

Imwiina n te tairiki anne ngke e a roko au tai n tareboon, I a oreo nam-bwan te kambwana ma te maaku ae korakora.

“E uara mwiin te intawiu?” I titirakina te tia koroboki. “I aki bwaati, I aki?”

I tounako ma I kukurei n ana kaeka.

“Ti kani butiiko bwa ko na mwakuri ibukira,” e taku neierei.

Tao teuana te namwakaina imwiina I reiakinaki bwa e aera ngkai e a reke au mwakuri. E kamataata te tia koroboki bwa te tia karaoa te intawiu e maeka irarikiia mitinare aika a bwanin aia tai aika kaain te LDS. Angin te tai e mamatakuakiniia mitinare ni buti n aia bwatika n nako ni mwakuri n te moaningabong koraki.

“E kakoaua bwa ngkoe, kaain te aro ae ti te arona, ko kona ni mwakur

E titirakinai te tia karaoa te intawiu, “Ngkana ko baireia bwa ngkana ko na nako n taromaui ke ni mwakuri n te Taabati, e a ngaara ae kona rineia?”

korakora ibukira n aroia mitinare ni mwakuri ibukin aia aro,” e taku. “Ko tekeraoi!”

Mai mwiin te tai anne ara uoua e a bon rereke naba te bwai are ti kainnanaoia.

Ngkana I iangoa te bwai are I riananona ae rine aei, I kaungaaki ao ni karauaki nanou. I ataia bwa n angin te tai te Atua e kabonganaia aomata ni kakabwaiiaia natina. I aki kona ni kamataata bwa kakaitaura Ngai n are I namakinna ibukin kainnabau te aine ao raoraou ibukin kairakiia irou n te Tamnei n uota nakoiu te nutibeeba ni katanoata iaon mwaawa n te mwakuri, ibukin aia mwakuri korakora mitinare ao aia katotoo ae moan te korakora, ao ibukin Tamara are i Karawa, ae nanoanga, n tatangira, ao ni mwamwannano, are iai mwaakana ae kamimii ni katabui baika ti riananona ibukin kabwaiara. ■
Kenya Ishii, Japan

Itiaki

N TE AONAABA AE BAAREKA

Taani korea ana maekatiin te Ekaretia a kaitibo ma kurubu aika kairake n ikawai aika a tuai n iein man mwakoron te aonaaba ni kabuta ni maroroakin taian kakaewenako ao kakabwaia man kawakinan tuan te itiaki n te aonaaba are e aki kaawakin—ao ni bwaini-ngarea—tuan te itiaki. Ti kunei baika a bon nako mai nanoia, te etieti, ao maroroo aika a kaunganano man anainano ao ni kantaningaia bwa ko kona naba ni kunei inanon aia taeka tabeua aika a kona ni buokiko ni kaawakina tabun te mare ao te reitaki n rabwata imarenaia taanga.

Ma aomata aika a mwaii a kaota bukin te katei ae buakaka, tera ana koaua te euangkerio ae buokiko n teimatoa n itiaki man te wenenibure?

Martin Isaksen, Norway: E taekinaki ni booki aika a tabu bwa ti na itiaki. Anne ae tau ibukiu.

Lizzie Jenkins, California, USA: Te Itiaki bon te motinnano. Ko maiuakina are e kaineti nako iai (te motinnano n tuan te itiaki). Bon aron te maiu.

Liz West, England: Ni kinaai bwa antai Ngai, n ataia bwa e mwaii riki nakon te maiu nakon koauan te bwai ae riki n te tai ae onoti ae rangin ibuobuoki nakoio. Te babaire ni kamaui—e ngae ngke I a roko n te roro ae tebwi tabun I aki kona ni kamataata raoui—e bon rangi ibuobuoki. Te kantaninga ibukin te mare ae akea tokina e kamimii! Ngkana a mataata raoui aomata n te motinnano

aei, a nooria bwa a na aki kakoaua ae te Atua e katikuiria iaon te aba inanon te utu ao e a tia n anganiira taian tua bwa ti na aki tii kamanoaki mai iai ma n te aro are ti aonga ni kukurei. Ngkai I maiuakin taian reirei aikai ao n tibwai nakoia raoraou, ae kangai, “N na aki manga manging” ke “N na aki manga nako n te bootaki aei” ke “N na aki manga karaoa aei,” a karineai. N tokina a kamanoai. Ni mataata bwa iai kakawakiu n aron ae natin te Atua ao bwa te Tama are i Karawa e ataia bwa antai Ngai ao e bon tabeakinai bon te korakora ae bati.

Anna (Any) Vlasova, Russia: E korakora buokakiu ngkana I iangoia n riki bwa mwakoron te utu mai karawa. I tangira ao ni karinea te Atua ao n aki tangiria bwa e na maama n taian rinerine ake I karaoi.

Kaylie Whittemore, Florida, USA: I iangoia ma te kamataataki raoui n tabun te utu e a tia n anganai

te kekeiaki mwaaka ni maiuakina tuan te itiaki. Te bwai riki teuana bon ataakina bwa ngkana ti urui taian tua, e na iai mwaii aika a aki raraoi ae I aki tangiria bwa N na rinanona.

Falande (Fae) Thomas, Haiti:

I a tia n rangin iangoia raoui bwa a na kanga aomata n taekinna, “Bukin tera ko kakantaninga ngkana ko kona ni karekei bwaai ni kabane ngkai?” Ma I mimii bwa e na ananaura te aekaki ni kukurei anne? N na maiuakina tuan te itiaki ao, n tokina, n na karekea te rau.

Hippolyte (Hip) Kouadio, Ivory Coast: Teuana mai buakon bwaai are I rangin buokaki iai bon te katanoata nakon te aonaaba: “Ti . . . katanoata riki bwa e a tia te Atua n tua bwa te mwaaka ae tabu ibukin te aro ni kariki a na ti kabonganaki imarenan te mwaane ao te aine, ake a tia ni mareaki iaan te tua bwa te mwaanenumwa ao te ainenumwa.”¹

Te bwai teuana are e buokai bwa a kanga aroia Taari ni kamataata te itiaki nakoira. A kauringiira bwa te aro ae riai ni waaki ao n reireia bwa ngkana ti bwainikini rabwata, ti bwainikiniira te tamnei. Unimwaane Jeffrey R. Holland e reireiniira bwa te Tia Kamai e kabooi maiura ibukira bwa n te bongiina ti na manga karekea te rabwata ae e a manga uti. Te kawai are ti kona ni kakaitau iai ibukin

*“Te Tia Kamaiu e ka-
booira bwa n te bong
teuana ti na karekei
vrabwatara aika ka-
utaki. Te kawai are ti
kona ni kakaitau iai ni
kabooakira bon kaa-
wakinan rabwatara
bwa a na itiaki.”*

kabooakira Irouna bwa ti na kawakin rabwatara bwa a na itiaki²

Liz: I uringa au maroroo ae onoti ma temanna ngke e koro 15 au ririki. Ti marorooakinna bwa I kanga n aki kakoaua te karekenano imwaain te mare, ao I uringa ngke e taku, Eng, ma terana ngkana arona bwa e riki? Terana ngkana n teuana te tairiki, ko tii . . . ?” Ma I ataia bwa iai au rinerine. Akea te bwai ae e na “riki.”

E kamimii nakoiu bwa te Tama are i Karawa e a tia n anganiira inoamata n rinerine ao tuua ni kainoamataira ao bwa Tatan e karaoi bwaai ni kabane ake e konna ni kabaei ke n totokoiri. N taai ake a taetae iai raoraou ngkana iai te bwai ae e na kona n “riki” tii n tain taian bootaki ike a mooi manging iai aomata ao ni maenako n ikatoatoa i bon imarenaia. Ngaia are I aki karinai inanon kangaa-nga akanne. Te rinerine e na aki karaoaki n te kabane ngkana ko atonga eng ke tiaki. Te rinerine e karaoaki mai mwaaina, ngkana ko titirakiniko, “N na nako n te bootaki?”

Angiina aomata, ngkana a aki iangoi bwaai ni moantaai ao n aki iangoi mwii, a na karaoa are a bon taku n te tai anne. Ma ngkana ko kangai, “I tangira aei bwa tokin tia; ma ngaia are N nang karaoi rinerine aikai,” ngkanne ko na totokoi kanganga aika a mwaiiti.

Ko taekina te inaomata n rinerine ao taian tua. Ma berita aika a tabu—berita aika a tabu n te bwabetito ke berita aika a tabu n te tembora—a buokiko ni maiuakin am kainibaire?

Fae: I iangoa maiu imwaain bwa-betitoakiu ao mwaitira riki ni maiu ngkai I a karaoi berita aika a tabu. E kamimii bwa ti kanga ni kabwaraaki ara bure ibukin te Mwakuri ni

Kamaiu. Ngkana I uring au berita aika a tabu, I iangoia bwa I kanga n rairanou, n tamaroa riki, ao n teimatoa ni waaki nako.

Anya: Ai moarariki n te tembora ko kona n noora te taratara ae akea tokina. Te tembora e buokiko n iangoa tiam ae akea tokina ao tiaki tii n te bong aei, ngaia are ko na karaoi rinerine aika a wanawana riki.

Lizzie: Angin te tai ti kakoaua bwa te karekenano e buakaka, ma e aki. E tii riai ni karaoaki man te kariaia ae eti, n te tai ae eti, ao ma te aomata ae eti. Anne bukin taekan berita aika a tabu. Ko karaoi motinano. Ko taekinna, “I rangin tauraoi ngkai ibukin te mwaneka aei inanon maiu.” Berita aika a tabu a ibuobuoki ibukina bwa I ataia bwa I karaoi bwaai nakon aroia are I riai ni karaoi. Ao I ataia bwa ngkana I karaoa are e tangiria te Tama are i Karawa, N na boni kukurei.

Jonathan Tomasini, France: N na bon aki koaua nakoiu ao N na bon aki koaua nakon te Atua ngkana I urui au berita aika a tabu. Berita aika a tabu e buokai n ataa are N na kona n anga nakon buu te aine are iai ana atatai n te aro ni kairiri, e a tia ni katauraioa n riki bwa te buu mwaane ae raoiroi, ao n teimatoa ni kaawakinna bwa e na itiaki.

A mwaiiti kakauntaeka n te aonaaba—angiina mai buakoaia a taraa ni kairoro mani kaangaa-nga—n taekana bwa bukin tera e a toki kabonganaan tuan te itiaki. Tera kakauntaeka ake ko a tia n ongo ao ko kanga ni kaekaiia naake a katai am kainibaire?

Lizzie: N au kabanea n ririki n te reirei ae rietata, I uringa te tia reirei ngke e anganiira tabeua “taeka n reirei.” E mare imwiin raoi ana reirei, ao

TE KAINIBAIRE AO TE KIING

“Te kanibaire e kateimatoa te aki wenenibure imwaain te mare ao te kakaonimaki ae bwanin n te mare. Ma e ngae n anne taraakin ara kainibaire e kaokoro ma te aonaaba, e aki kakawaki bwa mwaitira ara kainibaire ae bwainingareaki, ti na aki butimwaea te karirii, tiaki kona ni butimwaia, ti na bon aki butimwaia. . . .

“Ko a tia ni katokaa iaom te bwai n tituaraoi are te Tamnei ae Raoiroi. E na iai taian wirikiriki ibukin kariaia ke kauring ngkana iai am babaire ake ko na karaoi. Te Tamnei ae Raoiroi e kona ni kairiko ni kararoako man te buakaka ao ni kaokiko ngkana ko a tia n titionako ao ni bua kawaim. Tai mwani-nga ae ngkami naati mwaane ao naati aine iroun te Atua. E aki kona ni kabaeko Tatan. Ko taua n taainako kiingin te rairannano ni kainaomatako man te bure.”

Betetitenti Boyd K. Packer, Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Taian Kainibaire ibukin te Koaua a kaman tia n Baarongaki ao ni Kateaki,” *Riaona*, Nobembwa 2003, 26.

e aki nakoraoi n te kabane, ngaia are e tuangiira bwa “a mwaiti aomata ae ti kona ni kaitibo ma ngaiia.” E nanonna bwa a mwaiti bwaai ibukira ae ti kona ni katai, a mwaiti aomata aika ti kona ni katai. I uringnga tounakou ngkai e kona n taekina anne au tia reirei. Man te tai anne I tabe n iangoa te baerei, eng, a bati aomata, ma I aki tangira te mwaiti n aomata!

Jonathan: Temanna ae I ataia e taku bwa ngke iai reitakina ma temanna, e kan nooria ngkana e bootau arona ni karekenano ma te aomata arei. E anga ana katotoo ni maroroona ma temanna te roronga ae iai nanona irouna, ao imwiin aia kakarekenano, e namakinna neienne bwa aki bootau aroia ao aia reitaki e aki nakoraoi. E kabonganaa te bwai ane e rinanona anne ni kauntaeka iaona, ao e taraa n ae e kairoro. N te kabane, I kamataata nakon neienne bwa I kakoaua ae a konaa ni kinaiia riki imarenaia n aanga tabeua, ao ngkana ko karaoa anne ao ni karaoa onimakinam inanon maiuakinan tuan te itiaki, e na korakora bootaumi ngkana kam mare.

Any: Te kabane ni kakauntaeka ae ataaki ae I aki toki n ongongo ngkana uoman aomata a tangira imarenaia, akea te kangaanga, te karekenano bon tii kaotan te tangira.

Martin: Teuana te bwai ae e roko n au iango ngke I ongo te karautaeka “Ti uaia n tangiriira i bon iroua” tabekan ana taeka Beretitenti Spencer W. Kimball. E taku n angin te tai bwa te kaibwabwaru e rinnako n ara iango n te kawai ae raba ngkana a taku aomata bwa a bon tangira.³ Anne te keiti ibukiia aomata aika a mwaiti ngkana a karekenano imwaain mareia: bon te kaibwabwaru e ngae ngke a taku bwa a bon tangiriia i bon irouia.

Ngkana a bon tangiriia i bon irouia, a na karineia riki i bon irouia, boutokaiia i bon irouia, ao n oota bwa iai tain te karekenano. Ao, nakoio, te reitaki n te karekenano imwaain te mare e kaotia bwa ko na aki konaa ni botokaa temanna ma temanna n aron ae ko taku bwa ko kona. Ibukina bwa ngkana ko aki konaa ni buoka temanna ma temanna ni maiuakinan ami kainibaire ngkai, ngkanne kam na kanga n uaia ni boutoka rimwii?

Kaylie: Tabeman aomata ake a aki kakoaua te Atua a namakinna bwa te Baibara ao tuan te itiaki aikoa kabonganaaki. Iai tabeman raoraou n te reirei ae rietata ake a aki kakoaua te Atua ke ni kakewe baika a riki—ao iai temanna raoraou are e aki kakoauai reirein ana aro. E bon tii maiu nakon nanona are e tangiria, are e taku bwa e eti ibukina. Te karekenano n te rabwata, man ana iango neienne, bon kakukureiam i bon iroum, ao te bwai are e na tautakana te kukurei n nano anne e bon aki butimwaeaki.

I taku bwa e na mimii raoraou ngkai I kakoaua te Baibara ao ana tua te Atua, ma I kataia ni buokia bwa e na oota bwa I aki tarai taian tua bwa bwaai n totoko; I maiuakin ibukina bwa a anganai te kukurei. E ngae ngke tiaki booraio, e karineai, ao ti teimatoa n riki bwa raao aika a nakoraio.

Liz: Kakauntaeka ni kabane aikai iai kaekaaia iaan reirein te euangkerio. Ngkana ko kakoaua bwa iai te Atua, ngkana ko kakoaua bwa iai te babaire ae korakora, ngkana ko kakoaua bwa iai te bukinaki, ngkana ko kakoaua bwa iai temanna ae tangiriko ao n tabeakiniko, ao ngkana ko kakoaua bwa iai bonganam ibukina ngkoe natin te Atua—ngkanne ko a moanna n ataiko ae iai bonganam ao ni

“Tera ae nanonaki ni karinea ana nakoanibonga te Atua?”

Te nakoanibonga bon te mwaaka are a karaoa Aia mwakuri mai iai te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo. Bon te kabanea ni mwakoroiroi ni mwaaka iaon te aba. Man te nakonibonga, a karaoaki otenanti, a kanakoaki kakabwaia, e a katiiaaki karaoan te mwakuri n te tembora, e a taetaekiniaki te euangkerio, a karaoaki taian kakai.

Kaain te nakoanibonga a tei ibukin te Tia Kamaiu, ngaia are a karinea te nakoanibonga mani karaoan te bwai are e na kona ni karaoia te Tia Kamaiu ngke arona bwa E mena ikai. A karinea te nakoanibonga mani mai-uakinana ae kororaoui. A karinea te nakoanibonga man kunnikaiia, aia mwakuri, aia taeka, mwakuri n ibuobuoki, ao aia iango naba.

Kairake n ataeinaine a kona ni karinea te nakoanibonga mani kaawakinan aia berita aika a tabu n te bwabetito ao n ira buakon te kakamwakuri ma te karinerine n otenanti n te nakoanibonga n aron te toa ke te mwakuri n te tembora. A kona ni boutokaiia aia karo, mwaaneia, ao tabeman kaain te nakoanibonga ni kaawakinan tuua ao ni maiuakina ae kororaoui ni karaoan aia beku n te nakoanibonga.

Ti kona ni bane ni karinea te nakoanibonga man ara beku ma te kakaonimaki inanon nakoara, mani karineakin taian otenanti ao berita aika a tabu are e buokiira ni karekei.

Mwakuri n Aron te Tia Tei ibukin te Atua

Ngkana ti moanna n oota n aron kakateken te Atua ngkai e kona n anganiira te bwaintangira aei, ngkanne karinean te nakoanibonga e kona ni bebete: mwakuri ma te kakaitau ao karinea te mwaaka are ko onimakinaki iai. Titirakiniko i bon iroum,

Ngkana ni kabane aomata aika a mena iririkiu a ataia bwa iai mwaakan te Atua irou, a na iangoa riki ae bati ke ae e karako ibukina? Anne karinean te nakoanibonga—e kauringko bwa ngkoe te tia tei ibukin te Atua ao karaoan am

kabanea n tamaroa n te kawai are e kaota te karinerine ibukin te onimakinaki are E a tia ni katikua iaom.

Mason R., ana ririki 19, Colorado, USA

Riiki n Raoiroi

Ngkai te kairake n ataeinaine I kona n taekinna bwa I aki kani karinea te nakoanibonga. Ma ni kabane kairake n ataeinaine a riai ni karaoia. Ti karinea te nakoanibonga man arora n raoiroi. Ti karinea te nakoanibonga mani buokakiiia kairake n ataeinimwaane ni karekei aia iango aika a itiaki. Ti kunnikainiira n aika a aki kamoamoa ao n taetae ma taeka aika a itiaki. Mani karaoan aei, ti buokiia kairake n ataeinimwaane ni karinea te nakonibonga.

Marisa B., ana ririki 14, Arizona, USA

Kamanoa te Nakoanibonga

Karinean te nakoanibonga nanona nakoii bwa kairake n ataeinimwaane a karinea ao ni boutoka te bwaintangira are e a tia n anganiia te Uea. Ngkana I noora te kairake n ataeinaine ni karinea te nakoanibonga, I namakina riki te rau ao e korakora riki au karinerine nakoia kairake n ataeinimwaane. Te Tama are i Karawa e a tia n onimakinna ma te nakoanibonga, ngaia are I namakinna bwa ana beku te kairake n ataeinimwaane aei tiaki tii n taua te nakoanibonga ma ni boutokaia naba.

Melinda B., ana ririki 16, Washington, USA

Karaoa Am Beku ibukin te Atua

Oin te kawai ni karinea te nakoanibonga bwa, n au iango, ni karaoi bwaai ake e na kona ni karaoi te Uea n tii Ngaia ngke arona bwa E mena ikai iaon te aba, ibukina bwa ti tei

Taian kaeka a kantaningaaki ibukin te ibuobuoki ao kaotan te koaua, ao tiaki ibukin katanoataan ana reirei te Ekaretia.

ibukin Iesu Kristo. Nanona ti kakoroi-bukin taian motinnano, taian beku, ao taian berita ake ti karaoi nakon te Atua ngke ti katabuaki nakon te nakoanibonga. Mani karinean Ana nakoanibonga, ti na ira Ana taeka n “teirake ao ni mwakuri, n te aro bwa ootara e na riki bwa te kainibaire nakoia te botanaomata (taraa D&C 115:5). Ti buokiia tabeman n ataia bwa angiina ana toro te Atua ake a tia n anganaki te kariaia a mena iaon te aba.

Bismarck B., ana ririki 18, Santo Domingo, Dominican Republic

Kaota te Karinerine ibukin te Nakoanibonga

I taku bwa karinean te nakoanibonga boni karekean te karinerine ao te onimakinaki ni kabonganaan te nakoanibonga. Ngkana iai kaain am nakoanibonga ae te Aaron ake a karinea te nakoanibonga ao te toa n ae bati n aron ae ti karaoia inanon ara uote, ngkanne ko na karekei tabeua baika a korakora ake ko na rinanona ni kabutan ao katauraon te toa. Ti bane ni kunnikainiira n te kabaraaki ae mainaina ma te neketai. Ti ataia bwa iai mwiina ae korakora inanon te uote, ao iai naba mwiina nakoiu. I ataia bwa tauan te nakoanibonga bon te bwai ae tamaroa are e a tia n riki nakoiu.

Hansen B., ana ririki 15, Texas, USA

Tai Bitii Am Kainibaire

Karinean te nakoanibonga nanona aki karinakim n taabo ike ko ataia bwa ko na bae ni kakeai iai bonganan am kainibaire. Ngkana ti kamatebwaia te O Tetemanti n te tieminari, ti kunea inanon Karikan B’aa 39 ana katotoo Iotebwa mai Aikubita ni karinean ana nakoanibonga man birinakona man

ana kaitataan buun Botibwa te aine.

Teuana te kawai ibukiia kairake n ataeinaine ni buokiira ni karinean te nakoanibonga bon irakin *Ibukin Kakorakorakia te Roronrikirake* ni kainibaire ao ni kunnikai aika a aki kamoamo.

Joseph B., ana ririki 16, Texas, USA

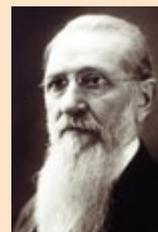
Uringa te Tia Kamaiu

Te nakoanibonga bon tii mwaakan te Atua ae koaua iaon te aba ao ni kaota nakoiira te kawai ni manga okiria. Ngkana ti iangoa karinean te nakoanibonga, ti iangoa irakin ana reirei Beretitenti Thomas S. Monson ao tabeman Abotoro. Te kawai ae tamaroa ni karinea te nakoanibonga bon karaoan bwai ake ti reireinaki iai, are e butimwaeira n uringa te Tia Kamaiu. Ngkana ti uringnga, e na raoniira Tamneina. Karekean Tamneina e na

kariaia bwa ti na kona ni karaoa te mwakuri ae eti ao n riki bwa te katooto n ana kainibaire te euangkerio.

Sunday School class: Kylie E., Jaiten B., Joseph E., Alexandra R., Kaylie V., Alisha F., and Haylee W. (akea tamneina); Idaho, USA

E BON TABU

“Kairake n ataeini-mwaane ao kairake n ataeinaine . . . a riai ni karinea [te nakoanibonga] ao n ataia bwa te bwai ae tabu, . . . bwa

man tamaroan te kariaiakaki aei are a karaoaki iai otenanti n te euangkerio ni kabuta te aonaaba ao n taabo aika a tabu, ao ngkana akea a aki kona ni karaoaki. Naake iai iroiua te kariaiakaki aei a riai ni karinei i bon iroiua. A riai ni maiu n ae riai n te aro bwa a aonga ni kororaoi n te kariaiakaki anne are a anganaki.”

Beretitenti Joseph F. Smith (1838–1918), Aia Anga Reirei Beretitenti te Ekaretia: Joseph F. Smith (1998), 144.

TE TITIRAKI ARE IMWIINA

“Tera ae N na taekinna nakon ae tiaki kaain te aro are e titiraki bukin tera tabeman kaain te Ekaretia a aki maiuakin ara kainibaire?”

Kanakoia am kaeka imwaain Nobembwa 15 nakon liahona@ldschurch.org ke nakon:

Liahona, Questions & Answers 11/12
50 E. North Temple St., Rm. 2420
Salt Lake City, UT 84150-0024, USA

Kaeka a na riai ni rinanoaki ibukin abwakiia ke kamataataia.

Te rongorongoa ao te kariaiakaki ae imwina a riai ni karinaki inanon am e-meeri ke te reta (1) bwaninin aram, (2) bong ni bung, (3) uote ke mwaanga, (4) titeiki ke mwakoro, (5) am kariaia n te koroboki, ao, ngkana e kee am ririki iaan 18, aia kariaia am karo n te koroboki (e butimwaeaki te e-meeri) ni boretia am kaeka ao tamnei.

KO NA **WANAWANA**
AO KO NA RIKI BWA
TE **RAO**

**Iroun Unimwane
Robert D. Hales**

Man te Kooram
n Abotoro n te
Tengaun ma Uoman

*Reireiniko ao karekea te
rabakau ao te wanawana
inanon am bong n ataei.
Ao tabekiarake ao kakora-
koraia naake irarikim.*

Ngkana ko rangin tangiria bwa ko na karekea te maiu ae raoiroi, ko na tangiria n ira te reirei are e kuneaki inanon booki aika a tabu “Reireiniko te wanawana n ami tai n ataei; eng, reireiniko n am tai n ataei bwa ko na kaawakin ana tua te Atua” (Aramwa 37:35). Te waaki n reireinaki e kona ni kauarerekeaki n te kawai are imwiina:

Ti bane ni moanna ma te moan atatai. Ti reita te rabakau nakon anne ma te reireinaki are e roko rinanon te kiraatiruum ao te wareware. Ti reiti ma baike ti rinanona inanon maiura. Ao ngkane ti nakon te kaaua ni mwaneka: te wanawana. Anne ike e toki iai ana waaki n reirei te aonaaba. Ma iai ioura te bwa ae akea iroun te aonaaba. Iaon te bwabetito ao te kamatoaki, ti a anganaki te bwai n tituaraoi ae te Tamnei ae Raoiroi. Ni kabotoaki iaon ara kakaonimaki nakon taian tua, otenanti, ao berita aika a tabu ake ti katokai iaora n tain

te bwabetito, motinnano ni kaeana te bootaki n toa ae katoa tai, ao nakon berita aika a tabu n te nakoanibonga ao n te tembora, ti na karekea te bwai n tituaraoi ae te Tamnei ae Raoiroi n taainako n reireiniira ao ni kairiira. Te Tamnei e kairiira ni mwakuri ao ni karaoia. Ti bane ni karekei bwaintituaraoi n te tamnei ao taarena (taraa D&C 46).

Te wanawana n ikotaki ma bwaintituaraoi n te tamnei e kairiira nakon te oota n te nano. “Te bwai ae moan te raoiroi te rabakau; ma ngaia ae karekea te rabakau: ao karekea naba te ataibwai i rakin konam ni bane.” (Taeka N Rabakau 4:7). E boni kaka-waki karikirakean te wanawana ao te ataibwai n ataeim.

Te bwai are I rinanona inanon ataeiu e reireinai teuana te bwai n taekan te wanawana. Bon ataein te kaawa ngai, ngaia are tamau e a kanakoai bwa N na mwakuri iroun ai tamau n ana tabo ni man i maeon Utah. Ngke I mena ikekei, I aki kona n oota bwa bukin tera te nanai ni man, ma tengaa n eeka n aba n rinerine mai iai, ni karina atuua rinanon te bwaabu waea ni kang uteute n iteran te oo are te iterana. Ko a tia n ia-ngoia bwa aekakira arora ni kabotaua ma aei? Ti na keebutuira n taainako

n nooria bwa tera tiia ake itinaniku, ai moararariki inanon ataeira. N aroia aomata—te aro n aomata—ti kataia ni kakeerakeira nakon te bwaabu waea ao ni karina atura iai. Bukin tera ti karaoa anne?

Ti kona ni karekea te kimwareirei ae bati n te maiu n aki keebuti taian tia. Uringnga, “Te wanawana bon te bwai ae moan te raoiroi,” ao ma te wanawana anne, “Tai rin i nanoni kawaiia akana buakaka, ao tai nakonako i nanoni kawaiia aomata aika iowawa. Kararoako, tai ri rarikina; Ko na rairaki mai iai, ao nako” (Taeka N Rabakau 4:14–15). Tai kaaniko. Tai karina atum rinanon oon te bwaabu waea.

Iai Raoraom aika a Raoiroi?

Ko na ataiia bwa, n raonaki ma reirei aikai iaon te wanawana, ana boki Taekan Rabakau e reireia naba taekan rineaia raoraom aika a raoiroi: “Tai rin i nanoni kawaiia akana buakaka, ao tai nakonako i nanoni kawaiia aomata aika iowawa” (Taeka N Rabakau 4:14). “Natiu, ko na tai nakonako i nanon te kawai ma ngaia; taua waem mai nanoni kawaiia: Bwa a biribiri waeia nakon te buakaka” (Taeka N Rabakau 1:15–16).

Ko na kanga n ataiia bwa iai raoraom aika a raoiroi? N na anganiko

uoua taian kakatai. Ngkana ko kamwakurii kakatai aikai, ko na bon aki nako nanon kawai aika a kamimiii ao n titionako man te “kawai are eti man irariki are e na kairi ngkami nakon te maiu are akea tokina” (2 Nibwaai 31:18).

1. **Rao aika a raoiroi a kabebetea maiuakinan tuua ngkana ko tiku ma ngaia.** Te rao ae koaua e kakorakorako ao ni buokiko ni maiuakin reirein te euangkerio ake a na buokiko n teimatoa ni karokoa te toki.
2. **Te rao ae koaua e na aki karaoiko bwa ko na rinerine imarenan ana kawai teuanne ke neienne ao ana kawai te Uea,** n te aro aei e na kairiko nako man te kawai ae eti man irariki. Te tia kakaitara e ririaki iaon te aba aei ao n tangira ae mwaiti ni karekeira ngaira n tatabemaniira nako bwa ti na bwaka. Ngkana raoraom a kairiko nakon kawai aika a buakaka kararoako mairouia. Rineiiia raoraom ma te wanawana.

Te Aekakin Rao Tera Ngkoe?

Ngkai I titiraki te titiraki ae kangaa-nga: te aekaki n rao tera *ngkoe*?

E mwaiti riki ae kainnanaoaki n te maiu nakon kamaiuakira i bon iroura. Ti kabaeaki bwa ti na tabekiarake ao ni kakorakoraia ni kabane ake irarikira. Te Uea e tangiriira ni kabane bwa ti na manga okiria.

Ngkoe te tia kairi ae a kona n iriria aomata, ao akea riki te bwai ae kama- mate nakon te tia kairi ae e totonako. Uringnga bwa antai ngkoe: ngkoe ootan te aonaaba, nakoia raoraom, nakoia mwaanem ao tarim. Boni ngkoe ae a tarataraiako.

Taeka N Rabakau 4 e reitinako:

Ko na riki bwa te oota nakon te aonaaba ao ni kairiia naake irarikim ni kawai aika a raoiroi. A katan iaam n aron te tia kairi ae kakaonimaki.

“Ao kawaia akana raoiroi ai aron te oota ngkana e bo mainiku, ae karaka ootana ni karokoa te tawanou.

“Kawaiia akana buakaka ai aron te roo: A aki ataa ae a bwaka iai” (kiibu 18–19).

A aki raoi ataia bwa bukin tera ngkai a bwaka. Akea ootaia, a aki ataa kawaia.

Ko ataia bwa tera aekakina ngkana ko katan iaan te tia kairi ngkana akea ootana? E na kaoti te roo, ao ti na bua.

Ngkana te bwairati e aki maiu bwaawan ana iti, akea ana bwai ni kaota te bwai ae riki ma tii bwaai akana a mwakuri n akea te bwaawa.

A na bon akea korakorana ngkana tii ngaia te tia kiba ma teuana ana kain- tekateka 40,000 te buuti (12,200 miita) iaon te eea n tebeteberake ni katobibia te nang ao n ai aron anne. Akea kawaina ae reke. I tokanikai iaon te taneiai ae ai aron anne, ao I kakaitau ngkai I mena ikai. Bon te bwai ae I rinanona ae I aki kona ni mwaninga. Ngkoe ko na bae ni kuneko n aron naba ane e riki anne. Akea te bwai ae kamamate n aron te tia kairi ae bwaka, ai moararariki ngkana ko katan iaan te oota anne.

Iai temanna ae katan iaan ootam ni kaira teuanne ke neienne? Ko na riki bwa te banna ni katotoo ae raoiroi. Ko na riki bwa te oota nakon te aonaaba ao ni kairiia naake irarikim ni kawai aika a raoiroi. A onimakiniko n aron te kairi ae a na iria aomata. Tauraoi meena ikekei ngkana iai temanna ae rangin kainnanaoiko.

Te Tamnei bon te oota ae te tia kairi are e uota te kimwareirei ao te kukurei. Ti bia aki kakeaa menan te Tamnei irarikira ibukin ara mwakuri. O, I tataro bwa ti na bon aki maroaa ao n nanokawaki n te aonaaba ae “rootongitong mani kananokawaki” (1 Nibwaai 8:4).

E bia mena ana kakabwaia te Uea ma ngkoe ngkai ko kekeiakimwaaka n reireiniko ao ni karekea te rabakau ao te wanawana n ataeim. Ko bia naba karekea te wanawana ao te atai- bwai inanom ni koauan te euangkerio man am ongotaeka ao man ootan te Tamnei, te Tamnei ae Raoiroi. Ko na riki bwa te rao ae raoiroi. Tabekiarake ao kakorakoraia ake irarikim. Karaoa te aonaaba bwa te tabo ae tamaroa ibukina ko mena ikai. Buokiia raoraom n tiku iaon te kawai ae eti man irariki, teimatoa ni karokoa te toki, ao ooki ma te karineaki. ■

KUNNIKAI *ibukin te Taenti*

Iroun Crystal Martin

*I kaririiaki n iriia nako te ibetutu n aomata, ma imwiina
I ataia bwa I riai n riki bwa te katotoo n oneanimwiin anne.*

Ngke ai tebwi tabun au ririki, n tabetai e boni matoatoa aron maiuakinan te euangkerio. Te aono are I maeka iai akea kaain te Ekaretia, ao raorou ake bon tiaki membwa n te Ekaretia n tabetai a anganai te kangaanga ni karaon te bwai ae eti.

“Ko riai ni karina aei; e bootau ma karan matam,” e taku nakoiu temanna raorou imwaain te taenti. E tabeka te kunnikai are e na anganai bwa N na tangoia, ma akea angan baia. I baireia bwa N na kabonganaa te tiaekete.

Ngke I a roko n te taenti, akea temanna ae kunnikainna n ae iai baina, ao e taraan ae kanga I a tebenako mai buakon te koraki. Ngkae I a monna ni buue , a tuangai raorou bwa N na riai ni buuta te tiaekete mai iaou ao bwa I aonga n taraa raoi riki.

Ngke N nang moanna ni kakaea au anga ni buutakin te tiaekete, I a uringa au kakabwaiia mairoun te tamanuea. I tuangaki inanon au kakabwaiia bwa a na mwaiti kaririiu au ngkana I bwaka, a na mwaiti aomata ae a na irai. Anne ngke I a ataia bwa I riai ni karaoa te bwai ae eti—tiaki tii ibukiu ma ibukiiia tabeman ake a katan iaau. I baireia bwa e bon aoria n rin iaou te tiaekete.

N tabetai I bwainingareaki ni karaoan bwaai are a karaoia aomata, ma I teimatoa ni korakora ao ni kakabwaiiaki tii bukin anne. I reireinaki imwiina bwa a mwaiti aomata ake a katan iaau. Tabeman raorou a tuangai naba bwa a karineai ibukin irakin au kainibaire. A kabwarai aia bure ibukin anganakiu te kangaanga n aki karaoan bwaai ake a bane ni

karaoi aomata n te reirei ae rietata.

Ibukina bwa I irii ana kainibaire te Ekaretia ao ni kataia n riki bwa te katotoo, I a kona ni karekea te taneiai are a rinanona mitinare ao n reireia te euangkerio nakoia tabeman. N na bon aki kona n anai nanoia temwaangina ngke arona bwa I aki karaoa te bwai ae e ti. ■

KAINIBAIRE IBUKIN KUNNIKAI

“Tai kakeerikaaki am kainibaire ibukin te kunnikai. Tai kabonganaa te tai ae onoti bwa am karautaeka ni kabonganaakin kunnikai aika a aki riai. . . . Kairake n Ataeinaine a riai n totokoi . . . kunnikai are a aki rabun angani-baia.”

Ibukin Kakorakorakia Kairake (bokinreirei, 2011), 6, 7.

Kunnikai ma Taraakiia: “KARIAIA ANA KAIRI TE TAMNEI AE RAOIROI”

**Iroun
Mary N. Cook**

Te Moan ni Kauntira
n aia Beretitenti ni
Kabuta Ataeinaine

Ngkai ngaira ana tia tei Kristo, ti kaota te karinerine nakon rabwatara “n taainako ao ni bwaai nako, ao n taabo nako” man teimatoa n iriiri katei aika riai.

Ea tia Kim ni kakabonganai kunnikai aika riai. N te bong teuana I titirakinna ibukin ana iango iaon te kamumun ae riai, te kabaraaki ae riai, ao te bwai ni uaua ae riai. Irarikin are karekean abwakin raoi mwaraina ao tian roroan te kunnikai, ti maroroakin reirei ake a irekereke ma kunnikai aika riai ao te kakaewenako ni kakaai kunnikai aika riai ake a taraa ni kabwakabwaka. Ti manikangare ni kareke iango n te kurubu ni kakaea angan kamwaraian te kunnikai. N tokina e taku Kim, “Ngkana I aki mweengaraoi ngkana I moan karinna iaou, n tainako e nanonaki n ae e bon aki riai ao n na bon aki mwengaraoi ni bwaina. I a tia n reiakinna bwa n na bon aki kabooa. I a ti kaokia naba nakon te kainibwai.”

Ngke e kataia Kim ni maiuakina te maiu ae tau, te Tamnei ae Raoiroi e kona ni kairia n ana rinerine ibukin ana kunnikai. E bwa-bwainii kunnikai aika riai ma te tangira ao e aki kataia ni bita tuan te kunnikai ma tarakiia. E ataiia bwa rabwatana bon te tembora (taraa 1 I-Korinto 3:16) ao bwa iai tabena ae na tararuaia, ni kamanoa, ao ni kunnikaia raoi.

Ngke e a kateaki te tembora, e karaoaki te tararua ae korakora ni kakoaua bwa e tararuaaki ao ni katikiraoaki raoi, inanona ao itinanikuna. Te kiing ibukin bairean katean tembora bon te atatai are te tembora e *tei ibukin* te Uea—bon Ana auti. Ti *karinei* tembora bwa kateitei aika tabu ike a ti kona n rin inanona aika tau. Ti *karinei* tembora bukina bwa otenanti ao berita aika tabu aika ti irii a kariaia bwa ti na kona n oki nakon Tamara are i Karawa.

Rabwatam e rangin ni kakawaki riki nakon te tembora ae te kabanea n tikiraoui iaon te aba. Ngkoe natin te Atua te mwaane ke te aine aika tangiraki! Reirei aika ai aron aikai—n tei ibukin, karinerine, ao te rau— a kaineti riki nakon te tararua ao te kamano-mano ae ko angan rabwatam.

Te Kanikina

Ni katoa wiiki ngkana ti taua te toa, ti katoka iaora aran te Tia Kamaiu. Ngaira bon Ana taan tei iaon te aonaaba. Teuana te koranikaeti inanon *Ibukin Kakorakoraia Kairake* e kangai: “Rinanon kunnikaim ma tarakim, ko kona ni kaotia nakon [te Uea] bwa ko ataiia aekakira aron kakawakin rabatam. Ko kona ni kaotia bwa ngkoe ana reirei Iesu Kristo ae ko Tangiria.”¹

Ngkana temanna te ataeinaine e wareka te rongorongoe aei, e iangoia bwa e aki tangiria n nakonako ni kaan riki nakon karinanin te bwai ae aki riai. N te tai ae waekoa e kanakoi bwaai ake inanon n nen ana kunnikai ake

aki boraoi ma te tia tei ibukin te Tia Kamaiu. E taku, “N na bon aki timwaati ngkana I aki kataia ni kataui bwaai n te titoa ae I atai bwa n na bon aki bwainii. Bukin tera e na anaaki nanou?” Te reirei iaon te tia tei ibukina e buokia ni kamatoa karaoana.

Te Karinerine

Ngkai ngaira ana taan tei Kristo, ti kaota te karinerine ibukin rabwatara “n taai nako ao ni bwaai nako, ao n taabo nako” (Motiaea 18:9) man kariaia n irii kainibaire ni koaua. Te Uea e kainnanaoia naake a itiaki aika kona n rin n te tembora. Am rinerine n riki n tamaroa e kakoauaaki man am karinerine ibukin te Uea ao n rabwatam.

Ti riai naba ni kaota te karinerine ibukin rabwataia tabeman’ ao ni buokia ni maiuakina te maiu ae tamaroa. Unimwaane M. Russell Ballard man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e taku: “[Ataeinaine] a kainnanaoia bwa ana ataa te bwai anne ngkana a bwaini kunnikai aika rangin ni kii, rangin ni kororo, ke e kororo koreana, aki ti kona ni kanakoa te rongorongo ae bure nakoia ataeinimwaane ake iai rekerekeia ma ngaia, ma a karekea n oin aia iango te kantaninga ae bure are kororaoin te aine e boboto iaon aron taraakina. E na aki kona n riki aei ke n iai rekerekena ma raoiroin kabwarabwaraan ana kakaonimakinatin te Atua te aine.”²

Ataeinaine, karinea rabwatam ao buokia tabeman, riki ataeinimwaane, kateimatoai iango ao mwakuri aika tamaroa. Karinea rabwatam, n atakina bwa te maiu ae etieti *ni katoabong* maiuakinan te maiu ae raoiroi e anganiko te tamaroa ae *akea tokina*.

Karinerine

Unimwaane Robert D. Hales man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e reireiniira: “N aron aontano n te tembora

ae kaota mimitongin ao te karinerine nakon mwakuri aika karaoaki inanon te tembora, ara kunnikai e kaota tamnein tikiraoin ao itiakin nanora. E kanga aron kunnikaira e kaotia bwa iai ara karinerine raoi ibukin . . . otenanti ao berita aika tabu aika akea tokia ke ti katauraaira ni karekei.”³

Kaota am karinerine ibukin ana angakarea ni kamaiu ara Tia Kamaiu man bwainakin am “kunnikai n te Tabati” n irii otenanti n te toa. “A riai ataeinimwaane ni bwainia ma te karinerine ngkana e karaoi otenanti n te toa.”⁴ Ataeinaine, a kunkaia n ae riai.

Teirake! Riiki bwa te katoto n ni kunnikai aika riai n te mweenga, n te reirei, iaon te bike, n taian mwaie, ke ngkana ko takakaro. Ira ana katooto Kim ngkana ko rinea am kunnikai, kariaia te Tamnei ae Raoiroi bwa e na kairiko n am iango. “Titirakiniko, ‘N na nama-kina te mweengaraoi ma taraakiu ngkana I tei i matan te Uea?’”⁵

Ngkana ko maiuakin reirei aika teniua aikai—te tei ibukin, karinerine, ao karinean te Atua—ngkana ko rinea am kunnikai, ko *na* “ota nako” (D&C 115:5) n aron ana tia tei te Tia Kamaiu ae tangiraki. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

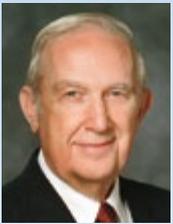
1. *Ibukin Kakorakoraia Kairake* (booklet, 2011), 6.
2. M. Russell Ballard, “Mothers and Daughters,” *Liahona*, Meei 2010, 20.
3. Robert D. Hales, “Modesty: Reverence for the Lord,” *Liahona*, Aokati 2008, 20.
4. *Ibukin Kakorakoraia Kairake*, 8.
5. *Ibukin Kakorakoraia Kairake*, 8.

KAKORAKORAAKI

N TE TAEKA

*Kairake a kakoauai taai ngke
koroboki aika tabu a reireiniia,
a karaunanoia, ao ni
kairiia.*

KOROBOKI AIKA TABU A IBUOBUKI N TAAI AIKA TI KAINNANOI IAI

“Koroboki aika tabu ai aron bakete n oota ake a kaota ara iango ao n anga kaetieti ao kairi ma ieta. . . E kona te mwaaka ae korakora n reke man kamatenanoan koroboki aika tabu. Kamatenikunaakin te koroboki ae tabu bon karekean te iraorao ae boou. Bon karekean temanna ae boou ae kona n ibuobuki n te tai ae ko kainnanaoia iai, n anga te kairi ao te karaunano, ao n riki bwa te tia kaunganano ibukin bitaki aika kainnanaoiki.”

Unimwaane Richard G. Scott man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “The Power of Scripture,” *Liahona*, Nobembwa 2011, 6.

Ti titirakiniia te roronrikirake bwa ana tuangiira te tai ngke koroboki aika tabu ake a tia ni kamatenanoa e a tia n rangin n ibuobuki nakoia, n aron are e taekinna Unimwaane Richard G. Scott man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman n te maunga-tabu ni kabuta are e boo n Okitobwa 2011 (taraa te tiaitebwa). Aikai tabeua aia kaeka.

Te Rau nakon Tamneiu

Te Uea e tuanga te Burabeti Iotebwa Timiti bwa e na ka-onaki tamneina n te rau. Ana kanganga ma karawawata-kina a na riki n te tai ae uarereke (taraa D&C 121:7).

Te koroboki ae tabu are e a tia n anganai te kabanea ni karaunano inanon te ririki bon te Doctrine ao Covenants 121:7, ngke e kabureaki n te karabuuti i Liberty te Burabeti Iotebwa Timiti e tang n takarua nakon te Tama are i Karawa ibukin te ibuobuoki. I kamatenikuna te kibu aei inanon te tieminari ao n taekinna ngkana I kainnanao te rau. E kauringai bwa Tamau are i Karawa e tangirai ao e atai kataakira. I a tia ni kabongana te kibu aei n au tai n rawawata. I a tia ni kabongana te kibu aei bwa e na uota te rau nakoio n taai n aki raunnano ao ni mamaara.

E buokai te kibu aei ngke I mena n te party are e bitaki nakon te enwaeromente ae I ataia bwa n na riai n aki rin iai. I taetae n ae riai n tuangiia raoraou tiaki ngkana a tuangi bwa n na moo ke ni moko. Te kibu aei e anganai te korakora ae I kainnanaoia bwa n na tei ibukin au koaua.

E buokai naba te kibu aei ni karaoa te baaire ae rangin ni kanganga. Raoraou ao Ngai ti a tia n aki ma-maenako inanon te maan ae nimaua te ririki. Ti uaia n

N Na Kakorakorai Mamaaraia

Namwakaina imwain te ukeuke ni karinrin ibukin te reirei ae rietata, I namakinna ae I tauraoui. I kakoaua bwa e na bon kanganga karaoana raoi. Ngaia ae I tanrikaaki nakon Tamau are i Karawa n te tataro. Ngke I tataro, a roko taeka aikai n au iango: “Ngkana a roko aomata nakoio N na kaota nakoia mamaaraia. I anganiia aomata mamaaraia bwa aonga n nanorinano; ao e tau au akoi nakoia aomata ni kabane ake a kanaanorinanoia i matau, ma n onimakinai, ao ngkanne N na kakorakorai mamaaraia nakoia” (Ita 12:27).

I namakinna bwa ngke I tataro nakon te Tama are i Karawa ibukin te korakora ni kaitarai kakaewenako ao taian kataaki, E kakabwaiiai ao e buokai n tokanikai iaon mamaarau. Kaotan raraomau nakon te Uea bon te kabanea n nakoraoui ni baaire ae I kona ni karaoia. Ngaia te kabanea n nakoraoui n tia reirei, ao I ataia bwa E buokai.

Irvin O.

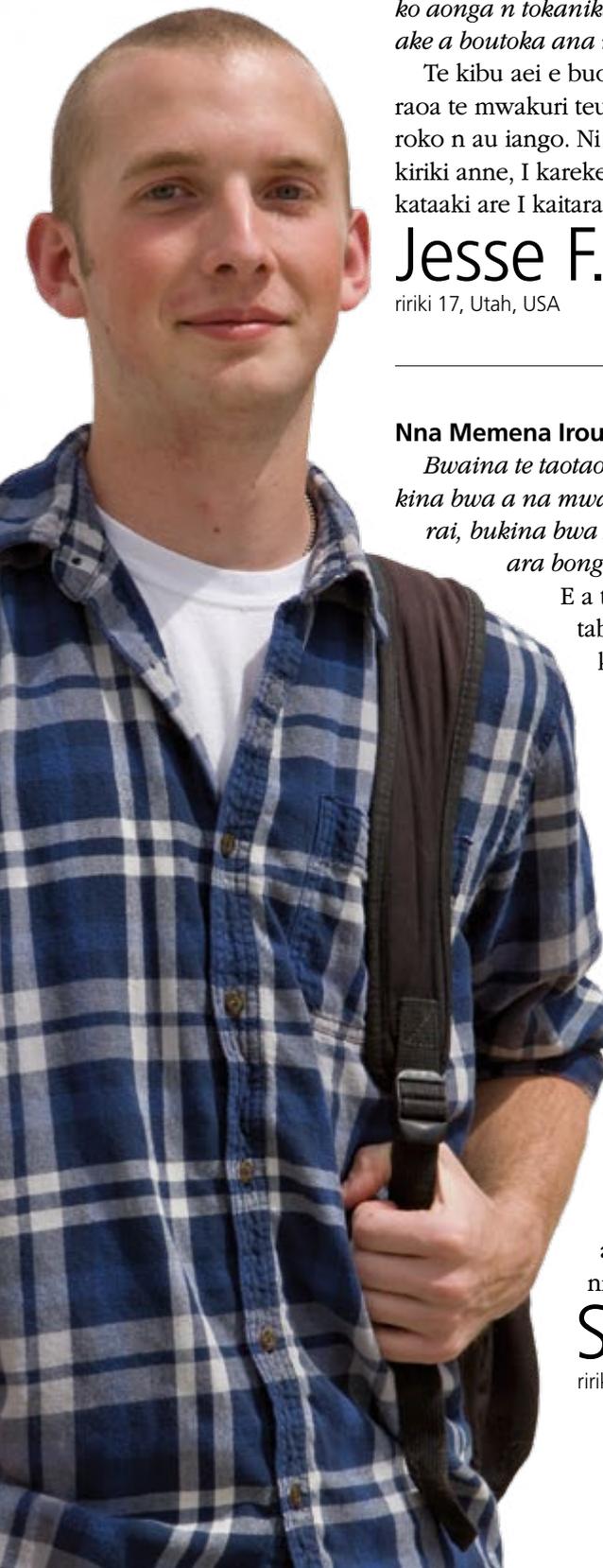
ririki 16, El Salvador

takakaro, ni uaia n nako n neweaba, ao ni uaia n nakon taian takakaro ni katoa wiikiente. Ma e moanna n airiiri ma raoraona ni kawai ae I aki tangiria ni mwairiiri ma ngaia. N tokina e roko te iango irou bwa n na taua bwa raoraou ke n nim ma au koaua ni kaineti ma Tuan te Mauri ao tuan te itiaki. I rangin ni un. I aki ataia ae te tei ibukin te bwai ae I kakoaua e na kona ni kangaanga. Ma I rineaia bwa n na karekeia raoraou aika boou, n teimatoa ni kawakinna n au iango ana berita te Tama are i Karawa nakon Iotebwa Timiti ae bwaai ni kabane ana bane n nakoraoui.

Akea te bwai ae e na kana-koraou au kakoaua, ao I karekea te koaua ao te kukurei ae teimatoa ngke I rinea te eeti. E a tia te koroboki ae tabu aei ni kakorakora au kakoaua

ao ni karekei ibuobuoki ngkana I kainnanaoia.

Tataro n Tainako

Tataro n tainako, bwa ko aonga n riki bwa te tia tokanikai; eng, bwa ko aonga n tokanikai iaon Taatan ao ni kanakoi bain ana toro Taatan ake a boutoka ana mwakuri (taraa D&C 10:5).

Te kibu aei e buokai ni kaitarai kabwakabwaka. Ngkana N nang karoa te mwakuri teuana ae I ataia bwa e bure, te kibu aei ma taekana a roko n au iango. Ni katoa tai ngkana I tataro imwiin karekean te wirikiriki anne, I karekea te ibuobuoki ae I kainnanaoia n tokanikai iaon te kataaki are I kaitara ma ngaia.

Jesse F.

ririki 17, Utah, USA

Nna Memena Iroumi

Bwaina te taotaonaki n nano inanon kangaanga, ibukina bwa a na mwaiti aika ti na karekei. Ti riai ni kaitarai, bukina bwa Nna memena Iroumi, riki nakon tokin ara bong (taraa D&C 24:8).

E a tia n riki kamatenikunakin te koroboki ae tabu aei bwa te kakabwaia ngkana I namakina te maaku ke te maroa. N taabo ake I uringa iai, I kaungaaki ao I namakina te marurung. Ngkai ngaira kairake n ataeinimwaane ao ataeinaine, ti kainnanao te kairiiri ao te boutoka, riki ngkana ti kaitaraaki ma kataaki ao kakawenako aika a matoatoa. E ngae ngke n tabetai taraakin taai aika ana roko aki koaua ke ni kaunganao, I ataia bwa I kona n onimaki iroun te Uea ao ni karekea Ana tangira ae kororaoui.

Ngke I uarereke, I reireinaki ni mweengau ao n te Buraimwarii bwa te Uea e na mena n taainako irou ngkana I karaoa tabeu. Ibukin taian reirei aikanne ao te koroboki ae tabu aei, I ataia bwa I kona n onimakinna n tainako.

Sofia I.

ririki 15, Uruguay

KATEA TE KOURU

Iangoia ni katea te kouru ni kamatenanoi koroboki aika tabu. Ko kona ni kamatenanoi koroboki aika tabu iaon ataibwai iaon koroboki aika tabu n te tieminari ke mwakoron te Beku nakon te Atua ke Oin Rikirakeia.

E INETI MAN IRARIKI **TE KAWAI**

A mwaiti kawai aika ko na rinei, ma ti
teuana ae kaineti nakon te maiu are akea tokina.

(Taraa 2 Nibwaai 9:41; 31:17-21; Aramwa 7:9)

Mwaining Nako Man

*Ngkana e a roko te tai ni waaki nakoia Ataeinimwaane ke Ataeinaine,
aikai tabeua atatai aika ko riai ni kaantaningai!*

TERA AROIA ATAEINIMWAANE?

**Te Nakoanibonga ae te Aaron—
Te Beku Ibukiiia Tabeman Ibukin
te Tia Kamaiu**

Kabutan te Toa

Rikoan angabwai n aki mamatam

Kakorakorakiia am utu

Beku ibukin te Atua

Reirei ao karaosan bwaai aika boou

Tibwauaana ma tabeman

Karikirakean te reitaki ae kaan riki
ma Tamara are i Karawa

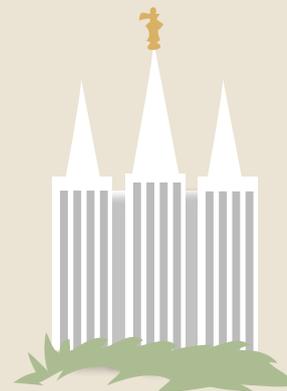
Ibukin Kakorakoraia Kairake,

Kainibaire aika a na kakorakorako

Katauraokim

Ibukin te mition

Ibukin te mare ao te nakoia ni karo

Te nako nakon te Tembora

Ni bwabetitoaki ibukiiia ake a tia ni mate

Katauraoi ni karaoi berita aika tabu

Namakina te Tamnei ae Raoiroi

Waaki ni kakukurei

Mwakuri n Ibuobuoki ma am kooram

Kaunga n te Miutuo!

Ataeinimwaane n te Moanrinan aika Tangiraki,

Ngkana e koro am ririki 12, ko a ikawai ni karekea te Nakoanibonga ae te Aaron. Aio ae rangin ni kakaawaki. Ngke e anganiko Ana nakoanibonga te Atua, e na bon tuangko ae E onimakiniko. Bon tabem ae tabu ni beku ibukiiia tabeman n aron are e na karaoia te Tia Kamaiu.

Aio bon te tai ni moana te katauraoi. Taraia ao kakauongo nakoia kaain te nakoanibonga iririkim ngkana a kakabwaia ao a kabuta te toa, bwabetito, anga kakabwaia, nako ni mitinare, ao kairiia utu. Karaoa am kabanea n tamaroa ni maiuakin ana kainibaire te euangkerio. Ngkanne ko na tauraoi ibukin te tai ae moan te tamaroa anne ngkana ko karekea te Nakoanibonga ae te Aaron.

Raomi ni Koaua,

David L. Beck

Beretitenti ni Kabuta ibukia Ataeinimwaane

te Buraimwari

TERA AROIA ATAEINAINAINE?

Raao aika Boou

Reirei ao bootaki ni manikangare
Ibuobuoki i marenaia

Karikirakea Am Onimaki iroun Iesu Kristo

Teei ibukin te koaua ao te raoiroi
Tibwaua am Koaua

Ibukin Kakorakoraia Kairake,

Kainibaire aika a na kakorakorako

Oin Rikirakeia

Bwaai aika ana reiakinaki aika boou
Katean kouru ao rikirake inanon te itiaki

Mwananga Nakon te Tembora

Ni bwabetitoaki ibukiia ake a tia ni mate
Namakina te Tamnei ae Raoiroi
Katauraoi ni karaoi berita aika tabu

Waaki ni kakukurei

Te uaia n ibuobuoki
Kangare n te Miutuo!

Katauraokim ngkai natin te Atua te Aine

N riki bwa te tia kairiiri ao te
banna ni katooto ae raoiroi
N riki bwa te buaine ao te
tina ae kakaonimaki

Ataeinaine n te Moanrinan aika kam tangiraki,

A rangin n ingainga nanora nakon te bong are ko na raoniia iai Ataeinaine. Ngkami natin Tamara are i Karawa aine aika kakawaki. N am tai n Ataeinaine ko na reirei n riki bwa Ana tia kaotioti n taainako ao ni bwaai nako ao n taabo nako. Ko na karekea te mwae n roroa ni kauringko bwa ko na tei ibukin te koaua ao te raoiroi ao ni kariaia ana taura te Tia Kamaiu bwa e na oota nakon te aonaaba. Am boki n Oin Rikirakem e na buokiko ni kamatebwai booki aika tabu, katei oin am kouru, ao ni waaki nakon kawain te tembora. Bwaai ni kabane aikai a na buokiko ni kataraoiko n riki bwa te buaine ao te tina ao te tia kairiiri ae tamaroa n te aonaaba.

Raomi ni Koaua,
Elaine S. Dalton

Beretitenti ni kabuta Irouia Ataeinaine

TAMNEI © BUSATH PHOTOGRAPHY

Amiga ae ko tangiraki

Mauri mai i Mexico! I rangi ni kukurei ni karekea am reta ao n ongora taekan am koronririki ae nang roko. E taraa n ae e nako nanom ngkai ko nang kitana te Moanrinan. I kona n tuangko ngke I nakon te Ataeinaine?

I raraoma ngke n nang kitana naba te Moanrinan. I nanokaawaki bwa rimwi a aki kona n reke raoraou. E nako nanou ngkai ti ngai te kabanea ni uarereke n ataeinaine irarikin are temanna te kabanea n ikawai.

Ma a bane n nakoraoui bwaai ni kabane. E intawiunai te bitioibi imwain au koronririki ao e tuangai bwa te bitaki bon te bwai ae tamaroa. N te Tabati, I namakina naba te tia kairiiri irouia Ataeinaine e kuneai ikekei. E taku, "N au iango n na kuneko ikai! E uara, e a boo tain te nako n te kiraati."

Titita Diaz e butimwaeai n tain te kaukuki, ao e anganai teniua booki ake I a moanna n tangiri: I bukin Kakorakoraia Kairake, Oin Rikirakeia Ataeinaine, ao te tieno. Ngke I tarataranako inanon te ruu, I kunea bwa I ataia tabeman ataeinaine ikekei man te Moanrinan. Tabeman ataeinaine aika iaki kinaia a kamauri ni kangai hi nakoiu. N te tai ae aki maan I namakina te rau n onea mwiin te maaku.

A teimatoa n rikirake n nakoraoui bwaai imwiin anne. Waaki ni kakukurei i bukiia bootaki ni kairake a rangin n onoti nakoiu bukina bwa a tia n reireinai bwa n na kanga ni maiuakina te euangkerio ao n na kanga ni bukiia au utu ao raoraou. Ao te nakon te kaembwa ni katoa ririki bon te bwai ae kakukurei! Ngkai I a riki bwa kaain te Raurere, I kantaningaia bwa n na kabanea Oin Rikirakeia n te tai ae waekoa. I aki kona n tatanninga te tai are n na bwaina iai te meetera n Ataeinaine n te aro are e na kauringai bwa e kanga rikirakeu ni kaan riki nakon Tamau are i Karawa inanon ririki aikanne.

Ngaia ae tai bwaina te maaku, raoraou. Bwaina te ungannano ao naako nakoia Ataeinaine. I berita nakoim bwa ko na bon aki nanokawaki.

Te Tangira
Maribel

Butimwaean te Tiitin ae Boou n te Maiu

Iroun Marissa Widdison

Ana Maekatiin te Ekaretia

Ko maeka n taabo aika a bitaki karan taian kai n tauraoi ibukin te winta? Raoraou aika aman aikai a maeka iai. Noah B., Dylan L., Patrick M., ao Ben M. a bane ni maeka n te Prince Edward Island n raroa nako ma maeaon mataniwiin aban Canada. N aron kaai, ataeini-mwaane aikai a tauraoi nakon te tiitin ae boou n te maiu. A bane ni koro 12 aia ririki inanon te uana te ririki imarenaia, anne are nanona taekina tiabo nakon te Moanrinan ao mauri nakoia Kairake n Ataeinimwaane. Aikai bwaai aika a na taekin ibukin te rikirake ao te waaki nako.

Riiki bwa Boni Ngkoe

Ngke e mwaing nako ikai Noah, raoraona aika boou a buokia ni bitia nakon maiun te abamakoro. Ngkai, ngaia te kabanea n ika-wai inanon te kurubu, e buokia ni kataneaia nakon te maiu n

Ataeinimwaane. “I raroaoma ibukin butimwaeakiu ao kinakiia ake tabeman,” Noah e taku ibukin wakinakin te Ataeinimwaane. “Te nakon bootaki ni kakukurei e bon rangin n ibuobuoki.” Ana anene Noah ae mamate nanona iai n te Moanrinan bon taekan ana buaka Ereman, ao anne are e noora iai te kooram n te nakoanibonga— bwa a bobotaki, n te nano ae ti teuana.

Ana reirei? “Riiki bwa Boni Ngkoe.”

Karinea te Nakoanibonga

Ibukin Patrick, karekan te nakoanibonga tiaki ibukin bitakin te ririki. Bon ibukin ae ko a tau ao n tauraoi. “Ko aki ti karekea te nakoanibonga ibukina bwa e a koro 12,” E taku Patrick. “Ko riai n tauraoi.”

Dylan e ata aron kakawakin te katauraoui. E kataia n nakon te taromaui 15 te miniti bwa e na katauraouia n tamneina imwain are e kabuta te toa. “I’a tia ni kabuta te toa teniua ke aua te tai, ao ni katoa

tai te Tamnei e riinga nanou. I aki kakooua ae n na kona n taneaia iai,” e taku.

Ben e taekinna bwa kabutan te toa e kauringa n te Kabanea n Amwarake: “Iesu e tei ikekei. Ti bane n tei n te tabo are e tei iai Iesu, ao E tangiriira bwa ti na mena ikekei.”

Taratara nakon te Tembora

Ben e mwakuriia aron karekean ana Faith in God Award ao e rangin n ingainga nanona ni karaoa te bwabetito ibukia maate n te moan tai. “I tuai man rin inanon te tembora, ma aomata tabeman aki toki ni kakaota aia koaua n aron kakukurein ao tamaroan aia nama-kin imwiin nakoia,” e taku Ben.

Noah e nakon te tembora n te moan tai e tuai n rangi ni maan. E taku bwa kairake n ataeinimwaane ake n ana kooram a karikia kanga aia utu. “E na bae n nako nanom, ma iai aomata ikekei aika a kona ni buokiko,” e taku. “Ko na namakina te butimwaeaki raoi” ■

Mai, te Uea Iesu

Kabebetea ♩ = 72-84

Man ana katauraoui te Ekaretia ibukin
Tia Kamaiua te Aonaaba: Bungiakina ao Mangautina

1. Mai-Ie-su, na-kon ne - ia maan; Ti - ko - na no - ra Ma - tam?
2. Mai, te U - e - a I - e - su, Na - ko - ia ra - wa - wa - ta.
3. Mai, Ie - su, te Tia Ka - ma - iu, O - ta - na mai Mai - ni - ku.

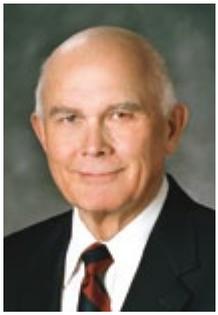
Te Ti - a Ka - ri - ki - bwa - ai, Te tei ae ma - ngo - ri ikai.
U - ru - a kin, tai - an na - no, A - o na - no ri na - no.
Ti na te - i - ma - to - a bwa; Ti na ri - kin Na - ti - na!

Ka - na - koi ri - a - bo - ro; Mai, E - ma - nu e - ra.
Te ti - bu e tau a - na; Ta - ngi - ra a e ba - ti.
A - nga - ni - ra - te ra - u; Ka - to - ki na - no - ka - waki.

Mai, na - ko ni ne - i - a man; Na - ko - mai Ie - su.
Ka - tau - raoi - ra ni i - ti - bo Na - ko - mai Ie - su!
Ka - tau - raoi - ra ni i - ti - bo Na - ko - mai Ie - su!

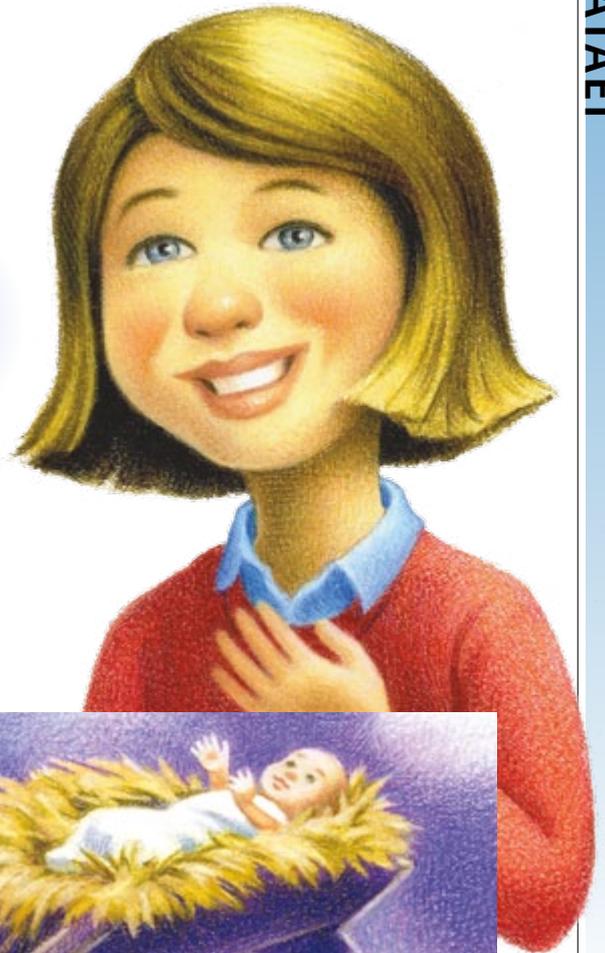
Tia Kamaiua te Aonaaba: Bungiakina ao Mangautina e koreaki man oteaki iaan ana
kairiiri te Moan Beretitentii ao Aia Koram Abotoro ake Tengaun ma Uoman.

© 2003 IRI. A bane n tauaki mwiin taian kariaia ibukin katootongana. Te anene aio e konaa ni katotongaki ibukin kabonganakina
ae aki karekemwane, n te mwenga ae aki kabonakoi bwaai ao n te taromaui. E na karinaki te katanoata aio ni katoa te kaobi.

*Unimwaane
Dallin H. Oaks
man te Kooram
n Abotro n te
Tengaun ma
Uoman e tibwai
iango tabeua iaon
te maroro aei.*

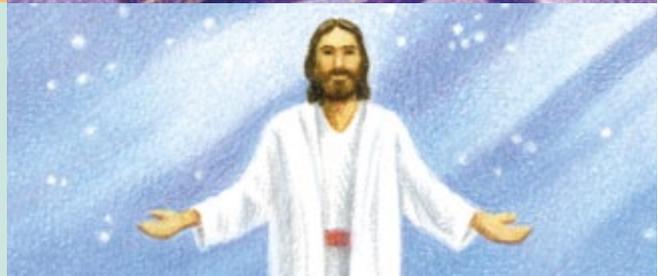
Bukin tera e **KAKAWAKI** bwa n na ira **IESU KRISTO** ma te kakaonimaki, n aki tabe bwa I mena ia?

Iesu Kristo bon tii Ana
Riki Temanna ao Natin
te Atua ae Tangiraki.

Ngaia bon ara Tia
Karikibwai. Ngaia bon
Otan te Aonaaba. Ngaia
bon ara Tia Kamaiura
man te bure ao te mate.

Aio te kabanea ni
kakawaki n rabakau n
te aonaaba ao ko kona
n ata aei bon ibukim.

Ngaira bon taan iriira
Iesu Kristo. Akea riki
te kawai ae eti.

Ko kona ni kamanena te reirei aei ao te waaki ni kakukurei n reireiniko riki ibukin ana boto n iango te Moanrinan ibukin te namwakaina aio.

Kakabwaia n te Nakoanibonga A Tauraoi Nakoira Ni Kabane

Ngke e raira Ana Boki Moomon Iotebwa Timiti, ngaia ma ana tia koroboki Oliver Cowdery iai aia titiraki. A nakon te buakonikai n tataro ibukina. Ngke a tataro, te tia uarongorongo mai i karawa e ruo inanon te nang ae oota. Te tia uarongorongo aei bon

Ioane te Tia Bwabetito. E katoka baina iaon atuun Iotebwa ao Oriwa ao n anganiia te Nakoanibonga ae te Aaron. Ioane te Tia Bwabetito e tuanga Iotebwa ao Oriwa bwa a na bwabetitoia bon irouia. N te tai ae aki maan imwiina, Abotoro aika Betero, Iakoba, ao Ioane a ruo nako aon te aba ao a katabua Iotebwa ao Oriwa nakon te Nakoanibonga ae te Merekitereka. Ana nakoanibonga te Atua e a manga roko riki nako aon te aba. Taraa Joseph Smith—History 1:68–72.

Ti kona rinanon te nakoanibonga ni karekei kakabwaia ao otenanti aika tamaroa. Kakabwaia aikanne ti tebo ma ake

anganaki ataei aika tibwa bungiaiki, nakoia aoraki, ao nakoia ataei iro- uia tamaia ke tabeman kaain te nakoanibonga aika tau. Ti riiai naba ni karekei otenanti n te nakoanibonga bwa ti na okira te Tama are i Karawa. Tabeua otenanti aikai a raonaki ma te bwabetito n te kateboaki, karekean ana bwaintituaraoi te Tamnei ae Raoiroi, ao otenanti n te tembora aika tabu ake a kona ni kabaeia utu nakon te maiu are akea tokina. Inanon naba te tembora, a kona otenanti ni karaoaki ibukiia aomata ake a tia ni mate n akea ana kakabwaia te euangkerio. A tauraoi kakabwaia n te nakoanibonga nakoia aomata ni kabane! ■

Anene ao Taeka aika tabu

- Rinea te anene ibukin te *Children's Songbook*
- Doctrine ao Covenants 84:35

CTR WAAKI
NI KAKUKUREI
**Te Nakoanibonga
E Buokiia Aomata**

Te nakoanibonga bon mwaakan te Atua
ni beku ao ni kakabwaiia aomata
rinanon otenanti ao kakabwaiia.
Inanon tamnei aikai, korea
tamneim nako nanon te tamnei.

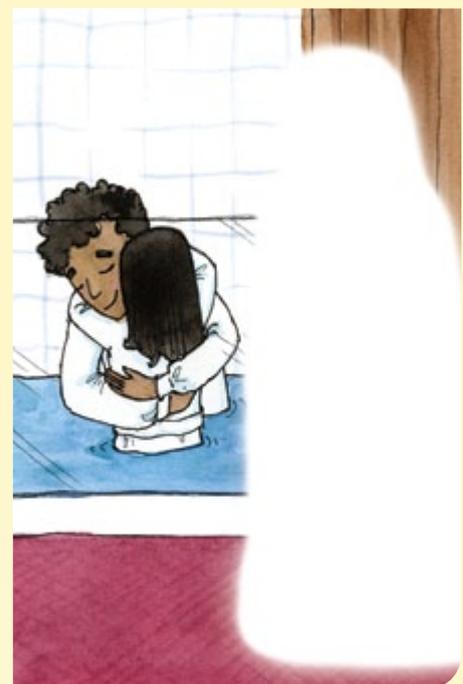
Kaain te nakoanibonga a kakabwaiia ao a
kabuta te toa. Korea tamneim iaon n nen
te toa, n tauraoi n taua te toa.

Kakabwaiia n te nakoanibonga a kona ni
karaoaki nakoia aoraki. Korea tamneim
ae ko wene iaon am kainiwene, n aki rangin
ni marurung.

Ti Ngkoe

N te Pearl of Great Price, rairaki nakopn
Joseph Smith—History 1:68–73.
Kabonganai kiibu aikanne ni buokiko
ni kanoai bwaoki akana akea kanoaia
inano. N te mwakoro ni beeba riki teu-
ana, koroi bwaai tabeua aika ko reiakin
man warekan kiibu aikai.

1. "Te Nakoanibonga ae te Aaron . . .
a tau i kiing n ibuobuoki n
te _____, ao ana
euangkerio _____."
2. _____ bon te moan
ae bwabetitoaki.
3. Oliver Cowdery e bwabetitoa
_____.
4. Ioane te Tia Bwabetito e mwkauri
iaan ana kaetieti _____,
_____ ao _____.
5. Betero, lakoba, ao loane imwiina
a anga te _____
Nakoanibonga nakon lotebwa ao
Oriwa.

A kona utu ni kabaeaki rinanon otenanti n te
tembora. Korea tamneia kaain am utu i matan
te tembora.

Te bwabetito ao karekean ana bwaintituaraoi
te Tamnei ae Raoiroi bon otenanti n te nakoani-
bonga. Korea tamneim n tei imatan te nei
ni bwabetito.

Kaekaaia: 1. anera, rairannano;
2. Oliver Cowdery; 3. lotebwa
Timiti; 4. Betero, lakoba, loane;
5. Merekitereka.

Uoua te Kakabwaia

Kaitibo ma Sophie ao Elodie A. mai Antananarivo, Madagascar.

Iroun Richard M. Romney

Ana Maekatiin te Ekaretia

Taari aika bwebwe aika tebuina aia ririki titita Sophie ao Elodie a maeka i Madagascar. Anne te abamakoro ae bubura itinanikun mataniwiin Africa. Iai aia karaki aia utu ae koaua ae a tatangiria. "Te moan tai ae kaitibo iai tamara ma mitinare, e ataia ae e koaua te Ekaretia," e taku Elodie. "Ngaia te tia ae rairaki ae baiti." Tinaia e bwabetitoaki tabeua te namwakaina imwiina.

Imwain ae a bungiaiki ataei-naine, a karaoa aia aki mamatam aia karo ao a tataro bwa ana kona ni karekea natiia te aine. "Ao n onea mwiina are ti temanna te aine, Mama e karekeia uoman," e taku Sophie.

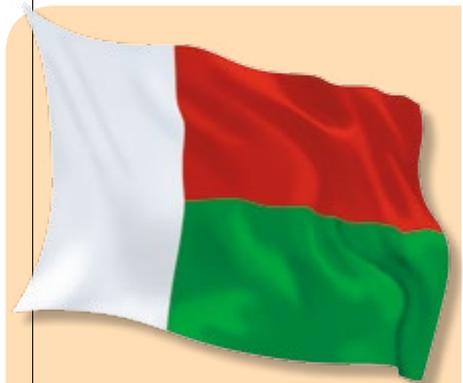
E a tia n riki uoua te kakabwaia man te tai anne! ■

A kaikoa aia mwane aia utu Sophie ao Elodie inanon teniua te ririki bwa a na mwananga nako Johannesburg South Africa Tembora bwa a na kabaeaki ni kabane. A na mwananga n te raroa ae raka iaon 1,300 te maire (2,100 km) ao rinanon te Indian Ocean ni karoko ikekei.

lai aia kiriniki tinaia ataeinaine irarikin mweengaia. A ibuobu-oki n taeia ao ni buoka kateimatoan itiakina.

N ni buraekin Madagascar, te mainaina e tei ibukin te itiaki, te ura-ura e tei ibukin te inaomata, ao te kiriin e tei ibukin te kantaninga.

Sophie ao Elodie iai uoman aia katamwa, a tangiria n inga ma ngaia.

Lemurs ao chameleons bon maan aika uoman aika kuneaki i Madagascar.

Bwebwe a kukurei ni kakaraoa bootakin te utu n te tairiki ma mwaaneia ake uoman, ai natiia aine, ao tamaia ao tinaia.

TAMINEIN TE UTU IROUN RICHARD M. ROMNEY, TAMINEI AKE TABEUA IROUN CRAIG DIMOND © IRI; ISTOCKPHOTO.COM/GLOBALP; ISTOCKPHOTO.COM/IPPOWSKI

I aki Kona Ni **BWABETITOAKI** Naba Ngai?

Naati a riai ni bwabetitoaki ibukin kabwaraan aia bure ngkana e koro waniua aia ririki (taraa D&C 68:27).

Nuno ao Miriam, kam kona n ira ana katooto Iesu Kristo ao ni bwabetitoaki n te Kaonobong are imwiina?" E titiraki Titita Silva.

E aki kona ni kakoaua ongona Paulo. Mitinare n aine a tibwa tia ni kaoa mwanena ao tarina ae kaka 10-aia ririki bwa a na bwabetitoaki!

"Eng. Eng." a kaeka bwebwe ma te kukurei.

E aki kona ni kaina ngarena Miriam. Nuno ao Titita Lopes a uaia ni uboi baia. Tibuna te aine e kaota kukureina ni moangare man ana kaintekateka ae bubura ni uraura n te koon.

Inanon tabeua te wiiki ao a tia mitinare n aine n reireina Paulo ma tarina ao mwanena ni mweengan Tibuia te unaine are e maeka n atimwakoron São Miguel ae kiriin, man karekare angina, 1,000 te maire (1,600 km) raroana man te mein-raen Portugal. Paulo e tangiria ni kauka mataroan ana auti Tibuna te aine are mai i moa ni karekea te ang ae mwaitorotoro mai taari ngke e taraia Titita Lopes ao Titita Silva a rianna ni waerake nakoina n reireinna taekan te euangkerio.

Mitinare n aine a taku te reirei ae onoti n te bong aei. Ngkai Paulo e ataia bwa bukin tera. Nuno ao Miriam a nang bwabetitoaki n aron are e reirei Iesu! Paulo e tangiria naba n ira ana katooto te Tia Kamaiu.

"Titita, I kona ni bwabetitoaki n te Kaonobong ae na roko naba?" e titiraki ma te ingainga n nano, n taua ni kaniia riki Ana Boki Moomon nakoina.

E ngare Titita Silva ma n ioioa atuuna. "Kabwara au bure, Paulo. E a tia te Uea n tuangiira bwa ti bane ni kainnanao te bwabetito ma ti ngkana e a tia ni koro waniua ara ririki ni maiu. Bukina bwa ai tibwa onoua am ririki, ko aki kona ni bukinaki ibukin am rinerine moa."

"Ma, titita," Paulo e aki kukurei, "I a tia n tataro ao ni wareka Ana Boki Moomon ma au utu, n aron are kamwa tia n reireina. I nakon te Moanrinan ni katoa wiiki ma Tibu te unaine ao Uncle Mário. I ataia bwa e koaua te Ekaretia! I aki kona ni bwabetitoaki ma Nuno ao Miriam?"

"Ko a tia ni karaoa te mwakuri ae moan te tamaroa ni maiuakin tuua ao n reiakina taekan te euangkerio," E taku Titita Lopes. "Ma ko na tiku naba n tataninga uoua te ririki imwain ae ko bwabetitoaki."

Buuan Paulo e moanna ni moora, ao rannimata aika korakora a kaona nanon matana. E kibarake ao e biri nakon ana ruu ieta, te tabo are e matu iai ma tarina.

Imwiin tangina iaon uningana

inanon tabeua te miniti, Paulo e ongo bukibukin waen te aomata n tamwarakea te kaintamwarake nakon te ruu are ieta. Uncle Mário e tekateka iaon ana kainiwene Paulo.

“Tera ae riki, Paulo?” E titiraki Uncle Mário.

“Titita Silva ao Titita Lopes a taku I aki kona ni bwabetitoaki, ma a kona Nuno ao Miriam,” E taku Paulo. “I tangiria ni kan riki bwa te membwa n te Ekaretia! I tangiria n anene man booki n anene n te bootaki n toa ao n reikina taekan booki aika tabu n te Maonrinan. I aki tangiria bwa n na katukaki.”

“Paulo, ko kona n teimatoa n riki bwa kaain te Ekaretia, e ngae ngke ko tuai n tau nakon te bwabetito,” Uncle Mário e taetae ni karaurau.

“Ni kanga?” Paulo e kaneneboia uningana.

“Eng, ko ataia ae te Moanrinan e katauraoa ana burokuraem n te

bootaki n toa,” E taku Uncle Mário. “Am tia reirei n te Moanrinan e tuangai bwa e kakaeia taan anganano bwa ana kaota aia kakoaua n te burokuraem. Anne te anga teuana ae ko kona n ibuobuoki iai n te taromaui,” E kabwarabwara Uncle Mário.

“E koaua?” E teirake n tekateka Paulo ni kaitara uncle. E iangoia tabeua te miniti. “Tao I kona ni kaota au kakoaua n aia bwabetito Nuno ao Miriam naba!”

“Anne te iango ae moan te tamaroa!” E taku Uncle Mário. “E ngae ngkana ko rangin ni uarereke nakon te bwabetito, ko kona n taekina am kakoaua.”

E kibarake Paulo man ana kainiwene ao e kawaekoa n ruo man te kaintamwarake.

“Ko na nakea, Paulo?” E wewete Uncle Mário.

“N na nako ni kataneiaai ni kaota

au kakoaua nakoia mitinare!” E kaeka n takarua Paulo ma te kukurei. “N na tibwauaia ngkana I tatanninga au tau ni bwabetito!” ■

“Te Taotaonaki n nano nanona te tatanninga ao te teimatoa ni koaua. Nanona te tiku ma te bwai teuana ao ni karaoi ni kabane ake ti kona ni karaoi—mwakuri, kantanninga, ao ni kamwakura te onimaki.”

Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitenti, “Continue in Patience,” *Liahona*, Meei 2010, 57.

Kunnikainiko n Aron te Riikan

Iroun Hilary M. Hendricks

E boboto iaon te karaki ae koaua

5.

I tangiria ni bwabwaini
kabaraaki aika mainaina ao
kawaerake aika tamaroa.
I tangiria ni kunnikaia n
aron te riikan.

Tinana e buoka Eli ni karin ana
kawaerake aika tamaroa, kabaraki
ae mainaina, ao ana neketai.

6. N te taromauri, Eli e booti baina ngke e taraia
riikan ni bwaatina te toa.

7. Ngke e uotaki te toa nakon Eli iroun te riikan, Eli e ana te
mwakoro ni kariki ao imwiina e angan tinana te ture.

8. Tinana e ngare nakon Eli. E kukurei
n ibuobuoki. E namakinna kanga
bon te riikan.

TAMNEI AIKA KARABAAKI

Eli e tangiria ni bwainna n aron te riikan. Buokia ni kakaai bwaai n ana ru are e na buokia ni kunnikaina n aron te riikan.

TE ITERANIBA AE E NA KARANAKI

Ti karekei otenanti n te kamaiuaki rinanon te nakoanibonga.

Ni kabane ake a karekea te nakoanibonga aio a butimwaeai, e taku te Uea (taraa D&C 84:35).

Rongorongon te Ekaretia

Nakon news.lds.org ibukin rongorongon riki te Ekaretia ao bwaai aika a riki.

Kairaken Brazil a Toma ma Rongorongon te Utu, Mwakuri n te Tembora

Iroun Melissa Merrill

Rongorongon te Ekaretia ao Bwaai aika Riki

José A. Moscão e noora te mwamwaingiing: kairake ake a roko nakon te Campinas Brazil Tembora “e maan aia tai n tekateka n tatanninga imarenan taian tietion.” Jose A. Moscao

Te Tari Moscão, te taraekita n te tienta n rongorongon te utu are e tei ni kaitara ma te tembora, e ataia bwa ibukin te raroa a mwaiti kairake aika ana mwananga nakon te tembora, angia a roko ma aia umanriana ao n tiku iai inanon tabeua te bong. Te tai imarenan aia tietion n te bwabetito ma tain te amwarake ao n tatanningaia aia karo ma aia mataniwi ake a rinanon mwakurin te otenanti n te tembora aki kona n taonaki.

Ma tao, e iangoia, e kona ni karekea aia tai kairake n neweabaa tinanikun te tembora n te tai are e mwaawa iai aia tai.

Ai ngaia are e karaoia.

Te Kakao

E moana kaoakia kairake nakon te tienta ao n anga reirei nakoia bwa ana kanga ni karaoa te FamilySearch intekiti.

N te moan tabeman a maama ke a kakantani-nga. Ma e taku te Tari Moscão bwa ngke e taetae nakoia ibukin kamaiuakia aomata man te roo ao n uotiia nakon te oota araiia n ongotaekiaia nakon ana taeka te burabeti ae maiu, a rootaki iai kairake (taraa David A. Bednar, “E na Rairi Nanoia Naati,” *Liahona* ao *Ensign*, Nobembwa 2011, 24–27).

Bwa te tembora ao te tienta n rongorongon te utu aika a kateaki n te tabo ae ti teuana e rangin ni kakawaki; e kabwarabwara raoi te kawai bwa te tembora ao te mwakuri ibukin rongorongon te utu bon mwakoron te mwakuri ae ti teuana. Anne, e taekinna George A. Oakes, te beretitenti n te Campinas Brazil Tembora, bon te bwai are

a tia kairake ake a mena n aonon te tembora ni moana reiakinana.

“Imwaaia ae na kabwarabwaraaki nakoia reiakinan rongorongon te utu ao te intekiti, te kantanninga ibukin mwanangaia nakon te tembora bon ti ibukin te bwabetito ibukia mate. Ma ngkai taneaiaia ma te intekiti e a riki bwa mwakoron aia mwakuri,” e taku.

Te Kamataata

Ngkana a roko kairake n te tienta, Tari Moscão ao mitinare a ibuobuoki n te tienta n rinanoi ao n anga reirei n te aro ae kimototo, n anga rongorongon:

- A riki bwa taan kamaiu i aon te maunga are Tion (taraa Obaria 1:21).
- Ana ongo ana wewete te burabeti (taraa “E na Rairi Nanoia Naati”).
- A kamaiuia aomata man te rootongitong—te rootongitong ae maninga te aba taekana n te tai ae maan ao te boki n taumwii n aobiti ao te ekaretia. Karaoan te intekiti e kabebetee ataakin ara aikanne ao ni kabebetee aron kuneakia bwa aonga aia utu ni kuneia.
- Ni katoamauan te mwakuri aei, a na irekerekere ma mwakuri riki aika rianako aroia n te kawai teuana, ae te kabanea ni mimitong ni bwaai nako are e kaineti ma taekinakin te euangerio ae akea tokina, are aranaki bwa, te bwabetito ibukia maate (taraa D&C 128:17).
- A ana kabongana aia tai n te mwakuri ae tama-roa ni kamaiuakia mate, are e kakabwaiaia utu.
- Ngaira ni kabane boni mwakoron ana utu te Atua, ngaia are karaoan te intekiti n araiia aomata ake aki ataia, a teimatoa ni buokiaia aia utu.

*N tain te mwana-
nanga nakon
te tembora,
kairake man
te aono ae
Campinas
Brazil Tembora
a reitaki
ni karaoa
FamilySearch
intekiti ima-
renan taian
tietion n te
bwabetito.*

- N te tai are a ataa aron te mwakuri ma te intekiti, e reke aia tai n reireiniia kaain aia utu ao aomata tabeman ake a kairake inanon aia uoote ao mwaanga bwa ana ibuobuoki naba.

Tari Moscão ao mitinare a kabonganai ana kombiuta te tienta ni buokiia ni kaotaia aika tibwa te bwitabun aia ririki n aron kabonganakin te intekiti ao ni karini ao ni kabonganai tiaobutuea ngkana a roko ni mweengaia. Ngkana a oota raoui, e taku te Tari Moscão, a “waaki ni karaoui intekiti ma te korakora ae akea n aiarona.”

Te Ingainga Ibukin te Mwakuri

Te nambwa e kaota te ingainga n nano. Inanon namwakaina aika uoua ni moan 2012, a intekitini 6,370 taian ara; 3,305 maibuakoia ara aikana a intekitinaki irouia kairake aika 12 nakon 18 aia ririki. Ni koauana, ibukin nooran rikiraken te mwaiti ake a roko ni karaoa te intekiti, ao te Campina tienta ibukin rongorongon te utu e teimatoa ni kananaua ana tai n uki man te aoa 8:00 n te ingabong nakon te aoa 6:00 n te tairiki ao n tiku naba n uki n taira nakon te aoa 10:00 n te tairiki.

Ma kairake aki katuka te intekiti ngkana a kitana te tembora. Ngke a roko ni mwengaia, a reitinako ni karaoui nakoia n aron are e taekinna te Tari Moscão “taan buaka are e raka iaon 170,000 intekitia aika a kakaonimaki n aron ae

karekea te Ekaretia n te tai aei.” A rawata aika a koro bukin aia kouru n te Beku nakon te Atua ao Rikirakem Bon I Roum ma aia mwakuri n te intekiti.

Te Kairoro ibukin te Tamaroa

Ni moan te ririki aei, Isabela A., ana ririki 16, mai Vila Velha, Espírito Santo, Brazil, e mwana- nanga ma tinana ao tarina nakon te tembora; te kabanean n tai ni mwananga bon te kateuana n ririki ni kauringa iai maten tibuna te unaine. Isabela e bwabetitoaki ibukin tibuna te unaine, ao tinana e karaoui otenati n te tembora ake ta- beua ibukina.

“I namakinna n tain te mwananga aei bwa n na riai ni karaoa te bwai ae a tamaroa,” e ka- bwarabwara Isabela. “I tangiria n reiakina aron te intekiti, ao I karekea te ibuobuoki mairoun te Taari José Moscão.

“Imwin anne, ngke I a tia ni bwabetitoaki ibukin tibu te unaine, e ringai te Tamnei. I ataa bwa a mwaiti aomata ake a tia n riaon te rabuna aika a tataninga n aki toki, ao a tangira au ibuobu- oki. I ataa bwa I kona n anga au tai ni beku ao I kona ni karaoa ae mwaiti ibukiia aomata aikai. Te intekiti bon te mwakuri n tangira.” ■

Ibukin rongorongon riki iaon te karaki aei, kawara news.lds.org.

Te Moan Titeiki ni Kateaki I Inria

Iroun Unimwaane E. Jack ao Titita Pamela Kellerstrass

Inria Bangalore Mition

Iai atakin te namakin ma te ingainga ao te karabwara-bwa ngkai e raka iaon 1,500 membwa ao ma raoraioia ake a bootaki n te Novotel Convention Tienta i Hyderabad, Inria, ibukin katean te Hyderabad Inria Titeiki, te moan n titeiki n te aba, ni Meei 27, 2012. Unimwaane Dallin H. Oaks man aia Koroom Abotoro ake Tengaun ma Uoman ngaia are e tararua ao e raonaki

iroun Unimwaane Donald L. Hallstrom man te Moan Beretitenti n te Itingaun ao Unimwaane Anthony D. Perkins man te Itingaun, are e beku bwa te Beretitenti ibukin te aono n Atia. Buuia taan kairiri aikai a iri naba n te maungatabu aei.

John Gutty e kamatoaki bwa te beretitenti n te titeiki ma Suresh Natarajan bwa ana moan kauntira ao Rajaratnam Bushi bwa te kauoman ni kauntira.

Ana moan tamaniuea Inria bon te beretitenti ngkoa n te aono, Prasad Rao Gudey.

N taetae nakon te kaba-nea ni mwaiti n aomata irouia Aika Itiaki iaon Inria, Randy D. Funk, te beretitenti n te Inria

Te beretitenti n te titeiki n te Hyderabad Inria Titeiki ae tibwa kateaki (maing nakon te atai): Suresh Natarajan, te moan kauntira; John Gutty, te beretitenti; Rajaratnam Bushi, te kauoman ni kauntira.

E kania 600 kairake ni ikawai mai Inria, Nepal, ao Sri Lanka a ikotaki ibukin te maungatabu imwain katean te moan titeiki I Inria.

RAWETA/NEI IROUN JAMES DAIRY/RIE

Bangalore Mition, e taku, “Aio bon te taratara ae kakukurei n te tai ae kauringaaba aei, te bong ae ti na ururingnga n tainako. Ti na teimatoa n ururinga ana Abotoro te Uea ae e mena ikai.”

Unimwaane Perkins e anga ana tangira man te Beretitenti n te Aono mai Atia nakoia membwa I Inria ao e taku, “Ti noora moan waakin te mwakuri ae tamaroa n te aba aei. Rikiraken te Ekaretia e rikirake ao katean te titeiki e a tia ni karaoaki ni kaineti ma reirein te euangkerio ae akea tokiaa ao baeten te nakoanibonga ake a tia ni kateaki.”

N taekinna bwa ngaia te kauoman n tia kakoaua nakon weteaia kain te titeiki beretitenti ae boou, Unimwaane Hallstrom e kabwarabwara wakin te kaotioti n rineaia taan kairiri n te titeiki ae boou. Ngkai te membwa n te Itingaun, e a tia n rineaiki ao n roko n akea te inanonano ke te babakanikawai, e taku. E roko n ana kawai te Uea, ni katan iaan Tamneina ni karekean te kaotioti. “Ana kantaninga te Uea ibukin Beretitenti Gutty bwa e na riki bwa te beretitenti n te titeiki,” e taku Unimwaane Hallstrom.

Kristen Oaks, are e ira buuna, e taetae n reireinia ataei bwa aonga ni kakoaua “ibukina bwa a ataa aio tinara” (taraa Aramwa 56:48).

Ngkai ngaia te kabanea n tia taetae n te bootaki, Unimwaane Oaks e anga ana karabwarabwa nakoia kain India, te aba ae e inaomata iai te aro are e kariaia

membwa n te Ekaretia “ni bobotaki ao n taetae iaon reirei n aia onimaki.”

Unimwaane Oaks e kakoaua aron karekean ana kakoaua te Tamnei are e a tia ni katauraomia te Uea ao n rineaia taan kairiri ake a weteaki. Unimwaane Oaks e taetae naba iaon katabean te titeiki ae boou.

N te Otetemanti te burabeti Itaia e kabotaua te auti n rianna

ni Uea e taekina rikim n te baronga ae Iteraera are ti kona iai ni karekei kakabwaia aika mwaiti,” e taku Unimwaane Oaks. “Ana kakabwaia te Tama ni Uea e taekin naba kakabwaia ao berita ake ti kona ni karekei ngkana ti teimatoa ni kakaonimaki.”

“Ngkai e tabe n rikirake te Ekaretia I Inria, e nang roko te tai are e na anaaki iai nanon

N tain kawaran Hyderabad, Inria, Unimwaane Oaks ao tabeman taan kairiri n te Ekaretia a kaitibo ma membwa aika te-bubua mwaitia mai Inria, Nepal, ao Sri Lanka.

are e katania tibun Iteraera, e taku. “Te Ekaretia ngkai bon te umwanrianna. Ti ataa bwa te umwanrianna e riai ni botokaki ma titeiki. Ngkai te Hyderabadbon ana tieiki Tion, ko kantaningaki bwa ko na waerake ao ni katauraomia te ibuobuoki n te kawai ni kabwakan te kabuanibwai ao taian mitinare.”

Ae reke imwin katean te titeiki, membwa I Hyderabad a kona ni karekea ana kakabwaia te tama ni uea. Unimwaane Oaks e kabwarabwara bwa tera kanoan ana kakabwaia te tama ni uea, ni kaitarai kakabwaia “man booki aika a tabu.”

“Ana kakabwaia te Tama

te burabeti ibukin katean te tembora I Inria,” e reitia nako. “Ni kabane titeiki ake a tia ni kateaki ana karikirakea te kantaninga are e ana iai te tembora. Ngkana a kaota te tau ao te motinnano, te tembora e iria.”

Ni kainan ana taeka Unimwaane Oaks e katuka te kakabwaia: “N te moan titeiki n te aba ae Inria, I kakabwaia ngkai bwa kam na uring reirei n te aoa aei. I kakabwaia ngkai bwa kam na uring berita ake kamwa tia ni karaoi ngke kam bwabetitoaki. I kakabwaia ngkai ma te ururing ao te nanomatoa ni kawakin ana tua te Atua bwa ko na kukurei n Ana kakabwaia.” ■

Te Abotoro e Katabua te MTC ae boou n te Philippines

Te Tienta ni Kataneiai ni Mitinare n te Philippines Missionary, are Unimwaane Russell M. Nelson man aia Koroom Abotoro ake Tengaun ma Uoman e katabua ni Meei 20, 2012, are e kona ni kamaekaaia 144 mitinare mai Philippines, Cambodia, Hong Kong, Inria, Indonesia, Mongolia, Pakistan, Sri Lanka, Taiwan, ao Thailand. Mitinare aikai a kataneiaiki ni bon oin taetaen abaia.

Kateitein te tienta aika uoua aika a boou iai inanona te tabo ni kamataku, te tabo n raitaeka, n nen taian kombiuta, te tabo ni uati, ruu n reirei, ake a kateaki ma taian bwai ni kaotitamnei, taabo ni matu ibukia mitinare, umwanreirei, ao taian aobiti.

Ni karaoan te tataro ni kakabwaiian te kateitei ae boou, Unimwaane Nelson e anga ana kakaitau ibukin ana mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo ao mitinare aika a kakaonimaki ao membwa n te Ekaretia n te aonaaba ake a tangiria ao ni beku ibukin te Uea. E bubuti ibukin te kakabwaiian nakon te Tautaekea ni Philippines bwa “e na kateimatoa ukin te mataroa ni buti-mwaai” nakoia ana toro te Uea ao n tataro bwa ana kakabwaiiaki te botanaomata ma

“te inaomata ao te mwiokoaki bwa ana rikirake n te etieti, n te maiu n rabwata ao n tamnei.”

Manaus Brazil Tembora bon te 138 n tembora te Ekaretia n te Aonaaba ao te Kaonoua I Brazil

Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretentii, e katabua te Manaus Brazil Tembora—te 138 n tembora n te Ekaretia n te Aonaaba ao te kaonoua I Brazil— n Tuun 10, 2012.

Te onimaki ma te motinnano irouia Aomata aika Itiaki ake a maeka I Brazil, ike e raka iaon teuana te mirion membwa iai, e kona n riki n aron te Amazon River, e taku Beretitenti Uchtdorf—ake a nano man korakora.

Ni kania 20 te ririki, membwa n te Ekaretia mai Manaus, te kawa ae tionako man taian karaanga aika a bubura ao te buakonikai ae kakarau, inanon aia tai ni mwamwananga n taian kaerawaan bwa ana kaea te tembora i São Paulo, Brazil—te 15-bongin te mwananga n te nako ao te oki n te booti ao te bwati—ao imwina te tembora I Caracas, Venezuela— ae 8-te bong te mwananga n te bwati.

Unimwaane Claudio R. M. Costa man te ltingaun are e beku bwa te beretitenti n

te Brazil Manaus Mition ngke e kaukaki n te 1990.

“Iai au onmaki bwa te Manaus Tembora e na rang n tabetabe, ni katoa te bong, ibukina bwa aomata aikai a tangira te tembora,” e taku Unimwaane Costa. “A reireinia aia ataei bwa ana tangira te tembora. Te tembora e nang kakawaki nakoia.”

Membwa n te Ekaretia I Samoa a kauringa aia ka 50 ni Kauringan aia Inaomata, Te Moan Titeiki

N te Kanimabong, Tuun 1, 2012, iai 350 aomata Aika Itiaki I Samoa ake a bootaki ma I Samoa ni mwaati n tain kauringan te Inaomata rinanon kawan Apia. Nimabwui te ririki n nako, n te 1962, te aba e karekea ana inaomata mairoun New Zealand.

Bootaki nako, reirei, taian aro, ao bootaki nako n te aonaaba a reitaki n te waki nako. Ataein te reirei irouia aomata Aika Itiaki a kamatakuia te bwuina tenga taan matakua n aia mwaati n te baen.

Ma n te wikente ni ikotaki ma te kauring ake a karaoia aomata Aika Itiaki aika i Samoa; bon 50 te ririki n nako naba are te moan titeiki e moan kateaki iai te titeiki n te aba, i Apia.

N te Tabati, Tuun 3, Unimwaane James J. Hamula ao Unimwaane Kevin W. Pearson man te ltingaun, ngaia uoman bon membwa man te Beretentii n Aono n te Betebeke, a taetae nakoia Aomata Aika Itiaki ao irua n tain te bowi ae onoti are kanakoaki n te kanakobwana nakoia LDS n auti ni bootaki ni kabutai aba nako.

N tarai taai aika ana roko, aomata Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira i Samoa a kantaningaia n reitanako aia beku ao ni kamatoaia aia utu, aia kawa ao abaia, e taku Unimwaane Hamula, are e beku bwa te Beretitenti n te Aono. “Ti rikirake e nang tamaroa bwa te Ekaretia ikai, ao ti rikirake n ara utu ao n oin maiura ngkai ti kakaia ao ni irii reirei ao ana katooto Iesu Kristo,” e kaeka. ■

N te Tienta ae boou ibukia mitinare I Biribin, e nakon 144 mitinare mai Biribin, Cambodia, Hong Kong, India, Indonesia, Mongolia, Pakistan, Sri Lanka, Taiwan, ao Thailand ake a reiaikinaki ni bon oin taetaen abaia.

KAOTI IANGO

E Kakorakora Au Kakoaua

Ia tia ma te karaurau ni wareka ao ni kamatebwaia te *Riaona* man te 1967, ao e a tia ni buokai ni kariki-rakeai n te maiu n tamnei. Ni katoa namwakaina I tataninga te maekatiin bwa I aonga n tabekakirake, n nama-kina ana wirikiriki Tamnein te Uea, ao ni karikirakea au koaua n te euangkerio. I tangiria riki “Katootongia ao Karineakiia Ara Karo i Karawa” (*Riaona*, Beberuare 2012, 80). I kona ni karekea are e taekinna te koroboki bukina bwa bon ngai te tia karaoi korobanna.

Fabio Fajardo, Colombia

Te tia Reirei ao te Rao

I tangira te *Riaona*—e reireinai, e buokai, ao e kaeta maiu. Ngkana I wareki bwaai aika a raroi n te ingabong, I kataia n raoiroi n te bong anne. Au tangira ao au onimaki a rikirake ni matoa ngkana I wareka te maekatiin. I anga naba te *Riaona* nakoia raoraou bwa bwaintangira. Ko bati n rabwa ngkai ko a tia n riki bwa te tia reirei ao te rao ae tamaroa!

Anastasia Naprasnikova, Ukraine

*Taiaoka kanakoi ami ka-
eka ke ami kaoti iango nakon
liahona@ldschurch.org. Karinrin
a kona ni manga kauarerekeaki ibu-
kin abuwakiia ke te kamataata.*

IANGO NI BOOTAKIN TE UTU N TE TAIRIKI

Te bwai ae taekinaki aio kanoana bwaai ao mvakuri ake a na kona ni kamanenaaki ibukin bootakin utu n te tairiki.

“Taran Taai Aika ana Roko e Katuraoraia ibukin Taai aika Imwaira,” iteraniba 12: Wareka onoua itera ake a kaotaki n te wareware are ti ko na n riki iai n toronibwai. Tera bwaai ibukin taai aika a karina ke kangaanga ake a kona n taobaraki man karikirakean te toronibwai n tabo aikai? Kaoia membwa n te utu ni karaua n tataro man iangoi tabo aika a kainanoa te rikirake ao ni katei kouru ake ana karikirakea te maiu n toronibwai n tabo akanne.

“Te Itiaki n te Aonaaba ae aki Itiaki,” iteraniba 42: Kabwarabwara ma kain te utu te titiraki are taekinaki n te koroboki. Iangoa tibwan reirei ao bwai ake a rinanoi are a kateimatoai ao ni kakorakora te koaua iaon kawakinan te itiaki. Maroroakin anga ake ana karaoi nanon reirei man te koroboki.

“Riki ni Wanawana ao Riki bwa te Rao,” iteraniba 48: Waaki ma warekan

ana ukenano Unimwaane Hales ibukin kakaean raao aika a tamaroa. Iangoa te maroro iaon kakawakin te riki bwa rao ae tamaroa. Kaoia kain te utu bwa ana iangoa teniua kawai ae na kona iai n riki teuanne ke neienne bwa te rao ae tamaroa riki.

“Nakon Amiga,” iteraniba 60, ao **“Butimwaeen te Maeu ae Boou,”** iteraniba 61: Wareka rongorongoia ataein te Moanrinan ao a kanga ni katuraoraia nakon te bootaki n ataeinaine ao te bootaki n ataeinimwaane. Ngkai utu ngaira, iangoia ni maroroakinna bwa tera ae a tia ni karaoia ataei aikai ibukin katuraoraia. Kaoia membwa n te utu bwa ana wareka *Rikirakem Bon I iroum* ke *Beku Nakon te Atua* booki aika uarereke ao kakaeani waki ni kakukurei are e anai nanoia ni kabanea n tai aika imwaia.

Teuana Te Bootaki n Utu n te Tairiki, Uoua Reirei

N te tairiki teuana au utu ao tibu aika a tangira a kawara ara bootaki n utu n te tairiki. Teniman mai irouia natu a tatangiria ni kan ira te waaki, ao n te tairiki aei iai natu ae itua ana ririki are e anga te reirei. Ti katuraoraia te reirei ae uarereke, ti katekei tamnei ibukin te karikibwai, ao ni kamatebwaia ao n rinaon te bwai are reirei iaona. Natu te mwaane e tauraai man ingaingana nana.

N tain te reirei, ti bane ni kakauongo nakon te baere e kabwarabwara natu te mwaane. Ngke e bane, Samuel, are ai bon teniua ana ririki, e iangoia bwa e na anga reirei. Ngaia are e anai tamnei ao ni kaoti ao ni manga bairei iaon te taibora.

Ni banana ae marara ao atongan taeka ae aki oota raoi, Samuel e anganira te reirei n ara botaki n utu. E ngae ngke e aki katuraoraia, ma e kakauongo. E kabwarabwara nakoira bwa e kanga ni karaoaki te aonaaba ao n tuangira ana tangira lesu Kristo nakoira n tatabemanira nako.

Ti mimi n nora aron beebeten te anga reirei irouna—ni karaoan are e karaoia tarina. Au utu ma tibuia a mimi ao man kukurei. Ti kona n nora aia tangira ataei aikai nakon te euangkerio—ao ana tangira lesu Kristo nakoia.

Lizbeth Sánchez Fajardo, Mexico

BWAAI AIKA TAMAROA A TEIMATOA N ROKO

Iroun Caitlin A. Rush

Bon tairikin te Kanimabong n aron ake tabeua. Raoraou aika I rangi ni kaan ma ngaia ao Ngai ti uaia n tekateka n au ruu imwiin matakura n te tamnei, ni uaia ni karaurau ni manikangare ao imwiina ti ngare n takarua. Namakinan te kukurei e korakora, ao I aki kona ni katoka ngareu ngkai taian ngarengare ao karaki a taona nako te ruu. Tabeman aomata aika I a tia ni kaitibo ma ngaia ai tibwa tabeua te namwakaina n nako; tabeman I a tia ni kinaia inanon 25 te ririki ni maiu.

N te tai teuana Ngai ma raoraou temanna ngkoa ti tibwauai ara ururing ibukiia tabeman raoraora n te reirei tabeua te ririki n nako. Ngke ti taetae, I iangoa aron ururingakiia raoraou aikai, aekan ara mamanikangare, ao aron ara reitaki ae rangin ni kaan. Ngkai a tia n reke ara beeba ao n nakon taabo aika kaokoro n te aonaaba, ni kaitaraaki ma aeka ni kangaanga aika ti aki kantaningai. E tinako angiu ma te nako n nano, ngkanne I taratara nako inanon te ruu n tarai maata aika ngarengare ni katobibiai n te tai anne ao n rootaki n te iango ae karina: *bwaa i aika raraoi a teimatoa n roroko.*

Te iangoa ae bebete anne e bon rangin n nano ibukiu, riki ngkai I a tia n tainako ni kaitaraki ma te kangaanga n te bitaki ao I rawa ni kanakoi bwaa i aika tamaroa. I mwaninga taekan te tai ae a tia n nako e ngaie ngkai bon kanoan te tai aei, korakai ni kukurei ni kanoan taai aikai ae I korakai ao ni kataia ni maiuakinna. I ataiia ngkana I karekea te

N aron temanna ae rawawata n aron te bitaki ae karina n roko man taai aika nako, I rangi ni kakaaitau n te kauring bwa n na ti kukurei n te tai aei ao n tarai taai aika a na roko.

bwai ae tamaroa, ao I tangiria n taua ao n aki kariaia bwa e na nako, te Kanimabong aei ae taningaroti ao ni kakukurei bon teuana mai ibuakon taai aika tamaroa aikanne. N tainako ngkana I namakina aron tamaroan bwaa i, I moanna n iangoia bwa a kanga bwaa i ni kabane ni karaoaki, bwa ane e na bua n tokin te tai ke n te kangaanga.

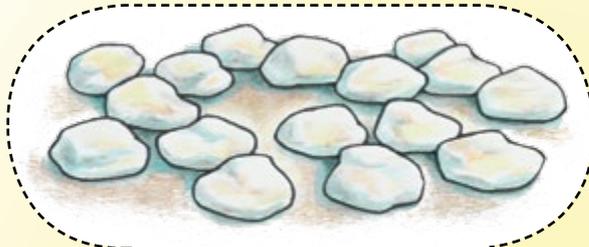
Ma te tairiki aei te nanokawaki inanoa e aki roko. N tekateka n aki kakarongoa, ni katobibiai irouia aomata aika I tangiria, I ataiia bwa e ngaie ngke bwaa i aika tamaroa ana bon roko naba n tokiiia ao bwa a na riki n akea te nanououa bwaa i aika matoatoa n taai aika a na roko, bwaa i aika a tamaroa ana teimatoa n rooroko. Ao bwaa i aika tamaroa ana teimatoa—ti ngkana I kariaia. Riki nakoia aika I tangiria ana waaki nako, katokaia ana kanoaki ma aomata aika boou ao ni kamimi ao atatai aika a kangaanga aron iangoaia.

N tabetai e kangaanga te waaki nako, ma ti riai. Ao te waaki nako, tiaki nanona bwa ti na mwaninga te iraorao, ke ni kamaunai ururing ma te matoatoa. Nanona bwa ti na kauki nanora nakon te kukurei ao te atatai ae bati riki.

Tabeua te wiiki imwiin te Kanimabong anne, te beretentii n te kairake n ikawai n au mwaanga e kamotirawaaki. N aron temanna man te mwaanga ae uarereke e kona ni kaokoa, e boni kangaanga n iangoa te bwai ae na riki n aekan onimakinaia mwaane aikai ma buuia n ara mwaanga, ake ti a tia n rikirake n tangiriia ao n onimakiniia. Ma I kaini matau ao ni kaokiokia nakoia taeka ake a tia n anaa nanou n te Kanimabong anne: *bwaa i aika tamaroa a teimatoa n rooroko.* E karauaki nanou ao n tauraoi nakon te bitaki.

Te bitaki bon ana kawai te Uea. E tangiriira bwa ti na kukurei ao n rikirake, ni kukurei ni waaki nako ma maiura. Te maiu bon te mwananga, ao ngkai ti teimatoa ni kukurei ni bwaa i ngkai ao ni katauraaira ibukin kakaewenako aika kantaningaaki, ti riai ni waaki nako, n tiku n onimaki, nanora a waaki nakon atatai ao bwaa i aika tamaroa ake iaon kawaia n akea te nanououa iai. ■

Nte ririki aei ao a mwaiti kanoan te *Riaona* tiete n tamnei n Ana Boki Moomon. Karaoakiia bwa a na aki kamwaingingaki ao ni bebete kabonganakiia, koroi ao kuru ni ke kanim n te teibi nakon beeba aika matoatoa, beeba aika uarereke, ke bwaai ni kanimnim. Kawakin tiete nako inanon te enweroubu ke te baeki, n raonaki ma taekana are e na tuangko te tabo are ko na kona ni kunea iai te karaki man te koroboki ae tabu are e nako ma te tamnei.

Atiibu

Iesu Kristo

Tarin Iareta

Bwaene

Tenaan Iaretaite A Kairaki Nakon te Aba ni Berita

Ita 1-3, 6

Te Moan Beretitentiei ao te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman a tia n reirei bwa “nakoraoin te mare ao te utu e barongaaki man teimatoan reirein te onimaki, te tataro, rairannano, kabwarabure, karinerine, tangira, mamannano, mwakuri, ao taian takakaro aika a karioaki” (“Te Utu: Te Katanoata Nakon te Aonnaba”). lango ibukin karekean taeka n reirei aikai inanon maium, taara iteraniba 4, 16, 20, ao 22.

ANA EKARETIA
IESU KRISTO
IBUKIA AIKA ITIAKI
NI BOONG AIKA KAITIRA